

แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง

โครงการศึกษาบริบทองค์กร
เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) จัดทำขึ้นตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวที่นำเสนอเป็นยุทธศาสตร์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามโครงการศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยได้เสนอทิศทางการดำเนินงาน ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 - 2564 และสังคมยุคใหม่ในบริบทของสถานการณ์โลกปัจจุบัน (Megatrends)

ในการจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2561 - 2580 ได้มีการวิเคราะห์ แนวโน้มที่สำคัญของโลก (Megatrends) สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) พร้อมทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์ภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองตามหลัก 4M คือ การบริหาร (Management) บุคลากร (Man) เครื่องมือ (Machine) และงบประมาณ (Money) เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งมีการกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และความเชื่อมโยงกับแผนนโยบายประเทศในระดับต่างๆ ทั้งนี้ เมื่อได้มีการประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 และรัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีการแบ่งแผนออกเป็นสามระดับ โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ให้ชื่อว่า แผนปฏิบัติการ ดังนั้น ยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ได้สรุปแนวทางการดำเนินงานของ กรมโยธาธิการและผังเมืองตามแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง (พ.ศ. 2561 - 2580) ในระยะเริ่มต้น 5 ปีแรก ซึ่งมีความสำคัญต่อการเริ่มปรับเพิ่มเติมแผนงานให้มีความครอบคลุมพันธกิจ และความมุ่งหมายที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาล และความเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีความพร้อมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในระยะยาวต่อไป

คณะผู้จัดทำ

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนงานระยะต้นของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนในระยะยาว ที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงตามแนวโน้มที่สำคัญของโลก และนโยบายที่สำคัญในระดับประเทศ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เป็นต้น โดยผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรตามหลักการการวิเคราะห์ต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้วยหลักการ PESTEL การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้วย หลักการ 4M การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามด้วยหลักการ SWOT Analysis และการ วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยหลักการ Stakeholders Analysis เป็นต้น

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรดังกล่าว ประกอบกับการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค และการประชุมรับฟังความคิดเห็น ตาม กระบวนการวิจัยของโครงการ คณะที่ปรึกษาได้นำเสนอผลเป็นแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2561 - 2565 ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ที่คณะที่ปรึกษานำเสนอ “กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิง กายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์ด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น” ทั้งนี้ เป็นร่างวิสัยทัศน์ที่ คณะที่ปรึกษานำเสนอตามผลที่ได้จากกระบวนการวิจัย โดยผู้บริหารสามารถนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อ กำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรใหม่ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสถานการณ์ในอนาคตข้างหน้าต่อไป

พันธกิจที่คณะที่ปรึกษานำเสนอ ได้แก่ 1. งานผังเมือง 2. งานควบคุมอาคาร 3. งานพัฒนาเมืองและ ป้องกันพื้นที่ 4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ และแผนงานในแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

1. ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
 - 1.1 แผนงานเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ
 - 1.2 แผนงานพัฒนาและแก้ไขจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 1.3 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันอาณาเขตและรักษาดินแดน
2. ด้านการควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 แผนงานเสริมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
 - 2.2 แผนงานจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและภัยพิบัติ
3. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
 - 3.1 แผนงานจัดทำผังประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศในเชิงกายภาพให้สอดคล้องกับแผนงานเชิง นโยบาย (National Physical Development Plan)
 - 3.2 แผนงานเพิ่มศักยภาพของเมืองโดยการพัฒนาเมือง

-
- 3.3 แผนงานพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
 - 3.4 แผนงานเสริมสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ
 4. ด้านการรองรับความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม
 - 4.1 แผนงานสนับสนุนพัฒนาเมืองสำหรับทุกคน (City for All)
 - 4.2 แผนงานส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights: TDR)
 5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ
 - 5.1 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาเมืองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.2 แผนงานสนับสนุนเครื่องมือทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ
 6. ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น
 - 6.1 แผนงานพัฒนาบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง
 - 6.2 แผนงานการทูตระหว่างหน่วยงาน (DPT Ambassador)
 - 6.3 แผนงานการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่องค์ความรู้ (DPT KM Contribution)
 - 6.4 แผนงานส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการเข้าถึงจากประชาชน (DPT - Access)

คณะที่ปรึกษาได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี และประมาณการงบประมาณของโครงการใน 5 ปีแรก โดยคงรายละเอียดของงบประมาณตามแผนงานเดิม และประเมินสัดส่วนงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ โดยเทียบเคียงจากงบประมาณของโครงการที่เป็นกรณีศึกษา รวมถึงงบประมาณสำหรับการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องหรือปรับลดงบประมาณ สำหรับโครงการที่ใกล้สิ้นสุดลง ทั้งนี้เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น เนื่องจากในการวิเคราะห์งบประมาณในรายละเอียด จะต้องอาศัยข้อมูลที่จำเป็นนอกเหนือไปจากลักษณะของขอบเขตงานที่กำหนดไว้ในการศึกษาของโครงการ

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นแนวทางที่สรุปทิศทางการดำเนินงานของกรมโยธาธิการในระยะ 5 ปีแรก ให้สอดคล้องต่อแผนงานในระยะยาว ที่จะตอบสนองสภาพการณ์ในอนาคต เพื่อให้กรมโยธาธิการและผังเมือง พิจารณาคัดเลือกแผนงาน โครงการที่คณะที่ปรึกษาได้นำเสนอ เพื่อนำไปปรับใช้และดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อไป

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1
1.2 ขั้นตอนการศึกษาบริบทองค์กรและการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง.....	2
1.3 แผนการดำเนินงาน.....	3
1.4 กระบวนการดำเนินการ	4
1.4.1 การศึกษา ทบทวนข้อมูล ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
1.4.2 การวิเคราะห์กรณีศึกษาจากต่างประเทศ.....	8
1.4.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis)	8
บทที่ 2 การศึกษา วิเคราะห์บริบทองค์กร.....	10
2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	10
2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580).....	10
2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	13
2.1.3 แผนปฏิรูปประเทศ	18
2.1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564).....	20
2.1.5 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564.....	21
2.1.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎกระทรวงมหาดไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579).....	24
2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยหลักการ PESTEL	25
2.2.1 ด้านการเมือง (Political: P).....	25
2.2.2 ด้านเศรษฐกิจ (Economic: E).....	26
2.2.3 ด้านสังคม (Social: S)	28
2.2.4 ด้านเทคโนโลยี (Technology: T).....	28
2.2.5 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment: E).....	30
2.2.6 ด้านกฎหมาย (Legal: L).....	31
2.3 วิเคราะห์ปัจจัยภายใน (4M)	32
2.3.1 ด้านงบประมาณ (Money).....	32
2.3.2 ด้านการจัดการ (Management)	33

2.3.3 ด้านบุคลากร (Man)	37
2.3.4 ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการดำเนินการ (Machine).....	39
2.4 สรุปผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร SWOT Analysis	41
2.4.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	41
2.4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	43
2.5 การวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Analysis).....	45
2.6 การวิเคราะห์ความท้าทายขององค์กร	49
2.7 การวิเคราะห์ความเสี่ยงขององค์กร.....	49
2.8 การกำหนดกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix.....	50
2.9 ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ในระยะ 5 ปีแรก	52
บทที่ 3 แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง (พ.ศ. 2561 - 2580).....	55
3.1 วิสัยทัศน์	55
3.2 พันธกิจ	58
3.3 กลยุทธ์.....	60
3.4 เป้าประสงค์	67
3.5 แผนปฏิบัติการ (Action plan).....	68
3.6 แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)	75
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	100
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก. เอกสารประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น	102

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2557 ได้กำหนดหน้าที่และบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมือง ให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการกิจด้านการผังเมือง การพัฒนาเมือง การควบคุมอาคาร และการบริการด้านช่าง โดยดำเนินการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ให้เกิดการพัฒนาเมือง และใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง และออกแบบก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องสอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดทิศทางการพัฒนาเมืองที่ชัดเจนตามแนวทางที่วางแผนไว้ อันจะนำไปสู่การสนับสนุนให้เกิดการเจริญเติบโตของเมืองอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบัน มีปัจจัยภายนอกหลายๆ ด้าน ที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาเมือง ตามแนวทางของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ได้แก่

- 1) วิกฤติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการให้ความสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและปัจจัยต่างๆ อย่างรอบด้าน
- 2) ภัยพิบัติตามธรรมชาติ ที่เกิดบ่อยครั้งมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ต้องมีการคำนึงถึงการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่อาจเกิดขึ้น
- 3) สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน ทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การให้ความสำคัญกับเสรีภาพและความเสมอภาคทางเพศ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสังคมที่มีความหลากหลายของชาติพันธุ์
- 4) ความเจริญของเทคโนโลยีที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างมาก
- 5) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้เกิดธุรกิจใหม่หลากหลายรูปแบบและทำให้อารมณ์รูปแบบเก่าๆ หายไปหมดสิ้น

เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ ข้างต้น ภาครัฐของประเทศต่างๆ ได้มีการวางแผนยุทธศาสตร์ของชาติและเมืองในระยะยาวขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจนและตอบสนองเข้ากับสถานการณ์ตามยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นประเทศในทวีปอเมริกา ยุโรป เอเชีย หรือประเทศต่างๆ ในอาเซียน สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อประกาศเป็นพระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งเพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะยาวที่มีแนวทางที่ชัดเจน จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการศึกษาบริบท ทั้งปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องและบริบทภายใน

องค์กร เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนปฏิบัติการของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

การจัดโครงการศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานในระยะยาวของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการ 5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป อันจะนำมาซึ่งทิศทางในการดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมือง ที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนนโยบายในการพัฒนาประเทศต่อไป

1.2 ขั้นตอนการศึกษาบริบทองค์กรและการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง

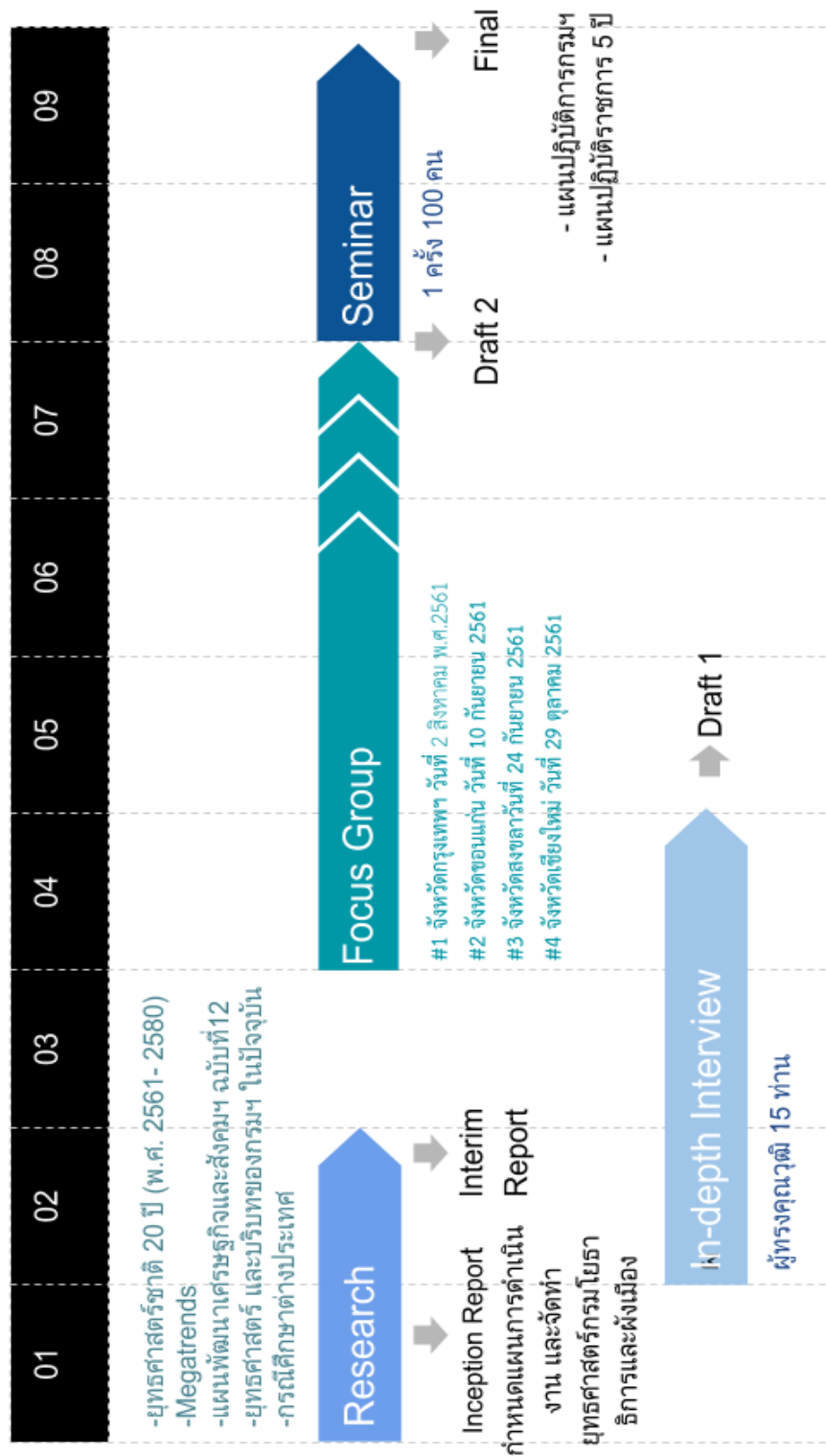
โครงการศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1.2.1 กำหนดแผนปฏิบัติการของกรมโยธาธิการและผังเมืองในระยะ 20 ปีให้มีความสอดคล้องและเพื่อรองรับบริบทในภาพรวมของประเทศกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1.2.2 กำหนดแผนปฏิบัติการ 5 ปี เพื่อกำหนดเป็นแผนรองรับที่หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป

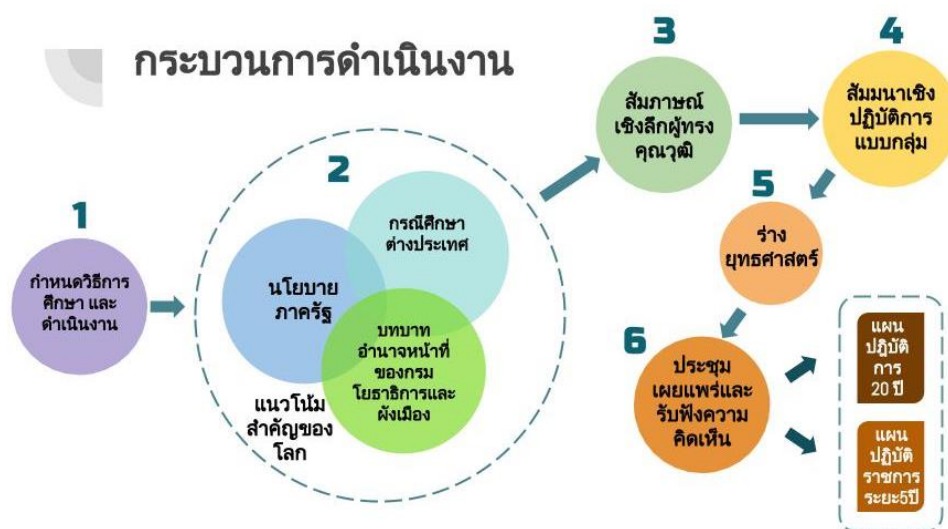
1.2.3 ศึกษาและนำเสนอแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปีได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

1.3 แผนการดำเนินงาน

ภาพที่ 1.1 แผนการดำเนินงาน

1.4 กระบวนการดำเนินการ

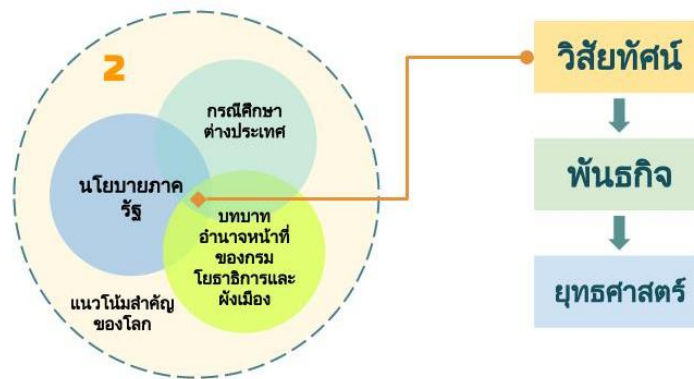

ภาพที่ 1.2 กระบวนการดำเนินงาน

การศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง คณะที่ปรึกษาได้กำหนดกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ตามแผนภาพที่ 1.2 ดังนี้

- 1) กำหนดกระบวนการดำเนินงาน
- 2) ศึกษา ทบทวนเอกสาร ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยของโครงการ เช่น ศึกษา นโยบายภาครัฐ แนวโน้มที่สำคัญของโลก บทบาทหน้าที่กรม เป็นต้น
- 3) วิเคราะห์กรณีศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งในขอบเขต TOR กำหนดให้ศึกษาจากประเทศในกลุ่มอาเซียน 2 ประเทศ ประเทศในทวีปเอเชียอย่างน้อย 1 ประเทศ และประเทศในทวีปยุโรปหรืออเมริกาอย่างน้อย 1 ประเทศ ได้แก่ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น และ ประเทศอังกฤษ
- 4) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง
- 5) จัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมืองเบื้องต้น
- 6) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- 7) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมวิเคราะห์เสนอความคิดเห็น
- 8) จัดประชุมเพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง
- 9) จัดให้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในองค์กรภายในหรือต่างประเทศ
- 10) จัดทำแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปีตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง ระยะ 20 ปี

การวิเคราะห์บริบทองค์กร

ภาพที่ 1.3 การวิเคราะห์บริบทองค์กร

1.4.1 การศึกษา ทบทวนข้อมูล ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องในโครงการศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง พบว่าลำดับการดำเนินงานต้องเริ่มจากการศึกษา “บริบทองค์กร” ทั้งบริบทภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำผลจากการศึกษาทบทวนมาวิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง สรุปเป็นตารางแสดงหมวดหมู่ของกรอบเนื้อหาข้อมูลที่ได้ดำเนินการรวบรวมศึกษา ได้ตามตาราง 1.1

กรมโยธาธิการและผังเมือง	บริบทในระดับประเทศ	บริบทในระดับนานาชาติ
1. อำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง 2. โครงสร้างองค์กร 3. แผนปฏิบัติการระยะ 4 ปี ได้แก่ - แผนปฏิบัติการระยะ 4 ปี พ.ศ. 2555 – 2558 - แผนปฏิบัติการระยะ 4 ปี พ.ศ. 2559 – 2562 4. แผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ - แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2557 - แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2558 - แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2559 - แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2560 - แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2561 5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	1. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี 2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 3. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย 4. นโยบาย Thailand 4.0 5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	1. แนวโน้มที่สำคัญของโลก (Megatrends) 2. กรณีศึกษาต่างประเทศ 2.1 สหพันธรัฐมาเลเซีย 2.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์ 2.3 ประเทศญี่ปุ่น 2.4 ประเทศอังกฤษ

ตาราง 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบริบทของกรมโยธาธิการและผังเมือง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบริบทของกรมโยธาธิการและผังเมือง จำแนกตามการศึกษา และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของข้อมูลใน 3 มิติ ดังนี้

1) มิติในระดับภายในองค์กร ได้แก่ ข้อมูลบริบทภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง เช่น โครงสร้างองค์กร อำนาจหน้าที่ กรอบอัตรากำลัง แผนปฏิบัติการของกรมโยธาธิการและผังเมืองประจำปี และ 4 ปี โดยทำการค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังไปอย่างน้อย 5 ปี ประกอบด้วย

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2545
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2557
- โครงสร้างองค์กรในปัจจุบัน
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ระยะ 4 ปี (2555 – 2558)
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ระยะ 4 ปี (2559 – 2562)
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี พ.ศ. 2557
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี พ.ศ. 2558
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี พ.ศ. 2559
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี พ.ศ. 2560
- แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี พ.ศ. 2561
- กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านผังเมือง ด้านการควบคุมอาคาร ด้านการจัดรูปที่ดิน และการ

ที่ดินและถมดิน เป็นต้น

2) มิติในระดับประเทศ ได้แก่ ข้อมูลบริบทภายนอกในระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 - 2564
- นโยบายสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบาย Thailand 4.0

3) มิติในระดับนานาชาติ ได้แก่ ข้อมูลบริบทภายนอกในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ประกอบด้วย

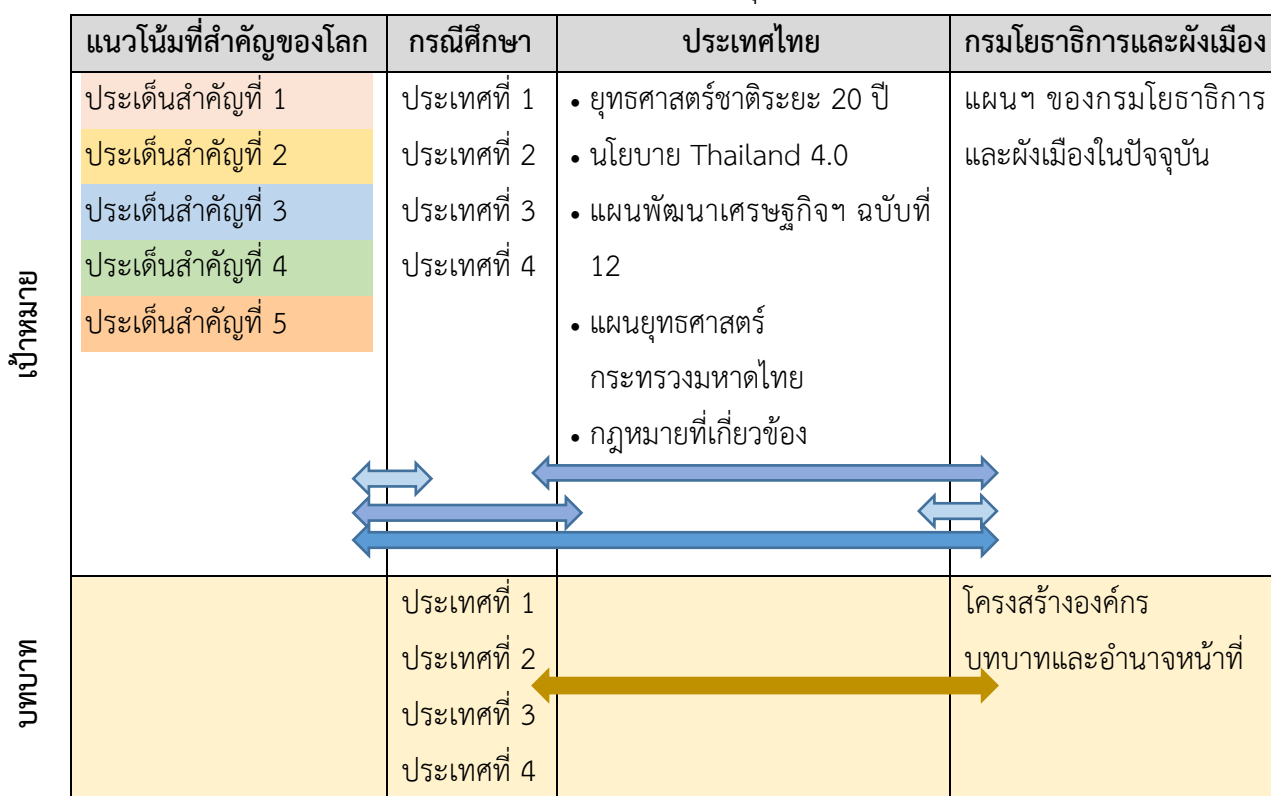
- แนวโน้มสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน (Megatrends)
- กรณีศึกษาจากประเทศ 4 ประเทศ ได้แก่ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น

และ ประเทศอังกฤษ

โดยการศึกษาในเบื้องต้น เป็นการศึกษาโดยทบทวนเอกสาร และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ คือ

1) การสืบค้นทางด้านเอกสารผ่านระบบข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารฉบับจัดพิมพ์ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จากกระบวนข้อมูลของกรมโยธาธิการและผังเมือง หน่วยงานภาครัฐ องค์กรระดับประเทศ และระหว่างประเทศ รวมถึงฐานข้อมูลสาธารณะต่างๆ ด้วย

2) เครือข่ายด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น การประชุม สัมมนา เป็นต้น

ภาพที่ 1.4 แนวทางการศึกษา รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงข้อมูล

โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง คณะที่ปรึกษาได้นำมาวิเคราะห์การเชื่อมโยง และกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านเป้าหมาย (Goal) เป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อกำหนดประเด็นสำคัญ และแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2) องค์ประกอบด้านบทบาท (Role) เป็นการศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่เพื่อวิเคราะห์กลไก และแนวทางในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การจำแนกองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแยกแยะแจกแจงเนื้อหาหรือแนวคิดที่ปรากฏออกเป็นหมวดหมู่ (Category) กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ แบ่งเนื้อหาเพื่อให้ทราบโครงสร้าง ลำดับของเนื้อหา และขอบเขตเนื้อหาอย่างละเอียด ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาทำให้สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น (Issue) ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะที่ปรึกษาได้นำแนวทางดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ เนื่องจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลบริบทองค์กรทั้ง 3 มิติที่ได้รวบรวมไว้ มาวิเคราะห์ใน 2 องค์ประกอบคือ ด้านเป้าหมายและด้านบทบาท มุ่งเน้นการวิเคราะห์และเปรียบเทียบตามปัจจัย ประเด็นและหัวข้อ แล้วเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่เพื่อหารูปแบบ (Pattern) ความเหมือน (Similarity) ความแตกต่าง (Differences) และ/หรือ ความขัดแย้ง (Conflict) รวมถึงเนื้อหาสนับสนุน แล้วนำประเด็นที่ค้นพบมาสรุปเพื่อการวิเคราะห์วิจัยในขั้นตอนต่อไป

1.4.2 การวิเคราะห์กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

ขณะที่ปรึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางในการคัดเลือกประเทศที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษา ในการจัดทำยุทธศาสตร์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) ประเทศที่มีการวางโครงสร้างหน่วยงาน และมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ด้านผังเมืองและโยธาธิการอยู่ภายในหน่วยงานเดียวกัน (Planning and Construction Authority) เพื่อให้มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับลักษณะโครงสร้างและบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมืองของประเทศไทย

2) ประเทศที่มีระบอบการปกครองรูปแบบเดียวกันกับประเทศไทย เพื่อให้สามารถเทียบเคียงแนวทางการบริหารราชการได้ และมีรูปแบบในการกำหนดการดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาที่วางไว้อย่างสอดคล้องกับรูปแบบการปกครองของประเทศนั้นๆ

3) ประเทศที่มีลักษณะเชิงกายภาพ ที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย เช่น มีขนาดพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน หรือ สภาพภูมิศาสตร์เป็นแผ่นดินต่อเนื่อง ไม่แบ่งแยกเป็นเกาะแก่งจำนวนมาก หรือ มีสภาพภูมิอากาศใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ อาจมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเชิงกายภาพดังกล่าวเพียงบางลักษณะหรือทั้งหมดก็ได้

โดยกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย ได้คัดเลือก ประเทศญี่ปุ่น สหพันธรัฐมาเลเซีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกลุ่มยุโรปได้คัดเลือกประเทศอังกฤษ เป็นกรณีศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นกรณีศึกษาประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามหลักการ Content Analysis

1.4.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Analysis) เป็นการศึกษาบริบทภายในองค์กร เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร โดยได้ดำเนินการศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสี่ยง ความท้าทายต่อการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง

2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Analysis) เป็นการศึกษาบริบทภายนอกองค์กร เพื่อหาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองในอนาคต ซึ่งการศึกษาจะแบ่งเป็น 2 มิติ ได้แก่

2.1) การศึกษาบริบทนานาชาติ คือ แนวโน้มที่สำคัญของโลก (Megatrends)

2.2) การศึกษาบริบทภายในประเทศ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็น นอกจากจะทำให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรยังเป็นการกำหนดกรอบการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

หลักการสำคัญของ SWOT Analysis คือการวิเคราะห์สภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็น การวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) อย่างชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการ

เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กร และจุดแข็ง จุดอ่อน รวมถึงความสามารถด้านต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

แนวทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) ประกอบด้วย

1) จุดแข็ง (Strengths: S) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือเป็นจุดแข็งขององค์กรที่จะนำไปสู่การได้เปรียบเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน

2) จุดอ่อน (Weaknesses: W) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอ หรือเป็นจุดอ่อน นำไปสู่การเสียเปรียบเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพภายใน ซึ่งจะต้องหาวิธีแก้ไขปัญหานี้ให้ได้

3) โอกาส (Opportunities: O) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เอื้อประโยชน์ให้เป็นโอกาสที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงาน ข้อแตกต่างระหว่างจุดแข็งกับโอกาสคือ จุดแข็งเป็นปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน ส่วนโอกาสนั้นเป็นผลจากสภาพแวดล้อมภายนอก

4) ภัยคุกคาม (Threats: T) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยองค์กรต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามจัดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้หมดไป

ขณะที่ปรึกษาได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ได้ใช้หลักการ PESTEL Analysis ประกอบการวิเคราะห์เพื่อหาโอกาสที่มีประโยชน์ หรือภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบกับการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ตามหลักการ PESTEL ดังนี้

- 1) นโยบาย (Political: P) หมายถึง ปัจจัยทางการเมือง เช่น นโยบายต่างๆ ของภาครัฐ
- 2) เศรษฐกิจ (Economic: E) หมายถึง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจโลกชะลอตัว การรวมกลุ่มเศรษฐกิจพิเศษ
- 3) สังคม (Social: S) หมายถึง ปัจจัยทางสังคม เช่น เสรีภาพ สิทธิ และความหลากหลายทางเพศ และ ชชาติพันธุ์ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- 4) เทคโนโลยี (Technology: T) หมายถึง ปัจจัยทางเทคโนโลยี เช่น การพัฒนาของเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ระบบการขนส่ง การสื่อสาร และการก่อสร้าง
- 5) สิ่งแวดล้อม (Environment: E) หมายถึง ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น ภัยพิบัติต่างๆ ภัยแล้ง โลกร้อน น้ำท่วม
- 6) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Legal: L) หมายถึง ปัจจัยทางกฎหมาย ได้แก่ กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจาก กฎหมายด้านโยธาธิการและผังเมือง

บทที่ 2

การศึกษา วิเคราะห์บริบทองค์กร

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) **ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2) **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่นาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคตและ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการพัฒนาคนรุ่นใหม่รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก

ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของ
คนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย
การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความ
พร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อ
สังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่
ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษา
ท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็น
นวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม มีเป้าหมาย
การพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น
มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจาย
อำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ
ชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และ
สภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม
ให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี
เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ
สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่าง
บูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
ในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น
ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตโดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความ
ยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมาย
การพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์
ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ใน
การกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับ
วัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบ
การทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะ
เปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์

สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา

ความเชื่อมโยงต่อพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง จากการศึกษารายละเอียดของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1.2.3 การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2.4.2 สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3.5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.1.3 กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.2.1 พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และ

เทคโนโลยีในภูมิภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.2.3 จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพ

และปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต

5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.1.3 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.2.3 พื้นที่ชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.4.1 จัดทำแผนผังภูมิโนเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศอย่างเป็นเอกภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.4.2 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.5.1 พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5.5.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน

6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.2.1 ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.3.3 ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.4.1 องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.4.2 พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.5.1 ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.7.1 ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6.7.3 การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งสิ้น 23 ประเด็นแผนแม่บท ซึ่งจะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

1) แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ได้แก่

1.1) การรักษาความสงบภายในประเทศ

1.2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

1.3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

1.4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ

1.5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

2) แผนแม่บทประเด็นการต่างประเทศ ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ได้แก่

2.1) ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

2.2) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

2.3) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

2.4) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

2.5) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

3) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้

3.1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

3.2) เกษตรปลอดภัย

3.3) เกษตรชีวภาพ

3.4) เกษตรแปรรูป

3.5) เกษตรอัจฉริยะ

3.6) การพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร

4) แผนแม่บทประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้

4.1) อุตสาหกรรมชีวภาพ

4.2) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร

4.3) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

4.4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

4.5) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

4.6) ระบบนิเวศของอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

5) แผนแม่บทประเด็นการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 แผนย่อย ดังนี้

5.1) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

5.2) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

5.3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

5.4) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

5.5) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

5.6) ระบบนิเวศสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

5.7) การฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

6) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ดังนี้

6.1) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

6.2) การพัฒนาพื้นที่เมืองพิเศษ

7) แผนแม่บทประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประกอบด้วย 4 แผนย่อย ดังนี้

7.1) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

7.2) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

7.3) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

7.4) โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่

8) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

8.1) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ

8.2) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

8.3) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

8.4) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล

8.5) ปรับบทบาทและโอกาสเข้าถึงบริการภาครัฐ

9) แผนแม่บทประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 6 แผนย่อยดังนี้

9.1) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

9.2) แผนพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมาย

9.3) แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

9.4) แผนพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม

9.5) แผนพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ มหานครการบินภาคตะวันออก และศูนย์กลางการเงิน

9.6) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

10) แผนแม่บทประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้

10.1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการ

เป็นพลเมืองที่ดี

10.2) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาครัฐกิจ

10.3) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

11) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 4 แผนย่อย ดังนี้

11.1) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

11.2) การพัฒนาวัยเรียน/วัยรุ่น

11.3) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงาน

11.4) การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

12) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ดังนี้

12.1) ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

12.2) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

13) แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

13.1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยง

13.2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

13.3) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

13.4) การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

13.5) พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการ

เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

14) แผนแม่บทประเด็นศักยภาพการกีฬา ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้

14.1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตและการ

ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

14.2) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

14.3) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

15) แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม ประกอบด้วย 4 แผนย่อย ได้แก่

15.1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

15.2) การเสริมสร้างทุนทางสังคม

15.3) การเตรียมสังคมไทยให้พร้อมที่จะรองรับสังคมสูงวัย

15.4) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเองและการ

จัดการตนเอง

16) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

16.1) การเพิ่มขีดความสามารถการผลิตและการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร รวมทั้ง
วิสาหกิจเพื่อสังคม ด้วยความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

16.2) ช่องทางการตลาด เครือข่าย และกติกาที่ลดความเสียเปรียบ

16.3) การเข้าถึงทุน

16.4) การเข้าถึงทรัพยากรที่ดินและแหล่งน้ำ

16.5) กลไกการขับเคลื่อนและบริหารจัดการ

17) แผนแม่บทประเด็นการสร้างหลักประกันทางสังคม ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

17.1) นโยบายและกลไกคุ้มครองแรงงาน

17.2) ระบบสวัสดิการและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

17.3) กลไกเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษาในระดับพื้นที่

17.4) มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

17.5) ระบบและกลไกการคุ้มครองผู้บริโภค

18) แผนแม่บทประเด็นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

18.1) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

18.2) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

18.3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

18.4) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้
เป็นไปตาม มาตรฐานสากล

18.5) ยกระดับกระบวนการตัดสินใจกำหนดอนาคตประเทศ

19) แผนแม่บทประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ประกอบด้วย 3 แผนย่อย ดังนี้

- 19.1) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ
- 19.2) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่ม

จากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

- 19.3) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

20) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพ

ภาครัฐ ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้

- 20.1) การพัฒนาบริการประชาชน
- 20.2) การบูรณาการเชื่อมโยงภาครัฐและการบริหารจัดการการเงินการคลัง
- 20.3) การปรับสมดุลภาครัฐ
- 20.4) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ
- 20.5) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

21) แผนแม่บทประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ดังนี้

- 21.1) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 21.2) การปราบปรามการทุจริต

22) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย

2 แผนย่อย ดังนี้

- 22.1) การพัฒนากฎหมาย
- 22.2) การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

23) แผนแม่บทประเด็นวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ประกอบด้วย 4 แผนย่อย ดังนี้

- 23.1) ด้านเศรษฐกิจ
- 23.2) ด้านสังคม
- 23.3) ด้านสิ่งแวดล้อม
- 23.4) ด้านองค์ความรู้พื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนในการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

ความเชื่อมโยงต่อพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง จากการศึกษารายละเอียดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนี้

- **แผนแม่บท 6** ประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพันธกิจด้านการพัฒนาเมืองตาม 2 แผนย่อย ดังนี้

- 6.1) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
- 6.2) การพัฒนาพื้นที่เมืองพิเศษ

- **แผนแม่บท 7** ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล เกี่ยวข้องกับแผนย่อย 1 ด้าน คือ

7.1) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

- **แผนแม่บท 9** ประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีแผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

9.1) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

9.5) แผนพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ มหานครการบินภาคตะวันออก และศูนย์กลาง

การเงิน

- **แผนแม่บท 19** ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เกี่ยวข้องกับแผนย่อย 1 ด้าน คือ

19.1) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

- **แผนแม่บท 20** ประเด็นการพัฒนาบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพ

ภาครัฐ มีความเกี่ยวข้องทั้ง 5 แผนย่อย คือ

20.1) การพัฒนาบริการประชาชน

20.2) การบูรณาการเชื่อมโยงภาครัฐและการบริหารจัดการการเงินการคลัง

20.3) การปรับสมดุลภาครัฐ

20.4) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

20.5) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

2.1.3 แผนปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ มีการประกาศในรัฐธรรมนูญ มาตรา 65 ที่กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับ มาตรา 257 และ มาตรา 259 ที่กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคี โปร่งใส มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยแผนปฏิรูปประเทศประกอบด้วย 11 ด้าน ได้แก่

1) แผนปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

2) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

3) แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

4) แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

5) แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

6) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7) แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

8) แผนปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

9) แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม

10) แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

11) แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากการศึกษาแผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้านนั้น พบว่ากรมโยธาธิการและผังเมืองต้องดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาให้เป็นตามแผนปฏิรูปประเทศ ได้แก่

- **แผนปฏิรูปที่ 4 ด้านกระบวนการยุติธรรม**

ประเด็นการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้รับผิดชอบในการร่างและพัฒนากฎหมายที่สำคัญด้านอาคาร การก่อสร้าง และการผังเมือง รวมถึงกฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นประเด็นเรื่องการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกกฎหมายนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถดำเนินการเป็นที่ปรึกษารัฐบาลในประเด็นสำคัญนี้ได้

ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและการส่งเสริมระบบยุติธรรมชุมชน นิยามของคำว่าประชาชนในที่นี้นอกจากประชาชนที่เป็นบุคคลธรรมดาแล้ว ยังต้องนิยามให้ครอบคลุมถึงภาคเอกชน หรือองค์กรอิสระที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐด้วย โดยเฉพาะในกรอบภารกิจที่กรมโยธาธิการและผังเมืองรับผิดชอบนั้น มีประเด็นทางวิชาการด้านอาคารและการผังเมืองนั้น มีกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวข้องกับประเด็นทางวิชาการเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการสร้างความร่วมมือดังกล่าวได้

- **แผนปฏิรูปที่ 5 ด้านเศรษฐกิจ**

ประเด็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดแนวนโยบาย รวมถึงแผนและผังของการวางผังเมืองและโซนนิ่ง (Zoning) ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

- **แผนปฏิรูปที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

ประเด็นระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอาคารและการผังเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง จึงเป็นภาระและบทบาทโดยตรงของกรมโยธาธิการและผังเมือง ในการกำหนดวางแผนพัฒนา ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานให้สอดคล้อง และเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนปฏิรูปประเทศ

ประเด็นปฏิรูปการผังเมือง เป็นไปตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

- **แผนปฏิรูปที่ 10 ด้านพลังงาน**

ประเด็นการใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC) และ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับกรมโยธาธิการและผังเมือง ในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านอาคารและการผังเมือง ย่อมมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรการด้านพลังงาน เพราะอาคารและเมืองคือแหล่งของการใช้พลังงานสูงสุด ดังนั้น แม้ประเด็นเรื่องพลังงานจะมีหน่วยงานอื่นเป็นเจ้าภาพหลัก แต่กรมโยธาธิการและผังเมืองจะมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนในการ

วางยุทธศาสตร์ด้านการประหยัดพลังงานได้ตั้งแต่ต้นทางของกระบวนการคือการ “ออกแบบอาคาร” และการ “วางผังเมือง” ซึ่งเกิดผลในแง่บวกด้านการประหยัดพลังงานมากกว่าการใช้เทคโนโลยีใดๆ ในปลายทาง

• แผนปฏิรูปที่ 11 ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นการตั้งศูนย์การเผยแพร่ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ในการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นที่ทราบกันว่าการทุจริตในประเทศไทยอย่างเป็นระบบนั้น มีอยู่ในหลายวงการ และในการขออนุญาตยังมีการทุจริตเกี่ยวข้องอยู่ ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารและใบอนุญาตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการนั้น มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในจำนวนมาก และดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รายบุคคลมีส่วนอย่างมากในการออกใบอนุญาต กรมโยธาธิการและผังเมืองซึ่งเข้าใจกระบวนการต่างๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี สามารถสนับสนุนรัฐบาลในการเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิรูปประเทศได้

2.1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยึดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาแผนงานอย่างต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 11 เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้าน มีดุลยภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อมิติอื่นๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคมนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม นำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- (2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- (3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- (4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- (5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- (6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

ในสังคมไทย

- (7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- (8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- (9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- (10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

บทวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 จากการวิเคราะห์เนื้อหาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่ามีความเกี่ยวข้องต่อการกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม** เป้าหมายข้อ 1.3 การพัฒนานวัตกรรมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีศักยภาพและองค์ความรู้ในเรื่องการพัฒนานวัตกรรมทางการออกแบบและก่อสร้างพื้นที่สาธารณะและเป็นเจ้าภาพกฎหมายควบคุมอาคาร และผังเมืองที่ใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้

- **ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ** เป้าหมายข้อ 1.2 การพัฒนาเมืองเป็นศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม ในรายละเอียดจะมีคำสำคัญคือ “เมืองน่าอยู่” และ “สิ่งแวดล้อมเมือง” (เน้นเรื่องการจัดการขยะและเรื่องน้ำ) และ การพัฒนาร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง “ระบบขนส่งสาธารณะในเมือง” ทั้งหมดคือองค์ความรู้ในการพัฒนาเมือง ซึ่งเป็นความเชี่ยวชาญของกรมโยธาธิการและผังเมือง

- **ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา** มีสาระสำคัญคือให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญของภูมิภาคในหลายๆ ประเด็น และมีคำสำคัญคือ “อาเซียน” กับ “Sustainable Development Goals: SDGs” ซึ่งเป็นการกิจด้านความยั่งยืนของสหประชาชาติ ทั้งหมดนี้กลับไปสู่ยุทธศาสตร์ที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรมโยธาธิการและผังเมือง สามารถใช้ความร่วมมือดังกล่าว แลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้เพื่อสนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านที่ยังไม่พัฒนาเท่าประเทศไทย และศึกษาจากประเทศที่พัฒนามากว่า และคิดเรื่องความเชื่อมโยงทางกายภาพที่อาจเกิดขึ้น ในปรากฏการณ์ที่ความเป็นพรมแดนลดลง ในขณะที่ Sustainable Development Goals นั้น เป็นเรื่องของ เป้าหมายด้านความยั่งยืนที่มีทั้งหมด 17 ด้าน สำหรับภารกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง จะมีความเกี่ยวข้องเป็นหลักอยู่ที่ Goal 11 Sustainable Cities and Communities โดยมีนิยามคือ “การทำให้เมืองและที่อยู่อาศัยของมนุษย์นั้น เปิดโอกาสให้คนเข้าถึงได้ มีความปลอดภัย พร้อมยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ และมีความยั่งยืน” โดยในปี ค.ศ. 2030 นั้นจะเน้นไปที่เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนแออัด (Slum) ในเมืองที่จะเป็นปัญหาวิกฤติ

2.1.5 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564 เป็นแผนที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงมหาดไทย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยนั้นมีแผนงาน และโครงการที่ครอบคลุมถึงระดับชุมชน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และตอบสนองต่อความต้องการต่อประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งการจะดำเนินแผนงานให้เป็นไปอย่างราบรื่นนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง แนวทางการพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยุติธรรม โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ

1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้หมู่บ้านและชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนพึ่งตนเองได้ เศรษฐกิจฐานรากได้รับการพัฒนา ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก อาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมเพิ่มขึ้น กระจ่ายการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมโดยคำนึงถึงเรื่องอารยสถาปัตย์ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการและทุพพลภาพ

2) ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมสู่นาครต เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) บริหารจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงแหล่งน้ำสาธารณะและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีศักยภาพรับมือภัยพิบัติ บูรณาการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ ด้วยการเตรียมพร้อมของชาติ ตั้งแต่ในภาวะปกติโดยมีการประสานสอดคล้อง บูรณาการ และส่งเสริมกันอย่างมีเอกภาพ วางผังเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงพัฒนาระบบด้านจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติส่งผลให้ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินลดลง

3) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน เพื่อให้ประชาชนในชาติมีความหวงแหน อารักขาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ และเกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์บนพื้นฐานความแตกต่างทางความคิด สร้างภูมิคุ้มกันและสนับสนุนการป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมของจังหวัดและอำเภอเพื่อพัฒนามาตรฐานการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงเชิงพื้นที่ที่เป็นสากลและทันสมัย พัฒนาระบบการเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ การบัญชาการเหตุการณ์ และการบริหารให้มีความต่อเนื่องเมื่อเกิดเหตุที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะขนาดใหญ่ระดับชาติ โดยการวางแผนในการพัฒนาด้านระบบฐานข้อมูลกลาง (One Info) ซึ่งจะทำได้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และปรับปรุงระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนา

4) ยุทธศาสตร์การวางรากฐานการพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล เน้นการปรับโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานให้สนับสนุนการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล (Digital Service) และบริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการภาครัฐ และปรับปรุงการอำนวยความสะดวกโดยเพิ่มบทบาทการแก้ไขปัญหาแทนการส่งต่อปัญหา และป้องกันการทุจริตโดยส่งเสริมให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อีกทั้งยังรวมถึงการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบในความรับผิดชอบให้มีความชัดเจน เป็น

ปัจจุบัน และเอื้อต่อการปฏิบัติงานขององค์กร เริ่มจากการพัฒนาความสามารถบุคลากรให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างอัตลักษณ์บุคลากร (PITHAK) และจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภารกิจและพื้นที่ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการสร้างแรงจูงใจ และการสร้างความเท่าเทียมในพื้นที่

5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาพื้นที่ภูมิภาคและพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะให้มีความสามารถในการแข่งขัน เมืองมีการพัฒนาอย่างเป็นมาตรฐานสู่ระดับสากล พัฒนาผังเมือง อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบเมืองให้เป็นศูนย์กลางความเจริญ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาของภูมิภาคและเมือง เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ โดยอาศัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและเมือง ด้วยแผนพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่เฉพาะในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ให้เชื่อมโยงกันในทุกระดับ รวมทั้งบูรณาการการจัดทำงบประมาณเข้าไว้ด้วยกัน (One Plan) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่

บทวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564

ยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564 ได้กำหนดบทบาทกรมโยธาธิการและผังเมือง ในเรื่อง จุดยืน (Positioning) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยวางกรอบไว้ ดังนี้

- 1) สนับสนุนการพัฒนาประเทศโดยใช้ผังเมืองเป็นกรอบชี้นำ
- 2) กำกับดูแลอาคารภาครัฐและเอกชนให้มีความปลอดภัย มีอัตลักษณ์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 3) พัฒนาเมืองและสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัยและน่าอยู่

โดยทั้งหมดอยู่ในภารกิจที่กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้ ในส่วนของอัตลักษณ์องค์กร กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้สมาชิกในองค์กรภายใต้กระทรวงมหาดไทย ต้องมีปรัชญาดำเนินงาน บุคลากรของกรมโยธาธิการและผังเมืองต้องมีลักษณะ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการมองเชิงบูรณาการและความเชื่อมต่อ
- 2) เป็นบุคคลที่เข้าถึงได้ง่าย ประสานได้ ต่อยอดได้ เป็นเจ้าภาพในการขอความร่วมมือเข้ามา

ทั้งนี้ บุคลากรในระดับบริหาร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการ ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในเชิงกว้าง (Generalist) ของกรมโยธาธิการและผังเมือง มีการเติบโตตามสายงานที่มีพื้นฐานมาจากการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialist) ซึ่งจะมีข้อได้เปรียบกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานเฉพาะทางเป็น Specialist เพียงอย่างเดียว เมื่อเริ่มปรับบทบาทเป็นผู้บริหาร อาจมองเฉพาะเจาะจงไปในการดำเนินงานมากกว่าการมองเป็นกลยุทธ์ ในขณะที่ผู้ที่เป็น Generalist เพียงอย่างเดียวหากมาพัฒนากรมโยธาธิการและผังเมือง ก็อาจจะไม่สามารถจับหลักได้ เพราะไม่เข้าใจเรื่องทางเทคนิคการก่อสร้างหรือวิศวกรรมเลย

2.1.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

Thailand 4.0 เป็นโครงการที่มุ่งจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value – Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” ให้เกิดผลออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เนื่องจากขณะนี้โลกเปลี่ยนไปแล้ว ประเทศไทยจึงต้องเปลี่ยนตาม เพื่อให้พ้นจากกับดัก 3 อย่าง คือ “กับดักรายได้ปานกลาง” “ความเหลื่อมล้ำ รายกระจุกจนกระจาย” และ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” เพราะเน้นไปที่ด้านเศรษฐกิจ ไม่ได้คำนึงถึงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เกิดผลที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม โดยมีเป้าหมายคือ กลุ่มอาหาร การเกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยี สมอกลฝั่ง และ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่า โดยแผนที่นำทางตามยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา เป็นการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนผ่านโครงสร้างอุตสาหกรรมเดิมของไทยที่เน้นด้านประสิทธิภาพการผลิตไปสู่อุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ด้วยการยกระดับผลผลิตภาพ มาตรฐานในการผลิต และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือที่สำคัญ การเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและสังคมผู้ประกอบการ โดยพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Entrepreneurship: IDE) จากการนำนวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับใช้ในการประกอบการ

2) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา เป็นการวางรากฐานด้านปัจจัยพื้นฐานให้พร้อมขับเคลื่อนและรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนและปฏิรูปองค์กรภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม ซึ่งมีทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยทั่วไป และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเชิงระบบ และสิ่งที่สำคัญคือ การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของแรงงาน และบุคลากรให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

3) ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก การพัฒนาตามยุทธศาสตร์นี้ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาบริษัทข้ามชาติสัญชาติไทยโดยใช้ความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าและนำเสนอบริการในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งมีศักยภาพสูง เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก โดยวางตำแหน่งในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมด้วยรูปแบบการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในการเป็นผู้บริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตระดับโลกในสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญ พร้อมกับเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยสู่ฐานการผลิตและฐานการตลาดในระดับโลกผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งการลงทุนผลิตสินค้าและบริการใน

ประเทศเป้าหมาย การร่วมลงทุน การจ้างผู้ผลิตในต่างประเทศเพื่อผลิตสินค้าให้ การนำเข้าวัตถุดิบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ การให้สิทธิทางการค้า หรือการเข้าซื้อกิจการ ด้วยระบบการจัดการระดับสากล ดิจิทัล และเทคโนโลยีสมัยใหม่

บทวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎกระทรวงไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนากฎกระทรวงไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) คือการพัฒนาประเทศให้เอื้อต่อการตั้งธุรกิจเชิงนวัตกรรม ทั้งในส่วนของธุรกิจไทยและต่างประเทศ สำหรับหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมืองตามภารกิจที่ต้องดำเนินการ ให้สอดคล้องกับแผนฯ ดังกล่าว ได้แก่

• การออกกฎหมายเรื่องการควบคุมอาคารเพิ่มเติมตามความเหมาะสมให้ก้าวหน้า

เทคโนโลยี

เนื่องจากธุรกิจนวัตกรรมเหล่านี้ อาจทำให้เกิดมีอาคารประเภทและรูปแบบใหม่เกิดขึ้นอีกมากมาย ที่ไม่ตรงกับประเภทของอาคารที่มีอยู่เดิม ต้องมีกฎระเบียบเพื่อความปลอดภัย เพื่อควบคุมอาคารตามความเหมาะสม โดยเฉพาะในระดับของกฎกระทรวงที่กรมโยธาธิการและผังเมืองรับผิดชอบโดยตรง

• การวางผังเมืองเพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่

อาจต้องมีการทำงานร่วมกับบริษัทข้ามชาติ ที่จะเป็นเจ้าของสัมปทานหรือได้สิทธิประโยชน์ในการเข้ามาลงทุนทำธุรกิจในประเทศไทย และบริษัทเหล่านี้คือแม่เหล็กชั้นหลักที่จะดึงดูดคนให้เข้ามาตั้งถิ่นฐาน เนื่องจากเป็นแหล่งงานสำคัญ ดังนั้นบริษัทเหล่านี้ย่อมมีแนวคิดในเรื่องการพัฒนาเมืองเพื่อให้เหมาะสมกับธุรกิจที่จะลงทุนและพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับธุรกิจดังกล่าว ซึ่งการทำงานจะเป็นการทำงานร่วมกันในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อออกแบบวางผังเมือง โดยไม่ใช้การดำเนินการจัดการแบบบนลงล่างซึ่งเอกชนต้องทำตามที่รัฐกำหนด การที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเข้าไปศึกษาความต้องการและเงื่อนไขต่างๆ กับบริษัทเหล่านี้ จะสามารถเปิดประตูไปสู่การทำงานที่มีความเป็นสากลมากขึ้น และย่อมเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้มีบทบาทและสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับรัฐบาลในการเชื่อมโยงการวางผังและพัฒนาพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านี้ได้

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยหลักการ PESTEL

ขณะที่ปรึกษาได้วิเคราะห์โดยยึดหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก หรือ PESTEL โดยแบ่งเป็น 6 ประเด็นหลักที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์บริบทองค์กร ตามรายละเอียดในบทที่ 2 สามารถสรุปประเด็นที่เป็นปัจจัยภายนอก ที่อาจมีความเชื่อมโยงหรือส่งผลกระทบต่อกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ใน 2 บริบท คือ บริบทระดับนานาชาติ และบริบทระดับประเทศ ดังนี้

2.2.1 ด้านการเมือง (Political: P)

บริบทในระดับนานาชาติ

• การเปลี่ยนแปลงขั้วอำนาจโลก จากชาติตะวันตกมาเป็นชาติตะวันออก เช่น ประเทศจีน เริ่มมีบทบาทมากขึ้น ในการเข้ามาให้ความร่วมมือ เสนอการลงทุน หรืออาจรวมไปถึงการแทรกแซงทางการเมือง

ในไทยในนโยบายด้านการค้า ซึ่งนับเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกรมได้ในอนาคต โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการยกเว้นกฎหมายบางประการเพื่อให้เกิดความสะดวกด้านการลงทุน (เช่น กฎหมายผังเมือง หรือกฎหมายควบคุมอาคาร)

บริบทในระดับประเทศ

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง
- การรักษาความสงบในชาติ
- เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

- ส่งเสริมสภาพแวดล้อม แนวทาง กลไก ที่สามารถจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญและให้ความสำคัญกับ การเสริมสร้างความสามัคคีในชาติ รวมถึงพัฒนากลไกการบริหารประเทศ พัฒนางานความมั่นคง ขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบ สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ตามหลักนิติธรรม

- แนวทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ และ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทอย่างมากในการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพอันเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์และด้านพระราชพิธีต่างๆ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถาบัน ซึ่งบทบาทนี้จะต้องมีต่อเนื่องและอาจเพิ่มมากขึ้น

2.2.2 ด้านเศรษฐกิจ (Economic: E)

บริบทในระดับนานาชาติ

- ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ เกิดขึ้นทั้งตามวัฏจักรของโลก และตามนโยบายของประเทศมหาอำนาจ ครั้งหนึ่งประเทศไทยเคยประสบปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ในช่วงปี พ.ศ. 2540 และผลกระทบเกิดขึ้นโดยตรงกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในไทยจำนวนมากที่ล้มละลาย มีโครงการที่ก่อสร้างไม่แล้วเสร็จถูกปล่อยค้างทิ้งร้าง โครงสร้างไว้ แม้จนปัจจุบันก็ยังคงมีโครงสร้างอาคารร้างจากผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจในครั้งนั้นคงเหลืออยู่ ซึ่งกฎหมายด้านกายภาพอันเกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมโยธาธิการและผังเมืองในการกำกับดูแลด้านอาคารนั้น ได้มีการพัฒนาไปให้ ครบคลุมถึงการดูแลโครงสร้างอาครดังกล่าวด้วย สำหรับภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ในระดับโลกในปัจจุบัน ยังไม่มีการวิเคราะห์ชัดเจนในการเชื่อมโยงผลกระทบมายังประเทศไทย อีกทั้ง การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบัน ได้บทเรียนจากวิกฤติเศรษฐกิจภายในประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2540 หรือ ต้มยำกุ้งมาแล้ว ทำให้ผู้ประกอบการภาคอสังหาริมทรัพย์ มีแนวทางในการดำเนินธุรกิจโดยมีการควบคุมและเฝ้าระวังความเสี่ยงมากขึ้น รวมถึงมีการดึงต่างชาติเข้ามาร่วมทุนในกิจการ และปรับเปลี่ยนการพัฒนาโครงการให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่แท้จริง มากกว่าการมุ่งเน้นพัฒนาโครงการเพื่อปล่อยขายแบบ

ถึงแม้ว่าแต่เพียงอย่างเดียว ในยุคที่มีวิกฤติเศรษฐกิจนั้นผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะลดค่าใช้จ่ายโดยพยายามเลี่ยงกฎหมายในข้อที่ทำให้เกิดต้นทุนทางตรง ซึ่งการควบคุมอาคารจะต้องมีความเข้มข้นมากขึ้น แม้ว่าอำนาจการควบคุมดังกล่าว กรมโยธาธิการและผังเมืองอาจไม่ได้มีบทบาทโดยตรง แต่ต้องเร่งพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับท้องถิ่น และพัฒนาความรู้ของภาคประชาชนให้ติดตามรู้เท่าทัน กรมโยธาธิการและผังเมือง ในฐานะองค์กรหลักของประเทศที่มีบทบาทด้านการผังเมือง และการควบคุมอาคาร จำเป็นจะต้องเตรียมความพร้อมและมีมาตรการเพื่อรับมือหรือป้องกันกรณีเกิดปัญหาจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และการก่อสร้างพัฒนาโครงการ เพื่อลดผลกระทบในด้านการควบคุมการใช้อาคาร และการพัฒนาเมืองให้น้อยที่สุด

บริบทในระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง

- บูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศที่เอื้อให้เกิดความมั่นคง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติ
- เสริมสร้างบทบาทของไทยในการพัฒนาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผลประโยชน์ของชาติ กับผลประโยชน์ของภูมิภาค และนานาชาติ ที่สามารถเกื้อหนุนให้เกิดความมั่นคง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติได้อย่างยั่งยืน

ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- พัฒนาเมืองศูนย์กลางของภูมิภาคต่างๆ ในประเทศ โดยปฏิรูประบบผังเมืองของประเทศ และผังเมืองในระดับพื้นที่ทั้งระบบให้สามารถตอบสนอง การเติบโตของเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดโครงสร้างพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับศักยภาพทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคมและประชากรในพื้นที่ โดยเฉพาะรองรับประชากรสูงอายุที่จะมีจำนวนมากขึ้นในอนาคต อีกทั้ง ต้องมีการจัดการระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564

ข้อ 3) การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ ในการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ 5) การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ เป้าหมายมีขีดความสามารถในการแข่งขันสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และ การพัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และ สภาพแวดล้อม เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่เฉพาะในรูปแบบต่างๆ

ทั้งนี้ นโยบายด้านเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันจะมีทั้งที่ก่อให้เกิดบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมืองลดลง (เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนา) และที่ทำให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทมากขึ้น (การพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ) เป็นสิ่งที่กรมโยธาธิการและผังเมือง ต้องนำไปพิจารณาในการปรับยุทธศาสตร์ให้เหมาะสม

2.2.3 ด้านสังคม (Social: S)

บริบทในระดับนานาชาติ

- การเข้าสู่สังคมประชากรผู้สูงอายุ การลดลงของอัตราการเกิดประชากร และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สำหรับประเทศไทย มีการคาดการณ์ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์โลก ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เข้าสู่สังคมประชากรผู้สูงวัยแล้วในปัจจุบัน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเมือง การควบคุมอาคาร ให้มีสภาวะแวดล้อมเหมาะสมและเอื้อต่อการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุและคนทุกวัย เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงนับเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่มีความเชื่อมโยงกับบทบาทและภารกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง

- การเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพสู่การประกอบอาชีพอิสระที่เพิ่มมากขึ้น รูปแบบการประกอบอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อวิถีชีวิต รูปแบบพื้นที่อาศัยและการใช้ชีวิต และรูปแบบการพัฒนาเมืองที่ปรับเปลี่ยนไป กล่าวคือ เมื่อมีแนวโน้มการประกอบอาชีพอิสระที่มีความหลากหลายมากขึ้น คนทำงานประจำลดลง จะส่งผลต่อรูปแบบอาคาร อาคารสำนักงานอาจมีจำนวนลดลง หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบไป โดยสอดคล้องประสานอยู่ในอาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ ฯลฯ โดยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสนับสนุน อาจกล่าวได้ว่า ในอนาคต พื้นที่สำหรับการอยู่อาศัย และทำงานหรือประกอบอาชีพ อาจผสมผสานอยู่ในพื้นที่เดียวกันได้ และมีรูปแบบประเภทอาคารใหม่ๆ เกิดขึ้นที่ต้องมีกฎหมายควบคุมอาคารติดตามไปกำกับเพื่อความปลอดภัย หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในการพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อตอบรับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น เป็นประเด็นที่ควรหยิบยกนำมาพิจารณาในการวางแผนและพัฒนาเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนตามแนวโน้มของโลกในอนาคต

บริบทในระดับประเทศ

- แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ปี 2560 - 2564 การเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมโดยคำนึงถึงเรื่องอารยสถาปัตย์ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของเด็ก ผู้สูงวัย ผู้พิการและทุพพลภาพ เป็นโอกาสของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่จะเพิ่มบทบาทให้มากยิ่งขึ้น

2.2.4 ด้านเทคโนโลยี (Technology: T)

บริบทในระดับนานาชาติ

- ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบก่อสร้าง รวมถึงการจัดทำแผนที่ หรือภาพจำลองแบบ 3 มิติเสมือนจริงผสมผสานภาพจริง เช่น เทคโนโลยีการจัดทำ Point Cloud หรือ การจัดทำแผนที่พิกัดสำรวจเชิง 3 มิติ ที่สามารถเก็บบันทึกข้อมูลสำหรับการสำรวจพื้นที่ได้ด้วยความแม่นยำสูง และได้ข้อมูลเป็นภาพ 3 มิติ อันจะเป็นประโยชน์ ในการใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อติดตามประเมินผล หรือควบคุมการพัฒนาเมือง การวางผังเมืองต่อไปในอนาคต เทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร หรือ BIM : Building Information Modeling ซึ่งสามารถใช้ในการออกแบบอาคารเป็นภาพจำลอง 3 มิติพร้อมระบุข้อมูลของแบบจำลอง และสามารถใช้ในการตรวจสอบสืบค้นข้อมูลของแบบอาคารย้อนกลับได้ โดยหลายๆ ประเทศ ได้นำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการ

ตรวจสอบแบบอาคารเพื่อการขออนุญาต เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการตรวจสอบโดยระบบที่แม่นยำ และมีความรวดเร็ว เป็นเครื่องมือในการช่วยสนับสนุนการดำเนินการของบุคลากรให้ได้ ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีแบบ Virtual Reality: VR ที่จำลองภาพเสมือนจริงแบบ 3 มิติ โดยสัมพันธ์กับการแสดงผล และ Augmented Reality: AR ซึ่งผสมผสานการจำลองภาพเสมือนจริงแบบ 3 มิติ เข้ากับภาพจริง เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารูปแบบจำลองบนสภาพแวดล้อมจริง และเทคโนโลยีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง กรมโยธาธิการและผังเมือง ในฐานะองค์กรหลักที่มีบทบาทในการควบคุมอาคารของประเทศ ที่มีหน้าที่กำกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บังคับใช้กฎหมายอาคาร สามารถริเริ่มวางรากฐาน การนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังกล่าว มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการของหน่วยงานราชการได้

บริบทในระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง

- พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงให้มีความทันสมัย ครอบคลุมความต้องการการใช้งานอย่างครบถ้วน
- เสริมสร้างความมั่นคงและปกป้องโครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณูปโภคที่บริหารจัดการด้วยไซเบอร์ ให้ปลอดภัยจากการโจมตี รวมถึงส่งเสริมวัฒนธรรม สร้างความตระหนักรู้ในการใช้ไซเบอร์ในทางที่เหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและรองรับการยกระดับทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและคุณภาพชีวิตประชาชน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศด้วย มีการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบและเครือข่าย (Cyber Security) ที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางไซเบอร์

ด้านที่ 5 ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ป้องกัน ฝุ่นละอองและเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ปี 2560 - 2564

ข้อ 3) การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ระบบข้อมูลมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และถูกนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ

ข้อ 4) การวางรากฐานการพัฒนองค์กรอย่างสมดุล เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล (Digital Service) และบริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว สำหรับประเด็นด้านเทคโนโลยีนั้น เป็นประเด็นที่กรมโยธาธิการและผังเมืองต้องพัฒนาระบบการดำเนินงานภายในให้เกิดประสิทธิภาพในการวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลตามแผนงานดังกล่าวเพิ่มขึ้น

2.2.5 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment: E)

บริบทในระดับนานาชาติ

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ภาวะโลกร้อน สภาพภูมิอากาศรุนแรง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- Science Based Targets (SBTs) ข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง เป้าหมายเชิงกระบวนการ วิทยาศาสตร์ เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และปริมาณ Carbon Footprint เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาภาวะโลกร้อน

บริบทในระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง

- พัฒนาประสิทธิภาพแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชน ตลอดจนนำเป้าหมาย/แนวทาง/มาตรฐานสากลมาปรับใช้ ในการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน น้ำ และอาหาร

ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- มีการวางแผนการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศทั้งระบบ ทั้งที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า เพื่อให้มี การเข้าถึง การใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ และการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม คำนึงถึง ประสิทธิภาพ และสมดุล ต้องไม่เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ด้านที่ 5 ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- จัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- วางระบบบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้มีประสิทธิภาพใน 25 ลุ่มน้ำ ควบคู่กับ แผนงานกำหนดพื้นที่รับน้ำนอง และการพัฒนาลำน้ำคลอง ระบบพยากรณ์ และการเตือนภัย และแผนงานเผชิญเหตุ เฉพาะพื้นที่ ตลอดจนการปรับปรุงองค์กรและกฎหมาย รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ
- จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และจังหวัด

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน - เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ปี 2560 - 2564

ข้อ 2) การเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมสู่อนาคต ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ ประชาชนมีศักยภาพรับมือภัยพิบัติ ส่งผลให้ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินลดลง วางผังเมืองและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงจากภัยพิบัติ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาทั้งระบบ

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง จะมีส่วนในด้านการสนับสนุนหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ของรัฐที่เป็นเจ้าภาพหลัก เช่น กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งดำเนินงานด้านกฎหมายอนุรักษ์พลังงานอันเกี่ยวข้องกับอาคาร หรือ สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถสนับสนุนในด้านกฎหมายอาคารหรือกฎหมายผังเมือง ให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ เป็นไปอย่างตรงประเด็น และแก้ไขปัญหาของสังคมตามแผนพัฒนาประเทศได้

2.2.6 ด้านกฎหมาย (Legal: L)

บริบทในระดับนานาชาติ

- กฎหมายที่มีอิทธิพลจากภายนอกประเทศ มักเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยเข้าทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศอันก่อให้เกิดภาระผูกพันในการที่จะต้องนำหลักการในสนธิสัญญานั้นมาร่างเป็นกฎหมายบังคับใช้ในประเทศไทย ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนที่สุดในยุคปัจจุบันคือ กฎหมายประมง หรือ กฎหมายเรื่องการค้ามนุษย์ ประเด็นในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิก เช่น องค์การสหประชาชาติ โดยส่วนใหญ่ประเทศไทยต้องนำมาปฏิบัติทั้งสิ้น รวมถึงประเด็นเรื่องกายภาพหรือผังเมืองอันเกี่ยวข้องกับพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมืองด้วย ดังนั้นการสร้างโอกาสในการขยายบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถวิเคราะห์สนธิสัญญาเหล่านี้ และนำมาพัฒนาเป็นโครงการที่สนองต่อประเด็นในสนธิสัญญาได้

บริบทในระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ด้านที่ 5 ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

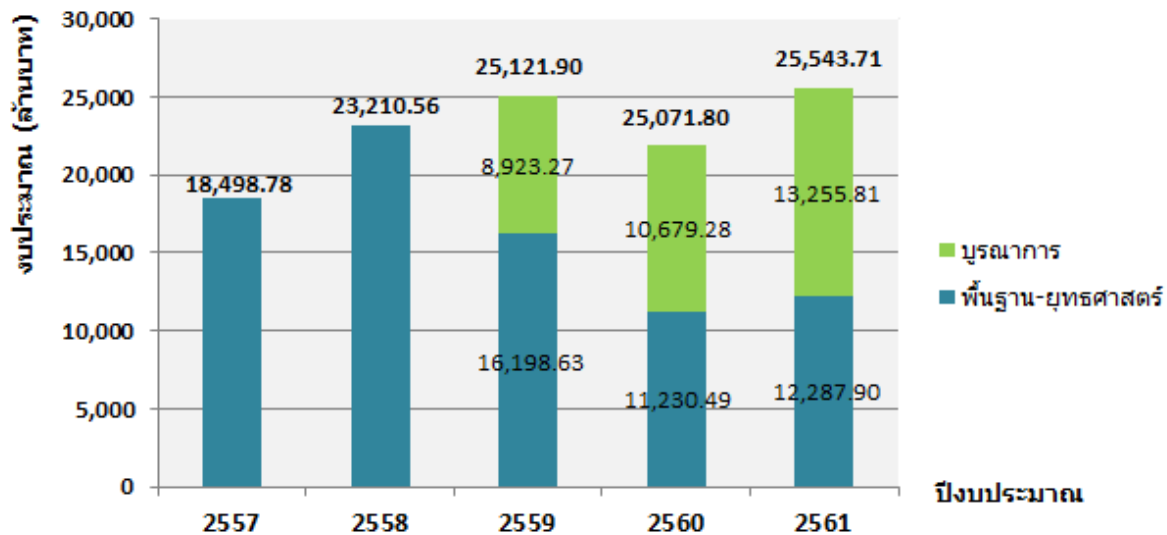
- บรรจุเป็นแผนพัฒนาของจังหวัดและพื้นที่ ปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนา สำหรับการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการเพิ่มศักยภาพเมืองด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ปี 2560 - 2564

ข้อ 4) การวางรากฐานการพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล ปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบในความรับผิดชอบให้มีความชัดเจน เป็นปัจจุบัน และเอื้อต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

2.3 วิเคราะห์ปัจจัยภายใน (4M)

2.3.1 ด้านงบประมาณ (Money)

แผนภูมิที่ 2.1 สัดส่วนงบประมาณของกรมโยธาธิการและผังเมือง ปี พ.ศ. 2557 – 2561

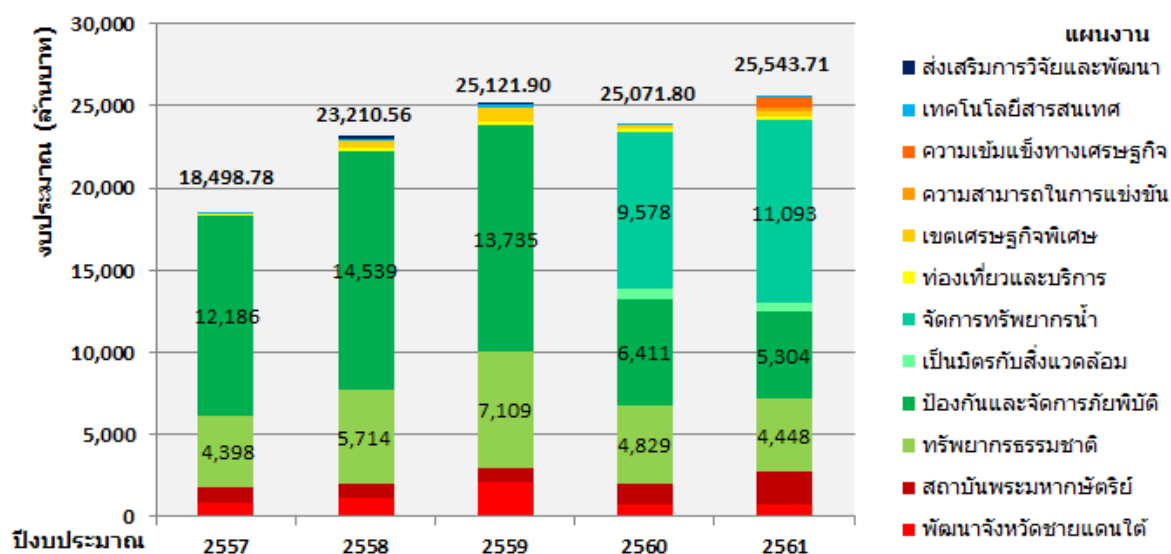
โดยจำแนกงบประมาณตามหมวดแผนงาน

จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนงบประมาณตามข้อมูลแผนงานและงบประมาณของกรมโยธาธิการและผังเมือง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึง พ.ศ. 2561 จะพบว่า กรมโยธาธิการและผังเมืองเริ่มมีการแบ่งงบประมาณออกเป็น 2 ส่วน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น

- 1) งบประมาณสำหรับแผนงานพื้นฐาน และ แผนงานยุทธศาสตร์
- 2) งบประมาณสำหรับแผนงานบูรณาการ

ซึ่งสัดส่วนของงบประมาณสำหรับแผนงานบูรณาการมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์ของ Megatrends ด้านต่างๆ ได้กระตุ้นให้รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของราชการทุกภาคส่วน เพื่อการดำเนินงานเป็นไปโดยมีการบูรณาการมากยิ่งขึ้น ให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตได้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างส่วนราชการให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น แนวโน้มของแผนงานบูรณาการ และงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ ย่อมมีทิศทางที่จะมีสัดส่วนสูงขึ้น เพื่อรองรับการดำเนินงานดังกล่าวให้สอดคล้องตามทิศทางการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ

แผนภูมิที่ 2.2 สัดส่วนงบประมาณของกรมโยธาธิการและผังเมือง ปี พ.ศ. 2557 – 2561

โดยจำแนกงบประมาณตามแผนงาน

2.3.2 ด้านการจัดการ (Management)

จากการศึกษาข้อมูลบริบทองค์กรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามรายละเอียดที่ได้วิเคราะห์ไปเบื้องต้นนั้น สามารถสรุปการจัดการภายในองค์กรในปัจจุบันของกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดังนี้

1) การดำเนินงานที่แบ่งแยกงานด้านผังเมืองและงานโยธา ซึ่งยังไม่ประสานการดำเนินงานกัน เป็นหนึ่งเดียวอย่างสอดคล้องกลมกลืนเต็มที่ ทั้งนี้ เนื่องจากการผนวกรวมของกรมเข้าเป็นกรมโยธาธิการและผังเมือง ในปัจจุบัน ทำให้วัฒนธรรมองค์กรยังมีความเป็นเอกเทศของงานทั้ง 2 ด้าน แม้ว่าจะไม่ได้มีความขัดแย้ง แต่หากส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพในฐานะองค์กรเดียวกัน กรมเดียวกันอย่างแท้จริง จะช่วยส่งเสริมบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมือง ในการตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และความเปลี่ยนแปลงในอนาคตของโลก ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะด้วยบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมือง และภารกิจที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน มีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาประเทศในเชิงกายภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศในเชิงนโยบาย ให้ออกมาเป็นรูปธรรม ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรจัดการให้เกิดขึ้นภายในกรม คือ “Synergy” หรือ การดำเนินงานอย่างสอดคล้องประสานกันเป็นหนึ่งเดียว

2) การแบ่งแยกงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โครงสร้างส่วนราชการภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง มีการแบ่งการดำเนินงานเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การดำเนินงานในลักษณะนี้ส่วนของการบริหารราชการส่วนกลาง เปรียบได้เหมือนกับ “Head Office” หรือ สำนักงานใหญ่ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เปรียบได้กับ สาขาย่อย ของแต่ละจังหวัด และภูมิภาค และในการจัดการเพื่อรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจาก Megatrends ต่างๆ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการบริหารราชการส่วนกลางให้มีความเข้าใจ เริ่มดำเนินการ และประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องตามยุทธศาสตร์ เพื่อกระจายความรู้และ

ประสบการณ์ผ่านต่อไปยังการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นแนวทางการทำงานที่ต่อเนื่องจากศูนย์กลางการบริหารออกไป โดยบุคลากรที่จะมีบทบาทในด้านนี้มาก คือ ผู้ตรวจราชการ ที่รับผิดชอบตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารงานส่วนภูมิภาค และทำหน้าที่เป็นเสมือนแขนขาของอธิบดีและรองอธิบดีในการส่งผ่านนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ ในมุมมองของคณะที่ปรึกษา หากผู้ตรวจราชการมีบทบาทมากขึ้น หรือมีคณะทำงานในสำนักผู้ตรวจราชการ ซึ่งสามารถทำงานเฉพาะและลงพื้นที่ต่างๆได้มากขึ้น จะช่วยส่งเสริมการทำงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองในภาพรวมได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ การเร่งดำเนินการโครงการหรือแผนงานต่างๆ ที่ตอบรับกับยุทธศาสตร์ของชาติ จะสามารถทำได้โดยการผลักดันดำเนินการร่วมกันของกรมโยธาธิการและผังเมือง ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค เพื่อให้เกิดการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศอย่างทั่วถึง ด้วยการจัดการของกรม โดยมีผู้ตรวจราชการเป็นผู้เชื่อมโยง เร่งรัด ผลักดันงานส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามการบริหารราชการส่วนกลางอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จากการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน การรับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารของกรมโยธาธิการและผังเมือง และจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มในจังหวัดตามการแบ่งส่วนราชการในระดับภูมิภาคของกรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น ประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่กรมโยธาธิการและผังเมือง ควรเตรียมความพร้อมและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ คือ การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2557 กำหนดให้มีการดำเนินงานโดยปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

จากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้บริหารระดับสูงของกรม ได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ขณะเดียวกัน มุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิในสายวิชาชีพ ก็มีความเห็นสอดคล้องกัน เนื่องด้วยเป็นการสนับสนุนให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่ระดับภูมิภาคอย่างทั่วถึง ลดปัญหาความไม่สมดุล ที่เกิดจากการกระจุกความเจริญอยู่ในตัวเมืองใหญ่ นำไปสู่ปัญหาอันเนื่องมาจากการพัฒนาเกินขีดจำกัดทางกายภาพของเมืองที่รองรับได้ ทั้งความหนาแน่น การจราจร การจัดการขยะ และปัญหามลพิษต่างๆ อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่ จัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองจากส่วนราชการในระดับภูมิภาค และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัจจุบันการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความต้องการให้ กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นเสมือน “พี่เลี้ยง” เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการ หรือ ให้คำปรึกษาชี้ขาดในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่างๆ แต่ยังมีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่

คณะที่ปรึกษา จึงวิเคราะห์ว่า แนวทางการดำเนินการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว และส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จะต้องเริ่มต้นด้วยการ “ปฏิบัติงานร่วมกัน” ตามอำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และมุ่งให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า งานในเชิง

ของการสนับสนุน โดยผ่านการดำเนินการโครงการในลักษณะของการพัฒนาเมือง ซึ่งเป็นภารกิจหลัก ของกรมโยธาธิการและผังเมือง

การปฏิบัติงานร่วมกันนี้ ไม่เพียงแต่จะทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จะทำให้เกิดการถ่ายทอด ทั้งนโยบายและองค์ความรู้ของกรมโยธาธิการและผังเมือง จากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค และจากกรมโยธาธิการและผังเมืองส่วนภูมิภาค ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลำดับ เนื่องด้วยการพัฒนาให้เกิดความเจริญอย่างทั่วถึงทั้งประเทศนั้น ต้องมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน และกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ จะสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ได้จากความเข้าใจในระดับมหภาค ซึ่งเป็นองค์รวมภาพใหญ่ในระดับประเทศได้มากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความเข้าใจในรายละเอียดเฉพาะพื้นที่ และการดำเนินการร่วมกัน ก็จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ตามความเชี่ยวชาญของหน่วยงานให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เข้าใจบริบทภายในพื้นที่ และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ไม่ใช่ลักษณะต่างคนต่างพัฒนา

การปฏิบัติงานร่วมกัน ของส่วนภูมิภาคกรมโยธาธิการและผังเมือง กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาเมือง จึงเป็นงานในลำดับแรก เพื่อเตรียมความพร้อมในการกระจายการพัฒนาสู่ท้องถิ่น ในช่วงที่ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรของกรมโยธาธิการและผังเมืองยังไม่มี ความรุนแรงนัก และกรมโยธาธิการและผังเมือง ยังคงต้องมีบทบาทเพิ่มสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนของกรมให้เด่นชัดเป็นที่รับรู้ในวงกว้างก่อน และเมื่อดำเนินการในขั้นต้นได้ ก็จะเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ท้องถิ่นเริ่มมีความรู้ ความเข้าใจ กรมจึงปรับบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในที่สุด ซึ่งจะสอดคล้องกับทิศทางในอนาคต ที่ยุทธศาสตร์ชาติมุ่งให้ภาคราชการมีขนาดเล็กลงและจะทำให้กรอบอัตรากำลังของกรมโยธาธิการและผังเมืองมีอย่างจำกัดมากขึ้น เกินกว่าจะปฏิบัติการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

ประการสำคัญที่จะต้องดำเนินการให้มีขึ้น คือ การผลักดัน ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีอำนาจหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เนื่องจากงานด้านการพัฒนาเมือง ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทั้งศาสตร์ในการวางผัง ออกแบบ วิศวกรรมการก่อสร้าง จึงต้องมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจที่จะตรวจสอบการดำเนินการได้ ทั้งในด้านคุณภาพและงบประมาณ นอกเหนือไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบาย สื่อสารระหว่างส่วนราชการ (Communicator) หรือผู้สนับสนุนประสานงาน (Supporter & Facilitator)

ดังนั้น งานพัฒนาเมือง ที่กล่าวถึงในการดำเนินการขั้นแรก จะครอบคลุมถึง การวางผังเมือง การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และอาคารสาธารณะ (Public Buildings) ที่สำคัญของเมือง เช่น ศูนย์ราชการ เกิดเป็นงานสร้างเมือง พัฒนาเมือง ในระดับหัวเมืองต่างๆ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานกลับมาสู่ส่วนกลางของกรมโยธาธิการและผังเมืองในการดำเนินการพัฒนาผังประเทศในเชิงกายภาพต่อไป และรวมถึงงานบูรณะซ่อมแซมที่จะเกิดขึ้นภายหลัง (Preventive Maintenance) การจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐานเมือง (Asset Facility Management) หรือการพัฒนาปรับปรุง (Upgrade) ที่จะต้องมีในอนาคต

4) ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน คณะที่ปรึกษาได้มีประสบการณ์ในการดำเนินโครงการวิจัยให้แก่กรมโยธาธิการและผังเมือง ในการเปรียบเทียบกฎหมายควบคุมอาคารและกฎหมายผังเมืองในประเทศกลุ่มอาเซียน ได้แก่ โครงการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบและการแปลกฎหมาย ในกลุ่มประเทศอาเซียนในเรื่องกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โครงการแก้ไขปรับปรุง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โครงการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบและการแปลกฎหมายในกลุ่มประเทศอาเซียนในเรื่องกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และ โครงการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบและการแปลกฎหมายในกลุ่มประเทศอาเซียน ในเรื่องกฎกระทรวงที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คณะที่ปรึกษาได้สรุปข้อเสนอแนะจากการศึกษาในโครงการดังกล่าวในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานลักษณะใกล้เคียงกัน (Counterpart) ของแต่ละประเทศ เป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นไปตามนโยบายที่ต้องการให้อาเซียนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น หน่วยงานลักษณะใกล้เคียงกัน (Counterpart) ของกรมโยธาธิการและผังเมืองกับหน่วยงานของแต่ละประเทศได้ถูกระบุเอาไว้ในแต่ละงานวิจัย อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศมีความแตกต่างในรายละเอียดของโครงสร้างหน่วยงานราชการ ดังนั้น หน่วยงานลักษณะใกล้เคียงกัน (Counterpart) อาจมีมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ส่วนราชการหนึ่งที่คณะที่ปรึกษาพิจารณาว่าน่าจะมีบทบาทสำคัญเพื่อการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองในการเชื่อมโยงหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกันของแต่ละประเทศนั้น คือ สำนักงานวิเทศสัมพันธ์ ทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกันอย่างเชื่อมโยง โดยการดำเนินการในลำดับแรก คือ การจัดทำแผนจัดการหน่วยงานลักษณะคล้ายกัน (Counterpart Map) ลำดับต่อมา คือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อประเทศกำลังพัฒนา และให้ความสนใจต่อประเทศเหล่านั้น นอกเหนือจาก ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ เนื่องจากในการศึกษาของคณะที่ปรึกษา พบว่า การพัฒนาในบางเรื่อง บางประเด็น ประเทศที่กำลังพัฒนาบางประเทศได้มีการพัฒนาก้าวหน้ากว่าประเทศไทยไปแล้ว ทั้งโดยการก้าวข้ามผ่านความผิดพลาดของประเทศไทยที่ผ่านมา และอาศัยข้อได้เปรียบจากการเริ่มพัฒนาอย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้น จึงสามารถพัฒนาได้อย่างทันสมัยและรวดเร็วทันหน้า เช่น ในประเทศพม่า (เมียนมาร์) มีการจัดทำผังภาค หรือประเทศอินโดนีเซีย สามารถออกกฎหมายอาคารเขียว (Green building) เพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายอาคารได้ ดังนั้น การเรียนรู้และความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน ควรเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

สำหรับกลุ่มประเทศ CLMV (Cambodia - Lao - Myanmar - Vietnam) กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถสร้างความร่วมมือ ผ่านการดำเนินงานในลักษณะที่กล่าวไปข้างต้น คือ แผนการจัดการหน่วยงานลักษณะใกล้เคียงกัน (Counterpart map) และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือความเชื่อมโยงถึงความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนาเมืองชายแดน การพัฒนาเมืองชายแดนนั้นเป็นงานที่ต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน หรือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แต่หากกรมโยธาธิการและผังเมืองมีความเข้าใจและคุ้นเคยกับบริบทของหน่วยงานลักษณะใกล้เคียงกัน (Counterpart)

ของประเทศที่จะร่วมกันพัฒนาเมืองหรือพื้นที่ชายแดน กรมโยธาธิการและผังเมือง ก็จะสามารถเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ประเด็นในเรื่องของการเข้ามาอยู่อาศัยของประชากรจากประเทศในกลุ่ม CLMV ซึ่งเข้ามาเป็นผู้อยู่อาศัย (Resident) ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก วัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มนี้ จะมีการอยู่อาศัยแบบรวมกลุ่มเป็นชุมชน ขณะที่การวางผังเมืองนั้น องค์ประกอบในการพิจารณาด้านวัฒนธรรม (Culture Profile) ของประชากร ยังเป็นองค์ประกอบที่ไม่สำคัญนัก ประเด็นที่ให้ความสำคัญเป็นหลักในการวางผังเมืองในปัจจุบันยังมุ่งเน้นที่จำนวนประชากร (Population) แต่คุณลักษณะในเรื่องอื่นๆ เช่น วิถีและชาติพันธุ์ ยังไม่ได้ครอบคลุมมากนัก ซึ่งในอนาคตเรื่องของประวัติ (Profile) อาจเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณามากขึ้น หากสามารถใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data Analysis) เกี่ยวกับข้อมูลประชากรจะทำให้เห็นลักษณะรูปแบบ (Pattern) การอยู่อาศัยและผลกระทบได้ชัดเจนขึ้น ตัวอย่างในปัจจุบัน เช่น บางพื้นที่ในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเปรียบเหมือนย่านชาวมลายู (Little Myanmar) หรือจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเปรียบเหมือนย่านชาวเขมร (Little Cambodia) หากวิเคราะห์หาจุดรวม (Node) และดึงดูดกลุ่มชุมชนเหล่านี้ให้อยู่ด้วยกัน จะสามารถนำมาใช้ในการวางผังเมือง หรือเพื่อแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ที่อาจเป็นประเด็นในแง่สิทธิมนุษยชนซึ่งองค์กรในระดับนานาชาติให้ความสำคัญ รวมถึงลดปัญหาในเชิงอาชญากรรมได้ การแก้ปัญหาต่างๆเหล่านี้ จะเกิดผลดีต่อประเทศไทยในระยะยาว เนื่องด้วยประเทศไทยขาดแคลนประชากรที่จะเป็นแรงงาน และมีแนวโน้มว่า ประชากรที่เป็นแรงงานต่างด้าว จะมีบุตรหลานในประเทศไทย และได้รับสัญชาติไทยเป็นคนไทยต่อไปในที่สุด ในปัจจุบัน การดำเนินการในด้านดังกล่าว มีกฎหมายควบคุมแรงงานเป็นหลักสำคัญ แต่ในเชิงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ยังไม่มีการกำหนดรายละเอียดชัดเจนนัก และเป็นบทบาทที่กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถดำเนินการได้

2.3.3 ด้านบุคลากร (Man)

จาก Megatrends ที่สะท้อนถึงแนวโน้มการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนประชากรในวัยที่จะเติบโตขึ้นเป็นแรงงาน และกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นำมาซึ่งนโยบายภาครัฐ ได้แก่

- แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การวางรากฐานการพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล

ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ มีแนวทางสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การจัดโครงสร้างองค์กรให้มีความกระชับแต่ยังคงประสิทธิภาพ (lean) มีการจัดบุคลากรอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านลักษณะงานและปริมาณงาน ดังนั้น ในด้านบุคลากร กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรบุคลากรให้เกิด

ความเหมาะสมและตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตตาม Megatrends รวมทั้งนโยบายภาครัฐที่กำหนดเป็นแผนงานหรือยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่กล่าวไปแล้ว ในช่วงต้น

ขณะที่ปรึกษา ได้วิเคราะห์แนวโน้มด้านบุคลากรของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

(1) **ด้านอัตรากำลังบุคลากร หรือ ปริมาณบุคลากร** จากสถานการณ์การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งมีอัตราการเกิดที่ลดต่ำลงอย่างมาก รวมถึงแนวทางนโยบายของรัฐบาลในการจัดการโครงสร้างส่วนราชการให้มีความกระชับ อัตรากำลังบุคลากรของกรมโยธาธิการและผังเมือง จึงมีแนวโน้มที่จะต้องลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยในปัจจุบันกรมได้รับผลกระทบบ้างแล้ว จากแนวทางการทดแทนข้าราชการเกษียณอายุด้วยการจ้างงานรูปแบบอื่น ทำให้ไม่มีอัตราทดแทนการเกษียณ เป็นต้น นอกจากนี้ หากกรมมุ่งหมายจะมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นที่แน่นอนว่า ปริมาณงานที่กรมจะต้องรับผิดชอบ จะมีปริมาณมากขึ้น สวนทางกับอัตรากำลังของบุคลากรภายในกรม จึงต้องหาวิธีการเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหาด้านปริมาณบุคลากร โดยแนวทางที่คณะที่ปรึกษาพิจารณาว่ามีความเป็นไปได้ เช่น

- การขยายอายุการเกษียณราชการ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางของสำนักงาน ก.พ.
- การจัดจ้างบุคลากรในรูปแบบอื่นทดแทนอัตราข้าราชการประจำ เช่น พนักงานราชการ และ ลูกจ้างชั่วคราว เป็นต้น
- พิจารณาลักษณะงาน เพื่อจัดจ้างหน่วยงานเอกชนดำเนินการ โดยบุคลากรภายในกรมปรับบทบาทเป็นผู้ตรวจสอบการว่าจ้าง เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นได้
- การใช้แนวทางประชารัฐ (Public - Private Partnership : PPP) เปิดให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นความร่วมมือ ที่ช่วยรองรับปัญหาด้านบุคลากรแล้ว ยังอาจได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาคเอกชนอีกด้วย

(2) **ด้านคุณภาพบุคลากร** เพื่อตอบสนองต่อภารกิจและบทบาทต่างๆ ที่จะมีมากขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมศักยภาพ และคุณภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากแนวโน้มของปริมาณบุคลากรที่มีอย่างจำกัดและมีแนวโน้มลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเร่งพัฒนาศักยภาพบุคลากร จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แนวทางที่คณะที่ปรึกษาพิจารณาว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการดำเนินการ ได้แก่

- การจูงใจและส่งเสริมการดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพในการบรรจุเข้ารับราชการกับกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นการคัดกรองคุณภาพของบุคลากรภายในองค์กรตั้งแต่ต้นทาง โดยจะต้องมีกลยุทธ์ในการดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพมารับราชการ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนทุนการศึกษา

การจัดโครงการฝึกงานร่วมกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรสอดคล้องกับการดำเนินงานตามภารกิจของ กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น

- การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตร ฝึกอบรมให้บุคลากรมีความสามารถ ทั้งการบริหาร การจัดงาน การปฏิบัติงานเฉพาะทาง ความรู้ทางเทคนิค หรือความรู้ใหม่ๆ เทคนิคที่เป็นสากลและทันสมัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับวัสดุหรือเทคโนโลยีในการก่อสร้างใหม่ๆ เป็นต้น เพื่อรองรับการดำเนินงานที่ท้าทายมากขึ้นตามภารกิจที่ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

- ส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ภายในองค์กร (Knowledge Management) ให้มีการ ถ่ายทอดความรู้จากบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ผ่านการจัดการองค์ความรู้ ทั้งในด้านการจัดระบบเก็บข้อมูล คู่มือมาตรฐานการดำเนินงาน การจัดการฝึกอบรมภายในองค์กร แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างบุคลากรจากรุ่นสู่รุ่น โดยอาจรวมไปถึงอดีตข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ไปแล้ว แต่เปี่ยมความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการถ่ายทอดให้แก่บุคลากร ในปัจจุบันเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงบางส่วนของแนวทางการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพบุคลากรของ กรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งขณะที่ปรึกษาพิจารณาว่าควรให้ความสำคัญกว่าการมุ่งหากำลังบุคลากร ทดแทนที่มีข้อจำกัดมาก

2.3.4 ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการดำเนินการ (Machine)

จากบทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งครอบคลุมงานเชิงเทคนิค ทั้งด้านการออกแบบ และก่อสร้าง อุปกรณ์ และเครื่องมือทางเทคนิค เป็นปัจจัยสำคัญอีกด้านที่ช่วยส่งเสริมในการดำเนินงานมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์จากสถานการณ์โลกในปัจจุบัน ตาม Megatrends ด้านเทคโนโลยี ที่ได้ กล่าวไปแล้ว รวมถึง ตามนโยบายภาครัฐต่างๆ ล้วนส่งเสริมในการให้ความสำคัญเรื่องของเทคโนโลยีมากขึ้น

การดำเนินงานเพื่อรองรับภารกิจในระยะยาวของกรมโยธาธิการและผังเมืองในอนาคต จำเป็นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านอุปกรณ์เครื่องมือ เพื่อรองรับเทคโนโลยีต่างๆ พร้อมทั้งส่งเสริม บุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้งานอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีนั้นๆ เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่มีความพร้อม ยังช่วยในการรองรับ ปัญหาของปริมาณอัตรากำลังบุคลากรของกรมโยธาธิการที่มีแนวโน้มลดลงในอนาคตด้วย

สำหรับแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ และเครื่องมือของกรมโยธาธิการและผังเมือง คณะที่ปรึกษา ได้แยกพิจารณาเป็น 2 ด้าน ดังนี้

- 1) **Hardware** หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่เป็นรูปธรรมในเชิงกายภาพ ที่ใช้ในการดำเนินการปฏิบัติงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง จากการศึกษาข้อมูลตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของกรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน พบว่ากรมมีความพร้อมในการจัดการอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโยธา เช่น การก่อสร้าง หรือ การทดสอบวัสดุ อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม กรมอาจพิจารณาจัดเตรียม อุปกรณ์ และเครื่องมือ เพิ่มเติมที่

ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานทั้งด้านงานโยธาและผังเมืองเพิ่มเติมได้ เช่น อุปกรณ์อากาศยานไร้คนขับ (Drone) เครื่องพิมพ์ 3 มิติ (3D Printer) และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่รองรับการประมวลผลขั้นสูงอย่างรวดเร็วเพื่อพร้อมรับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

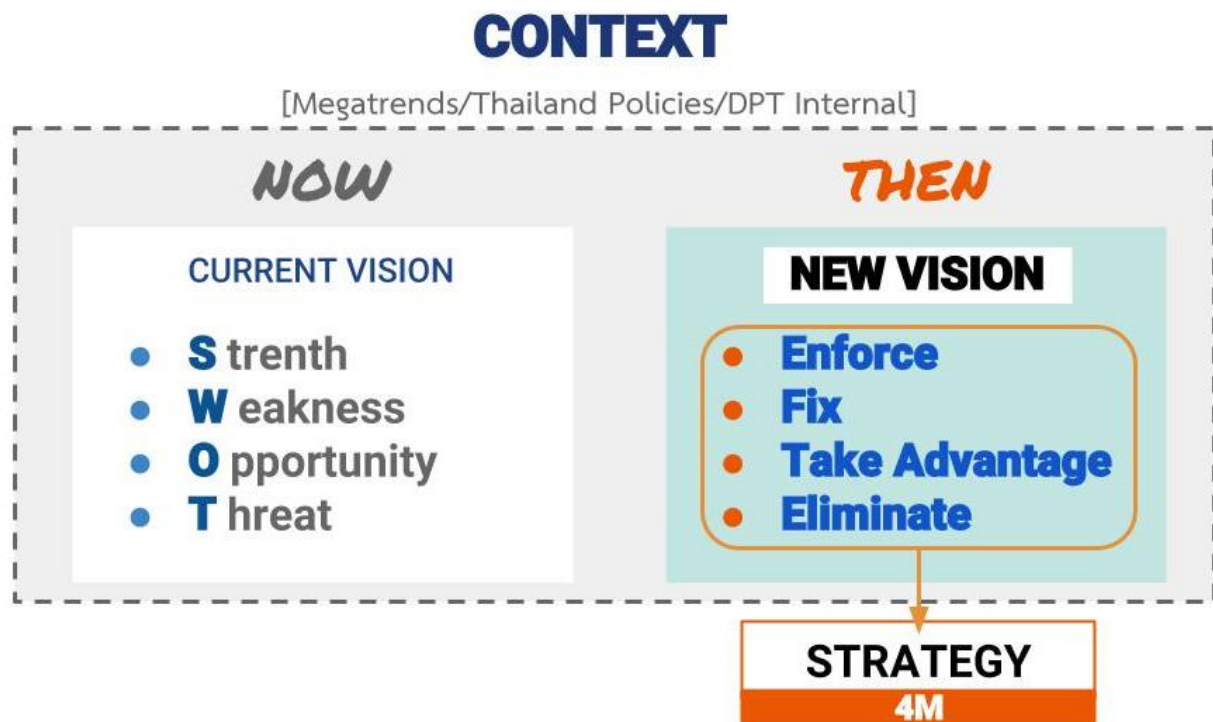
2) Software หมายถึง ระบบปฏิบัติการ หรือ ระบบการทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง Software ในที่นี้ หมายถึง การวางระบบของอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้งาน เพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานภายในกรมด้วย ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว การเตรียมความพร้อมในด้านนี้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง จะมีบทบาทอย่างมาก ทั้งในการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการฐานข้อมูลกลางอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ภายในกรมแล้ว ยังต้องสามารถเปิดให้ส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้าถึงข้อมูลได้ โดยมีการแยกระดับชั้นการเข้าถึงและคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลด้วย

การวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมเพื่อให้รองรับภารกิจได้ ยังควรคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกที่ และการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างส่วนราชการเพื่อส่งเสริมให้เกิดศักยภาพในการทำงานร่วมกันอย่างสูงสุด ดังนั้น จำเป็นจะต้องบริหารจัดการเทคโนโลยีให้มีการบูรณาการ หรือ Integration ภายในส่วนราชการ ระหว่างหน่วยงานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมด้าน Software ระบบโปรแกรมที่ช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความทันสมัยเป็นปัจจุบันและรองรับไปจนถึงการทำงานในอนาคตด้วย ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้งานในการออกแบบ ก่อสร้าง การประมาณราคา การถอดปริมาณวัสดุ ด้วยเทคโนโลยี BIM โปรแกรมการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ โปรแกรมการคำนวณและวางระบบทางวิศวกรรม ฯลฯ

โดยสรุปแล้วจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ และอุปกรณ์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง คณะที่ปรึกษามีความเห็นว่ากรมควรมีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ ทั้งในด้าน Hardware และ Software รวมไปถึงความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้งานอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีความก้าวหน้าทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กรมสามารถปฏิบัติภารกิจเพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 สรุปผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร SWOT Analysis

ภาพที่ 2.3 หลักการทำ SWOT Analysis

จากการรวบรวมข้อมูลบริบทองค์กรและนำมาวิเคราะห์แยกแยะและจัดหมวดหมู่ หาปัจจัยภายนอกที่เชื่อมโยงและอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น สามารถสรุปการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ของกรม ตามหลักการทำ SWOT Analysis ได้ ดังนี้

2.4.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunity)		ภัยคุกคาม (Threat)	
O1	การพัฒนามาตรฐานหรือข้อกำหนด หรือเกณฑ์ในการควบคุม การรับรองขององค์กรในระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน	T1	สภาวะการชะลอตัวระยะยาวของเศรษฐกิจโลก (new normal)
O2	องค์ความรู้ในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและพัฒนาเมืองสำหรับสังคมผู้สูงอายุ	T2	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการพื้นที่รองรับในเชิงกายภาพลดลง รวมถึงขาดแคลนบุคลากร

โอกาส (Opportunity)		ภัยคุกคาม (Threat)	
O3	การพัฒนาเทคโนโลยี ที่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพ และเสริมศักยภาพในการทำงานของบุคลากร	T3	ข้อจำกัดการพัฒนาความพร้อมของประชากร ไปสู่เศรษฐกิจในยุค 4.0 เพื่อ ตอบสนอง อุตสาหกรรมใหม่
O4	นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการ อนุรักษ์พลังงาน	T4	เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงระยะ 20 ปีที่ทำให้มีการยกเลิกยุทธศาสตร์และ ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อ ทิศทางการวางแผนที่ไม่ชัดเจน
O5	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มีแนวทางในการปรับ กฎระเบียบให้เอื้อต่อ การพัฒนา สำหรับการ พัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	T5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนราชการ ยังขาดความเข้าใจในเนื้อหาสาระของ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
O6	แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 กำหนดให้มีการ พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านขนส่งอาทิ พัฒนา ระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทาง และขนส่งของประเทศ	T6	แนวโน้มการปรับโครงสร้างบริหารราชการ แผ่นดินในอนาคตที่อาจแยกหน่วยงาน ด้าน กายภาพ โดยลดบทบาทไปเป็นส่วนราชการ ส่วนหนึ่งในองค์กรอื่น
O7	นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้เกิดพื้นที่ที่มี ลักษณะเงื่อนไขพิเศษ สำหรับธุรกิจข้ามชาติ		
O8	การวิบัติของโครงสร้างพื้นฐานตามอายุการใช้งาน เป็นโอกาสให้กรมมีบทบาทในการร่วมเตรียมพร้อม รับมือและแก้ไขปัญหา		

2.4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)		จุดอ่อน (Weakness)	
S1	มีนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การวางแผนเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ด้านการจัดการระบบอนุรักษ์ พื้นที่ และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	W1	การจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านกายภาพจำนวนมากที่มี อยู่เพื่อนำไปใช้งานต่อไป ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ
S2	มีโครงการที่เกี่ยวข้องและตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของประเทศที่ชัดเจน และโครงการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้		
S3	มีศูนย์ทดสอบวัสดุ ที่มีเครื่องมือเพื่อให้บริการตามมาตรฐานวิชาการด้านวิศวกรรม		
S4	มีการจัดเตรียมระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการและโครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน รวมถึงแผนงานส่งเสริม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	W2	กรอบอัตรากำลังของบุคลากรที่มีจำกัด
S5	มีบุคลากรที่มีความเข้าใจด้านวิชาการเกี่ยวกับเชิงเทคนิคด้านกายภาพมากกว่าหน่วยงานราชการอื่นๆ ในประเทศ		
S6	มีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆอย่างต่อเนื่อง	W3	ข้อจำกัดในการเชื่อมโยงและการประสานงานร่วมกับระหว่างส่วนราชการฝ่ายโยธาธิการและผังเมือง
S7	มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลางกรมโยธาธิการและผังเมือง		
S8	มีแผนการจัดการกระจายการถือครองและใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นธรรม	W4	วัฒนธรรมการทำงานเชิงรับ (Passive) มากกว่าการทำงานเชิงรุก
S9	มีการส่งเสริมด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดิน	W5	ขาดช่องทางในการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาควิชาชีพ

จุดแข็ง (Strength)		จุดอ่อน (Weakness)	
S10	กรมมีอำนาจหน้าที่ชัดเจนในการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโยธาธิการและผังเมือง	W6	การประชาสัมพันธ์สื่อสารให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานหรือดำเนินการของกรมยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
S11	มีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยครอบคลุมทั่วถึงทุกภูมิภาค	W7	ยังไม่มีการจัดการหรือส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเท่าที่ควร ความรู้เฉพาะบุคคล (Tacit Knowledge) ยังไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาเป็น ความรู้ในวงกว้าง (Explicit Knowledge)
S12	มีแผนงานการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล (Digital Service) และบริการเบ็ดเสร็จ	W8	ฐานะหน่วยงานในระดับ “กรม” ทำให้บทบาทอำนาจหน้าที่ จะการดำเนินงานเป็นไปโดยอยู่ภายใต้ข้อจำกัด
S13	มีแผนงานรองรับการพัฒนาผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ	W9	การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาช่วยในการบริหารจัดการยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ
S14	มีแผนการพัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม		
S15	การอยู่ในกระทรวงมหาดไทยทำให้สามารถประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทยด้วยกันได้โดยสะดวก		

2.5 การวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Analysis)

นิยามคำว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) คือบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบโดยกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ เมื่อพิจารณาตามขอบเขตของกรมโยธาธิการและผังเมือง และการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามตารางข้างต้น สามารถจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียออกเป็น 5 กลุ่ม ตามภาพด้านล่าง ดังนี้

ภาพที่ 2.4 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โดยคณะที่ปรึกษา นำเสนอภาพแสดงลำดับความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้ง 5 กลุ่ม เปรียบเสมือนวงคลื่นบนผิวน้ำที่ค่อยๆ แผ่ขยายเป็นวงกว้างออกไป ใจกลางที่สำคัญที่สุดในลำดับแรกนั้น คือ บุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองเอง เมื่อเริ่มมีการดำเนินการตามบทบาทและพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มแรกที่จะต้องคำนึงถึง คือ กลุ่มบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง ที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ และผลนั้นก็สะท้อนออกไปยังกลุ่มบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานร่วมกัน และประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้ถึงบทบาท พันธกิจที่ชัดเจนขึ้นของกรมโยธาธิการและผังเมือง

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะช่วยสะท้อนผลในการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจในวงกว้างออกไปในลำดับถัดมา คือ กลุ่มบุคลากรจากสภาหรือสมาคมวิชาชีพและสถาบันการศึกษา กลุ่มนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะทางเทคนิค ที่สามารถให้ความคิดเห็นสะท้อนกลับ รวมถึงสามารถรวบรวมผล วิเคราะห์ และเผยแพร่ บทบาทการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองออกไปให้เกิดความเข้าใจในวงกว้าง ซึ่งได้แก่ องค์กรภาคเอกชน และภาคประชาชน ในที่สุด

1) บุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักและเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่กรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อมุ่งไปถึงการพัฒนากฎหมายโยธาธิการและผังเมืองที่เติบโตอย่างยั่งยืน

2) บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ

ผู้ที่ได้รับบริการหลักของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งบริการที่ให้เป็นการช่าง และการให้คำปรึกษา

3) บุคลากรจากสภาหรือสมาคมวิชาชีพ และสถาบันการศึกษา

สมาคมวิชาชีพเป็นผู้นำกฎหมายและข้อมูลจากกรมโยธาธิการและผังเมืองมาใช้และเผยแพร่ตามสายอาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นฝ่ายสนับสนุนสายวิชาการให้พัฒนาก้าวหน้าต่อไป

สถาบันการศึกษาเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านวิชาการจากกรมโยธาธิการและผังเมือง และเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในอนาคต ที่จะไปอยู่ตามภาคต่างๆ ที่จะมีความเกี่ยวข้องกับกรมโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นทางบุคลากรภายในกรม วิชาชีพ หรือตามองค์กรเอกชนต่างๆ ก็ตาม

4) องค์กรภาคเอกชน

4.1) ผู้พัฒนาที่ดิน (Developer) เช่น บริษัทอสังหาริมทรัพย์ เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงจากกฎหมายของกรมโยธาธิการและผังเมืองมากที่สุด จึงต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นในการพัฒนากฎหมายและแนวทางการพัฒนาผังเมือง

4.2) ผู้วางแผน (Strategist) เช่น วิศวกร วิศวกรโยธา และที่ปรึกษา เป็นกลุ่มผู้มีความรู้ และสามารถทำหน้าที่ที่ปรึกษาด้านวิชาการให้แก่กรมเพราะเป็นกลุ่มต้นทางในโครงการต่างๆ และเป็นผู้ถือข้อมูลออกแบบต่างๆ (Design Data)

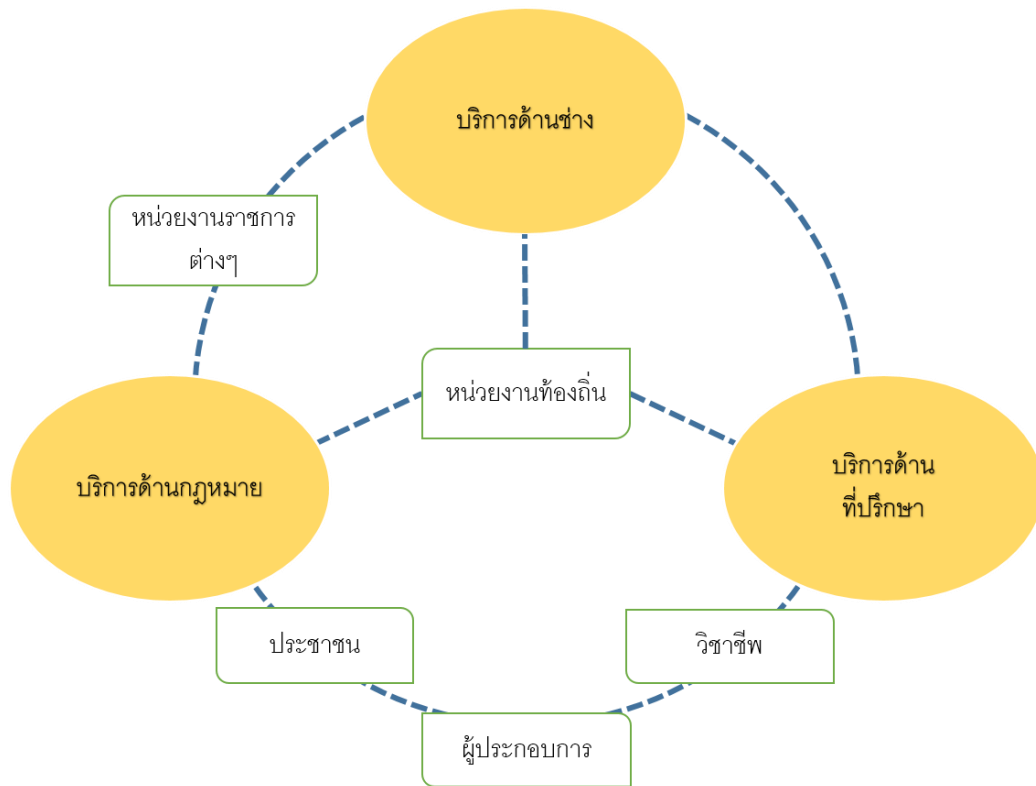
4.3) ผู้ปฏิบัติการ (Executor) เช่น ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง ผู้ผลิต เป็นฝ่ายที่นำข้อมูลและข้อกำหนดต่างๆ ไปสู่โครงสร้างกายภาพ

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนี้เป็นนักธุรกิจได้รับผลกระทบโดยตรงจากกฎหมายที่อยู่ภายใต้กรมโยธาธิการและผังเมือง ความต้องการคือกฎหมายที่มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติตามได้ กฎหมายที่ปฏิบัติตามไม่ได้นั้นจะนำไปสู่คอร์รัปชัน คนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่สามารถให้ความเห็นที่สะท้อนสถานะปัจจุบันในตลาดอย่างแท้จริง ข้อมูลที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มนี้ถืออยู่มีคุณค่าและสามารถนำไปพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ภาคประชาชน

กรมโยธาธิการและผังเมืองดูแลด้านกายภาพของประเทศในเชิงหลักการทั่วไป (General Principle) ซึ่งรวมถึง สุขภาพ ความปลอดภัย ความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อม ของประชาชน โดยขับเคลื่อนผ่านกฎหมายต่างๆ ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำไปใช้และปฏิบัติตาม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่มแรกทั้งโดยตรง และโดยอ้อม ความเป็นอยู่ต่างๆ ด้านกายภาพของภาคประชาชนจึงขึ้นอยู่กับจัดการของกรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นๆ

จากการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเบื้องต้น เมื่อแบ่งกลุ่มในมิติผู้รับบริการ (Client) ของกรมโยธาธิการและผังเมือง กรมมีการตอบสนองตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2557 ข้อ 2 โดยผู้รับบริการสามารถแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ตามภาพด้านล่าง ดังนี้

ภาพที่ 2.5 กลุ่มผู้รับบริการ

1) หน่วยงานราชการส่วนกลางต่างๆ

- 1.1) เนื้องาน งานบริการด้านช่าง เช่น การก่อสร้างอาคารราชการ และงานด้านกฎหมาย เช่น การวางผังต่างๆ
- 1.2) ผลที่ได้รับ พัฒนาโครงการรัฐที่มีความสำคัญ และสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานราชการอื่นๆ
- 1.3) ปัญหา จำนวนงานที่มีจำกัด การสร้างอาคารและงานวางผังเป็นงานที่มีจำกัด ควรเพิ่มบทบาทด้านบริหารทรัพยากรอาคาร (Facility Maintenance)

2) หน่วยงานท้องถิ่น มีระบบและการบริหารที่แตกต่างจากหน่วยราชการส่วนกลาง

- 2.1) เนื้องาน งานบริการให้คำปรึกษา งานบริการด้านช่าง และงานบริการด้านกฎหมาย
- 2.2) ผลที่ได้รับ สนับสนุนช่วยเหลือส่วนท้องถิ่นทั้งในเชิงมหาดไทยและเชิงวิชาการ รวมการให้ความช่วยเหลือในการให้ความรู้ต่อท้องถิ่น การลงพื้นที่ และการวางผัง
- 2.3) ปัญหา การให้บริการของกรมนั้นยังมีความจำเป็นต่อหน่วยงานท้องถิ่น แต่หากหน่วยงานท้องถิ่นมีความสามารถ และงบประมาณของตนเอง จะยังต้องการบริการจากส่วนกลางอีกหรือไม่ หากเทียบกันแล้วการขอความช่วยเหลือจากกรม มีความยุ่งยากและใช้เวลานานกว่า กรมจึงควรปรับเปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้ตรวจสอบ

3) **เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการ กลุ่มธุรกิจ** เป็นผู้รับบริการที่ต้องได้รับการอนุญาตในการประกอบกิจการภาคเอกชน

- 3.1) ใช้งาน งานบริการด้านกฎหมายและการให้คำปรึกษา
- 3.2) ผลที่ได้รับ กำกับควบคุมภายใต้อำนาจทางรัฐ และเป็นการบริการอยู่ในกระบวนการทำธุรกิจ
- 3.3) ปัญหา การบังคับกฎหมายตอบสนองความต้องการ และมีความเหมาะสมต่อสังคม

ปัจจุบันหรือไม่

4) **ผู้ประกอบการวิชาชีพ สถาบันวิชาชีพ และสมาคมวิชาชีพ** เป็นผู้นำมามาตรฐานไปใช้และเผยแพร่

- 4.1) ใช้งาน การบริการด้านที่ปรึกษาเชิงวิชาการ และด้านกฎหมาย
- 4.2) ผลที่ได้รับ เผยแพร่ความรู้ และกำกับควบคุมภายใต้อำนาจทางรัฐ
- 4.3) ปัญหา กรมควรมีการแลกเปลี่ยนกับสถาบันวิชาชีพมากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนากฎหมาย

5) **ประชาชนทั่วไป**

- 5.1) ใช้งาน ให้ปรึกษาแก่ผู้ที่ต้องการความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการชี้ขาดในกรณีพิพาท และคำปรึกษาด้านการปรับปรุงพื้นที่
- 5.2) ผลที่ได้รับ บำบัดทุกข์บำรุงสุข ตามหน้าที่ราชการ
- 5.3) ปัญหา การติดต่อสื่อสารโดยตรงระหว่างกรมโยธาธิการและผังเมืองกับภาคประชาชนมีจำกัดและไม่ทั่วถึง

ผู้รับบริการคือผู้ที่ได้ประโยชน์จากความสามารถของกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นบทบาทที่จับต้องได้ แต่ต้องระมัดระวังในกรณีที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ เช่น หากกฎหมายภายใต้กรมเป็นการบังคับใช้ที่ขาดความเหมาะสมต่อสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งในที่สุดความต้องการ (Demand) ของคนส่วนใหญ่ ที่แท้จริงจะมีบทบาทเหนือการควบคุมของผู้มีอำนาจ (Emergence Over Authorities) จึงต้องเปลี่ยนการบริการให้สะท้อนความจริงแทนที่จะคงอยู่กับความเคยชิน ประเด็นสำคัญของการให้บริการ คือ ความมีคุณค่าหรือการสร้างคุณค่า เพื่อให้ผู้รับบริการต้องการรับบริการจากกรมโยธาธิการและผังเมืองต่อไปในอนาคต

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกรมโยธาธิการและผังเมืองในแง่ของผู้ที่เป็นคู่แข่งโดยตรง (Direct Competitor) คณะที่ปรึกษาเห็นว่าในบริบทของกรมที่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานรัฐบาลนั้นไม่มีคู่แข่งที่สามารถแข่งขันหรือมาแทนที่ในระดับกรมได้ เพราะกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยหนึ่งที่มีหน้าที่ควบคุม สนับสนุน และพัฒนาประเทศในเชิงกายภาพ โดยหน้าที่ของกรมนั้นได้มีการระบุไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ผู้มีบทบาทที่ใกล้เคียงคู่แข่งของกรมคือหน่วยงานที่มีหน้าที่ใกล้เคียงกับกรมโยธาธิการและผังเมืองที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ และถือเป็นหน่วยงาน counterpart ของกรม เช่น กระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น (Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism) ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบในด้านการบริหาร การพัฒนา และการบริการ เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาในการพัฒนากรมต่อไป

ในการดำเนินการตามพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนในวงกว้าง ควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นลำดับแรก และ

ประสานความร่วมมือ บูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันกับภาควิชาชีพและสถาบันการศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็น โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนตามลำดับ

2.6 การวิเคราะห์ความท้าทายขององค์กร

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกนั้น คณะที่ปรึกษา สามารถแยกประเด็นความท้าทายขององค์กรได้ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า โปร่งใส
- 2) การขอจัดสรรงบประมาณ ในโครงการที่ต้องร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ
- 3) การเพิ่มศักยภาพการบริหาร จัดการให้เกิดเอกภาพภายในองค์กร
- 4) การสร้างบทบาทให้เป็นที่เข้าใจและรับรู้ต่อทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ
- 5) การสร้างภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่รับรู้ต่อสังคมในวงกว้างให้มากขึ้น
- 6) การกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7) กรอบอัตรากำลังที่จำกัด และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
- 8) ศักยภาพบุคลากรที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและเร่งด่วน
- 9) เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.7 การวิเคราะห์ความเสี่ยงขององค์กร

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกนั้น คณะที่ปรึกษา สามารถแยกประเด็นความเสี่ยงขององค์กรได้ ดังนี้

- 1) ได้รับงบประมาณลดลงเมื่อเทียบกับปริมาณงาน
- 2) ความเข้าใจในการขอจัดสรรงบประมาณโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ถึงบทบาทการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพ หน่วยงานสนับสนุน
- 3) หากไม่กำหนดทิศทางในการสร้างเอกภาพภายในองค์กรให้ชัดเจนและเป็นลำดับขั้นตอน อาจทำให้เกิดความขัดแย้งในการประสานงานระหว่างกันได้
- 4) การไม่มีภาพลักษณ์และบทบาทที่ชัดเจน อาจทำให้ถูกลดความสำคัญลง
- 5) เมื่อกระจายอำนาจออกไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะยิ่งทำให้บทบาทและงานที่รับผิดชอบลดลง
- 6) ไม่มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินงาน
- 7) บุคลากรไม่สามารถปรับตัวต่อแนวทางการเปลี่ยนแปลงให้ทันสถานการณ์ในปัจจุบัน
- 8) ไม่มีอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือระบบที่ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการในการจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

2.8 การกำหนดกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix

Strengths (S) S1 มีนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการวางแผนเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ด้านการจัดการระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ S2 มีโครงการที่เกี่ยวข้องและตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของ ประเทศที่ชัดเจนและโครงการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ S3 มีศูนย์ทดสอบวัสดุ ที่มีเครื่องมือเพื่อให้บริการตามมาตรฐานวิชาการด้าน วิศวกรรม S4 มีการจัดเตรียมระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการและ โครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน รวมถึงแผนงานส่งเสริมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ S5 มีบุคลากรที่มีความเข้าใจด้านวิชาการเกี่ยวกับเชิงเทคนิคด้านกายภาพ มากกว่าหน่วยงานราชการอื่นๆ ในประเทศ S6 มีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ อย่างต่อเนื่อง S7 มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลางกรมโยธาธิการและผังเมือง S8 มีแผนการจัดการกระจายการถือครองและใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นธรรม S9 มีการส่งเสริมด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน S10 มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนในการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการโยธาธิการและผังเมือง S11 มีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย ครอบคลุมทั่วถึงทุกภูมิภาค S12 มีแผนงานการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการ ประชาชนในรูปแบบดิจิทัล (Digital Service) และบริการเบ็ดเสร็จ S13 มีแผนงานรองรับการพัฒนาผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ S14 มีแผนการพัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม S15 การอยู่ในกระทรวงมหาดไทยทำให้สามารถประสานงานกับหน่วยงาน ท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทยด้วยกันได้โดยสะดวก	Opportunities (O) O1 การพัฒนามาตรฐานหรือข้อกำหนด หรือเกณฑ์ในการควบคุม การรับรอง ขององค์กรในระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน O2 องค์ความรู้ในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและ พัฒนาเมืองสำหรับสังคมผู้สูงอายุ O3 การพัฒนาเทคโนโลยี ที่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพและเสริมศักยภาพใน การทำงานของบุคลากร O4 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการอนุรักษ์พลังงาน O5 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มีแนวทางในการปรับกฎระเบียบให้อัตโนมัติ การพัฒนา สำหรับการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม O6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 กำหนดให้มีการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านขนส่งทางบก พัฒนาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทาง และขนส่งของประเทศ O7 นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเงื่อนไขพิเศษ สำหรับธุรกิจข้ามชาติ O8 การวิบัติของโครงสร้างพื้นฐานตามอายุการใช้งาน เป็นโอกาสให้กรมมี บทบาทในการร่วมเตรียมพร้อมรับมือและแก้ไขปัญห	Threats (T) T1 สถานการณ์ชะลอตัวระยะยาวของเศรษฐกิจโลก (new normal) T2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการพื้นที่รองรับในเชิงกายภาพลดลง รวมถึงขาดแคลนบุคลากร T3 ข้อจำกัดการพัฒนาความพร้อมของประชากรไปสู่เศรษฐกิจในยุค 4.0 เพื่อ ตอบสนองอุตสาหกรรมใหม่ T4 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงระยะ 20 ปีที่ทำให้มีการยกเลิก ยุทธศาสตร์และปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อทิศทางการวางแผนที่ไม่ชัดเจน T5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนราชการยังขาดความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี T6 แนวโน้มการปรับโครงสร้างบริหารราชการแผ่นดินในอนาคตที่อาจแยก หน่วยงานด้านกายภาพ โดยลดบทบาทไปเป็นส่วนราชการส่วนหนึ่งในองค์กรอื่น
	S-O Strategies SO1 เสริมสร้างความร่วมมือในการกำหนดกฎเกณฑ์ทางสิ่งแวดล้อม ปรับปรุง กฎเกณฑ์ด้านอาคารให้เป็นหนึ่งเดียว โดยอาศัยความร่วมมือของสผ.ในการ สนับสนุน SO2 เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม SO3 แผนงานการเป็นตัวแทนรัฐบาลเพื่อเจรจากับภาคเอกชนต่างชาติ ตาม คุณค่าหลักขององค์กร อันเกี่ยวข้องกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ SO4 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาเมืองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ SO5 โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบนำร่องการขออนุญาตอาคารด้วย แบบจำลองจากเทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร (BIM E-Permit Pilot Project) SO6 แผนงานส่งเสริมการพัฒนาและการจัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart City)	S-T Strategies ST1 ทำแผนสนับสนุนด้านกายภาพในเบื้องต้นและสนับสนุนการทำงานของ หน่วยงานความมั่นคง ST2 โครงการสาธิตศูนย์โคกระดัมมหภาค (Mega Facility) เพื่อลดผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ

Weaknesses (W) W1 การจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านกายภาพจำนวนมากที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้งานต่อไป ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ W2 กรอบอัตรากำลังของบุคลากรที่มีจำกัด W3 ข้อจำกัดในการเชื่อมโยงและการประสานงานร่วมกับระหว่างส่วนราชการฝ่ายโยธาธิการ และฝ่ายผังเมือง W4 วัฒนธรรมการทำงานเชิงรับ (Passive) มากกว่าการทำงานเชิงรุก W5 ขาดช่องทางในการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาควิชาชีพ W6 การประชาสัมพันธ์สื่อสารให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานหรือดำเนินการของกรมยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ W7 ยังไม่มีการจัดการหรือส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเท่าที่ควร ความรู้เฉพาะบุคคล (Tacit Knowledge) ยังไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาเป็นความรู้ในวงกว้าง (Explicit Knowledge) W8 ฐานหน่วยงานในระดับ “กรม” ทำให้บทบาทอำนาจหน้าที่ จะการดำเนินงานเป็นไปโดยอยู่ภายใต้ข้อจำกัด W9 การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาช่วยในการบริหารจัดการ ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ	Opportunities (O) O1 การพัฒนามาตรฐานหรือข้อกำหนด หรือเกณฑ์ในการควบคุม การรับรองขององค์กรในระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน O2 องค์ความรู้ในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและพัฒนาเมืองสำหรับสังคมผู้สูงอายุ O3 การพัฒนาเทคโนโลยี ที่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพและเสริมศักยภาพในการทำงานของบุคลากร O4 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการอนุรักษ์พลังงาน O5 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มีแนวทางในการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนา สำหรับการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม O6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 กำหนดให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง อาทิ พัฒนาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ O7 นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้เกิดพื้นที่ที่มีลักษณะเงื่อนไขพิเศษสำหรับธุรกิจข้ามชาติ O8 การวิบัติของโครงสร้างพื้นฐานตามอายุการใช้งาน เป็นโอกาสให้กรมมีบทบาทในการร่วมเตรียมพร้อมรับมือและแก้ไขปัญหา	Threats (T) T1 สภาวะการชะลอตัวระยะยาวของเศรษฐกิจโลก (new normal) T2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการพื้นที่รองรับในเชิงกายภาพลดลง รวมถึงขาดแคลนบุคลากร T3 ข้อจำกัดการพัฒนาความพร้อมของประชากรไปสู่เศรษฐกิจในยุค 4.0 เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมใหม่ T4 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงระยะ 20 ปีที่ทำให้มีการยกเลิกยุทธศาสตร์และปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อทิศทางการวางแผนที่ไม่ชัดเจน T5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนราชการยังขาดความเข้าใจในเนื้อหาสาระของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี T6 แนวโน้มการปรับโครงสร้างบริหารราชการแผ่นดินในอนาคตที่อาจแยกหน่วยงานด้านกายภาพ โดยลดบทบาทไปเป็นส่วนราชการส่วนหนึ่งในองค์กรอื่น
	W-O Strategies WO1 แผนงานพัฒนาเมืองสำหรับทุกคน (City for All) พัฒนาเมืองต้นแบบที่ได้รับการออกแบบตามหลักการการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) WO2 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน WO3 แผนงานบูรณาการงานพัฒนาเมืองตามผังร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น WO4 แผนงานส่งเสริมความสะดวกรวดในการติดต่อเข้ากรมโยธาธิการและผังเมือง	W-T Strategies WT1 แผนงานส่งเสริมการประกอบวิชาชีพของกรมโยธาธิการและผังเมือง WT2 ตั้งโครงการอาสาสมัครโยธาธิการและผังเมือง มีการอบรมและทดสอบความรู้ WT3 โครงการพัฒนาระบบการค้นหาข้อมูลและตอบคำถาม ให้คำปรึกษา สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางกฎหมาย WT4 แผนงานพัฒนาบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง เพิ่มการอบรมบุคลากรและเน้นการมี Work Agility ให้บุคลากรกรมสามารถทำงานในพื้นที่ และประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ WT5 แผนงานการพัฒนากรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นศูนย์กลางการสนับสนุนและเรียนรู้ จัดตั้งศูนย์กลางการเผยแพร่องค์ความรู้ (KM Contribution Center) โดยมีกิจกรรมหลักคือการจัดสัมมนาด้านวิชาการเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายและกฎหมายของกรม

2.9 ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ในระยะ 5 ปีแรก

จากการวิเคราะห์บริบทองค์กรของคณะที่ปรึกษา ทั้งบริบทภายนอกประเทศ อันได้แก่ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก (Megatrends) และกรณีศึกษาจากต่างประเทศของหน่วยงานที่มีภารกิจสอดคล้องกับกรมโยธาธิการและผังเมือง บริบทภายในประเทศ ได้แก่ นโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 และบริบทภายในองค์กรของกรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น คณะที่ปรึกษาได้เสนอร่างวิสัยทัศน์ ซึ่งมีกำหนดระยะเวลา 20 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับระยะของยุทธศาสตร์ชาติ และใช้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาวิจัยนี้

ทิศทางการพัฒนาสู่เป้าหมาย เพื่อเป็น “องค์กรหลัก” และยกระดับบทบาทองค์กรให้มีความสำคัญยิ่งขึ้นเหนือไปกว่าการพัฒนาเมือง ไปสู่การ “พัฒนาเชิงกายภาพ” ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินั้น แนวทางการพัฒนาควรมีการวางทิศทางอย่างชัดเจน ค่อยเป็นค่อยไปและมีความต่อเนื่อง โดยคณะที่ปรึกษาแบ่งขั้นตอนและ ระยะเวลาในการพัฒนาออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

- 1) ขั้นเสริมสร้างเอกภาพและบทบาทที่เด่นชัดขององค์กร (ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565)
- 2) ขั้นบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมบทบาทขององค์กรในการกิจระดับประเทศ (ช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2570)
- 3) ขั้นยกฐานะองค์กรให้มีบทบาทในระดับประเทศ (ช่วงปี พ.ศ. 2571 - 2575)
- 4) ขั้นพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพขององค์กรอย่างต่อเนื่อง (ช่วงปี พ.ศ. 2576 - 2580)

สำหรับการดำเนินงานตามระยะ 5 ปีแรก ซึ่งเป็น **ขั้นเสริมสร้างเอกภาพและบทบาทที่เด่นชัดขององค์กร** (ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565) ทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทสำคัญในระดับประเทศนั้น การพัฒนาจะมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบัน สร้างผลงานขององค์กรให้เห็นบทบาทและจุดแข็งของกรมโยธาธิการและผังเมืองอย่างเด่นชัด เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และพัฒนาระบบเพื่อรองรับภารกิจที่จะตอบสนองบทบาทที่มากขึ้นของกรมโยธาธิการและผังเมืองในอนาคต

พันธกิจที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปตามทิศทางดังกล่าว คือ **พันธกิจด้านการพัฒนาเมือง** ซึ่งจะสามารถเสริมความแข็งแกร่งและสร้างผลงานที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่สื่อถึงการเป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตได้

งานตามพันธกิจด้านการพัฒนาเมืองนั้น เป็นงานที่สามารถครอบคลุม และสร้างความเชื่อมโยงงานตามพันธกิจอีก 2 ด้าน คือ พันธกิจด้านการผังเมือง กับ พันธกิจด้านการโยธาธิการและการควบคุมอาคาร ให้เกิดการประสานเชื่อมโยงไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานระหว่างบุคลากรทั้ง 2 สาขาให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เกิดการพัฒนาความสามารถที่หลากหลาย และช่วยให้ความเป็นเอกภาพในองค์กรมากยิ่งขึ้นจากการทำงานร่วมกัน

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่กรมโยธาธิการและผังเมือง จะต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญอีกประการ คือ การพัฒนาระบบเพื่อรองรับภารกิจที่จะตอบสนองต่อบทบาทที่มากยิ่งขึ้นในระดับประเทศ การพัฒนาระบบนี้

ครอบคลุมถึง การพัฒนาระบบการจัดการ และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านต่างๆ

ในช่วง 5 ปีแรกของการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย กรมโยธาธิการและผังเมือง จะต้องมุ่งเน้นการดำเนินงานตามพันธกิจด้านการพัฒนาเมือง โดยดำเนินการโครงการพัฒนาเมืองและพื้นที่ต่างๆ ให้ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติในแต่ละประเด็นให้เกิดขึ้นในทางกายภาพอย่างเป็นรูปธรรม ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาเมืองสีเขียวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองต้นแบบตามหลักการออกแบบสากลเพื่อคนทั้งมวล การพัฒนาเมืองต้นแบบการขออนุญาตอาคารโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

งานตามพันธกิจด้านการพัฒนาเมือง ดังตัวอย่างที่ยกไปข้างต้นนั้น จำเป็นต้องใช้ศาสตร์ทางด้านการวางผังเมือง ในการออกแบบลักษณะทางกายภาพของเมือง เพื่อรองรับเป้าหมายของแต่ละประเด็น เช่น การออกแบบพื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาความไม่สงบ ย่อมมีวิธีการออกแบบเพื่อมุ่งขจัดความไม่เข้าใจของชุมชนต่าง ความเชื่อหรือต่างวัฒนธรรม การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยร่วมกันด้วยความสงบสุข การกำหนดพื้นที่แนวกันชน ลดพื้นที่เสี่ยง สร้างความได้เปรียบในเชิงการตลาดในกรณีเกิดความไม่สงบ สร้างความสะดวกในการอพยพ มีที่ป้องกันภัย หรือเข้าถึงสาธารณูปการต่างๆ เพื่อรักษาผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์ความไม่สงบได้อย่างทันท่วงที เป็นต้น เช่นเดียวกัน การวางผังเมืองเพื่อรองรับประเด็นตามยุทธศาสตร์ชาติอื่นๆ ย่อมต้องมีการออกแบบลักษณะทางกายภาพเพื่อส่งเสริมเป้าหมายโดยเฉพาะที่แตกต่างกันไป เมื่อมีการออกแบบวางผังเมืองตามพันธกิจด้านการผังเมืองแล้ว จึงดำเนินงานตามพันธกิจด้านโยธาธิการและควบคุมอาคาร โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เมืองและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามผังเมืองที่วางไว้

การดำเนินการที่มีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องระหว่างงานด้านผังเมืองและโยธาธิการ เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาเมืองนั้น จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเป็นเอกภาพขององค์กร นอกจากนั้น หากดำเนินการโครงการในการพัฒนาเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยเสริมให้เห็นบทบาทที่เด่นชัดของกรมโยธาธิการและผังเมือง คือการดำเนินงานที่ต้องใช้ศาสตร์ที่ประสานกันทั้งด้านการวางผังเมือง การโยธาธิการที่ประกอบด้วยงานวิศวกรรม สถาปัตยกรรมและระบบต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างครอบคลุมสามารถจะดำเนินการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ ที่อาจดำเนินการได้เฉพาะด้าน เช่น กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท หรือกรมชลประทาน เนื่องจากอำนาจหน้าที่และบุคลากรของกรมโยธาธิการและผังเมือง สามารถดำเนินการโครงการที่ต้องอาศัยศาสตร์และองค์ความรู้ประสานกันอย่างรอบด้าน เป็นการพัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐานโดยใช้ศักยภาพของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้เกิดการพัฒนาในเชิงกายภาพแบบองค์รวม ไม่เน้นเฉพาะในด้านใดด้านหนึ่ง

การดำเนินการที่จะต้องทำควบคู่กันไปในระยะ 5 ปีแรกของการสร้างเอกภาพและบทบาทที่เด่นชัดของกรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น คือการเตรียมความพร้อมของระบบการจัดการ มุ่งเน้นพัฒนาฐานข้อมูลให้มีศูนย์กลางข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนเป็นหนึ่งเดียวไม่ซ้ำซ้อน มีการทบทวนปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและ

สถานการณ์ รวมถึงจะต้องเริ่มมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยใช้ในการจัดการภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส มากยิ่งขึ้น บุคลากรมีความคุ้นเคยไปจนถึงมีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาในระยะต่อไป

กล่าวโดยสรุป การดำเนินการในช่วงระยะ 5 ปีแรกนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง จะต้องมุ่งสลายช่องว่างระหว่างสาขางานด้านผังเมืองและด้านโยธาธิการ ด้วยความร่วมมือร่วมใจสร้างผลงานใน “การพัฒนาเมือง” ให้เกิดผลลัพธ์เป็นรูปธรรมให้มากที่สุด เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงบทบาทที่สำคัญ ว่ากรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมาย มีบุคลากรที่มีความพร้อมและประสบการณ์ มีความรู้แบบองค์รวม มีความเชี่ยวชาญอย่างรอบด้าน สามารถผลักดันงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลได้จริงด้วยการพัฒนาเชิงกายภาพ โดยเป้าหมายของการพัฒนาองค์กรในขั้นนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง ควรมีผลงานโครงการพัฒนาเมืองต่างๆ ครอบคลุมทุกประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ และกระจายการพัฒนาเมืองไปในจังหวัดต่างๆ หลายๆ เมืองทั่วประเทศ ควบคู่ไปกับการวางผังเชิงกายภาพ (Physical Master Plan) เพื่อพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติที่ได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ในเชิงนโยบาย (Conceptual Plan) เป้าหมายของการดำเนินการตามแผนในระยะ 5 ปีแรก นี้ แม้ว่าการปรับโครงสร้างองค์กร การควบรวมกรม หรือการยกฐานะองค์กร อาจจะยังไม่เกิดขึ้น แต่คณะที่ปรึกษามีความเห็นว่า กรมสามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจที่ชัดเจนต่อบทบาทของกรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพันธกิจด้านการพัฒนาเมือง

บทที่ 3

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)

ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง (พ.ศ. 2561 - 2580)

3.1 วิสัยทัศน์

1) วิสัยทัศน์

(1) วิสัยทัศน์ปัจจุบัน

“เป็นองค์กรแกนนำของประเทศในด้านการผังเมือง การพัฒนาเมือง และการอาคารให้มีความน่าอยู่ และปลอดภัย รักษาสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีอัตลักษณ์”

(2) วิสัยทัศน์ที่เสนอเพื่อการปรับใช้ในอนาคต

“To be our country’s leading organization in spatial development and protection of public rights in utilizing built environment”

“เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์สาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น”

นิยามวิสัยทัศน์

“องค์กรหลัก” (Leading Organization)

“การพัฒนาเชิงกายภาพ” (Spatial Development)

“สิทธิสาธารณะ” (Public Rights) สิทธิที่เกิดขึ้นจากการรับรองของอำนาจกฎหมายให้สามารถเรียกร้องสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากรัฐบาลได้ ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ สิทธิในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานทางด้านการศึกษา หรือสุขภาพ

“สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น” (Built Environment) รวมถึงอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆที่มนุษย์สร้างขึ้น

ขณะที่ปรึกษาเห็นว่าวิสัยทัศน์นี้เป็นการชี้ทางการพัฒนาของกรมโยธาธิการและผังเมืองไปในทางที่เหมาะสมกับผลการวิเคราะห์ และการคาดการณ์เหตุการณ์ในระยะเวลา 20 ปี ข้างหน้ามากที่สุด

ตารางเปรียบเทียบวิสัยทัศน์และแนวคิดการปรับวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ปัจจุบัน	ร่างวิสัยทัศน์ที่นำเสนอใหม่	แนวคิดการปรับวิสัยทัศน์
เป็นองค์กรแกนนำของประเทศในด้านการผังเมือง การพัฒนาเมือง และการอาคารให้มีความน่าอยู่และปลอดภัย รักษาสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีอัตลักษณ์	จากการศึกษาบริบทองค์กรในปัจจุบัน	
	เป็นผู้ปกป้องสิทธิในการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในเชิงกายภาพ ให้เกิดความสมดุล ทั้งในด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	- ปรับให้มุ่งเน้นเรื่องการปกป้องสิทธิของส่วนรวมในด้านกายภาพ - มุ่งปรับบทบาทให้สอดคล้องกับทิศทางของประเทศไทยในอนาคตที่จะเกิดขึ้น
	จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงกายภาพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน	- มุ่งเน้นขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ - ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี - เป้าหมายระยะยาวคือบทบาทในการพัฒนาประเทศ
	จากการศึกษา สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่ม	
	ร่างที่ 1: เป็นองค์กรหลักในการกำหนดมาตรฐานด้านกายภาพและบูรณาการแผนงานด้านกายภาพของหน่วยงานราชการเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	- เน้นการกำหนดมาตรฐาน - ให้ความสำคัญกับการบูรณาการ - มุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามหลักยุทธศาสตร์ชาติ

วิสัยทัศน์ปัจจุบัน	ร่างวิสัยทัศน์ที่นำเสนอใหม่	แนวคิดการปรับวิสัยทัศน์
	ร่างที่ 2: เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมืองและรักษาประโยชน์สาธารณะทางด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	- มุ่งเน้นการพัฒนาเมือง - ส่งเสริมการรักษาประโยชน์สาธารณะด้านกายภาพ - มุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามหลักยุทธศาสตร์ชาติ
	ร่างที่ 3: เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสิทธิสาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น	- เจาะจงบทบาทการพัฒนาเชิงกายภาพในระดับประเทศ - ส่งเสริมการรักษาประโยชน์สาธารณะ - เลือกใช้คำที่สื่อความในระดับสากล เช่น การพัฒนาเชิงกายภาพ (Physical Development) สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น (Built Environment)

ตารางเปรียบเทียบพันธกิจและแนวคิดการปรับพันธกิจ

พันธกิจปัจจุบัน	ร่างพันธกิจที่เสนอใหม่	แนวคิดการปรับพันธกิจ
- สนับสนุน กำหนด กำกับ และพัฒนาปรับปรุงให้งานผังเมืองและโยธาธิการ มีมาตรฐานวิชาการ ที่สามารถสนองต่อความต้องการทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน - สร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐและประชาชน ในการวางแผนการดำเนินการพัฒนาเมือง ท้องถิ่น และชุมชน - พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย การใช้ประโยชน์ที่ดิน การผังเมือง และโยธาธิการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	- ด้านงานผังเมือง - ด้านงานควบคุมอาคาร - ด้านงานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่ - ด้านงานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง	ร่างพันธกิจที่เสนอนำมาจากภารกิจปัจจุบันของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งมีความครอบคลุมงานด้านต่างๆ ตามบทบาทค่อนข้างครบถ้วนและเป็นที่รับรู้และเข้าใจของบุคลากรภายในเป็นอย่างดีอยู่แล้ว

3.2 พันธกิจ

1) พันธกิจปัจจุบัน

(1) สนับสนุน กำหนด กำกับ และพัฒนาปรับปรุงให้งานผังเมืองและโยธาธิการ มีมาตรฐานวิชาการ ที่สามารถสนองต่อความต้องการทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(2) สร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐและประชาชน ในการวางแผนการดำเนินการพัฒนาเมืองท้องถิ่น และชุมชน

(3) พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย การใช้ประโยชน์ที่ดิน การผังเมือง และโยธาธิการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

2) พันธกิจ จากการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษา ประกอบด้วยพันธกิจ 4 ด้าน ดังนี้

- (1) งานผังเมือง
- (2) งานควบคุมอาคาร
- (3) งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่
- (4) งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง

โดยคณะที่ปรึกษาได้นำ “ภารกิจ” 4 ด้าน ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองได้กำหนดไว้ในปัจจุบัน มาปรับใช้เป็นพันธกิจของกรม เนื่องจากมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินงานของกรม อย่างครบถ้วน อีกทั้งบุคลากรภายในกรม มีความเข้าใจในขอบเขตงานแต่ละด้านอย่างชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งหากนำมาปรับเป็นพันธกิจหลัก ก็จะทำให้สะดวกต่อการกำหนดบทบาทหน้าที่แต่ละด้าน ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษามีความเห็นให้พิจารณายกเลิกการใช้คำว่า “ภารกิจ” ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

ประเด็นสำคัญที่นำมาสู่การปรับพันธกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง

หลังการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่ม และการรับฟังความเห็นจากคณะกรรมการโครงการ คณะที่ปรึกษาเห็นว่าควรเปลี่ยนพันธกิจจาก “ทำอะไร” มาเป็น “ทำเพื่อใคร” จากมุมมองที่มุ่ง “มองข้างหน้า” เป็น “มองไปข้างนอก” มุ่งประโยชน์ ในการใช้ Core Values ขององค์กรในการสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน และให้ส่งผลขั้นสุดท้ายเป็นประโยชน์แก่สาธารณะชน จึงพัฒนามาสู่แนวคิดของพันธกิจดังต่อไปนี้

(1) “Create Agile Organization” สร้างองค์กรประสิทธิภาพสูง มีความสามารถรอบด้าน มีความคล่องตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากเงื่อนไขทุกด้าน

- เปิดใจ พร้อมสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
- ถ่อมตน พร้อมปรับปรุง และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ
- เคลื่อนไหว พร้อมที่จะ ไปในทุกภาคส่วนที่มีประเด็นปัญหา หรือต้องการการแก้ไข
- ประสานงาน พร้อมติดต่อเชื่อมโยงกับหน่วยงาน ภายในกระทรวง หรือหน่วยงานอื่น เพื่อ

บรรลุเป้าหมาย

- เชื่อมโยงกับองค์กรต่างประเทศที่เป็นองค์กรลักษณะเดียวกัน (Counterpart) ในกรอบต่างๆ เพื่อเรียนรู้สิ่งที่เป็นคุณค่าจากองค์กรอื่น และสร้างเครือข่ายด้านโยธาธิการและผังเมืองของรัฐในระดับภูมิภาคและระดับสากล

(2) “Support Government Agency” ให้บริการ สนับสนุน การดำเนินการของหน่วยงานรัฐ ทั้งราชการ และ ท้องถิ่น ได้ตามเป้าหมายของหน่วยงาน ถูกต้องตามหลักวิชาการ งบประมาณที่เหมาะสม ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้

- หน่วยงานของรัฐ คือ Client หรือ ผู้ใช้บริการหลักของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยหลักๆ แบ่งได้เป็น “หน่วยงานราชการ” และ “หน่วยงานท้องถิ่น” ซึ่งหน่วยงานของรัฐใช้บริการ Core Values ของกรมทุกด้าน

- สถานภาพของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่เชื่อมโยงกับกระทรวงมหาดไทย ทำให้เกิดความสะดวกที่หน่วยงานของรัฐจะขอความร่วมมือในการทำงาน แต่หากกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่พัฒนาประเด็นนี้ หรือรักษาคุณภาพ ภาระหน้าที่ต่างๆ อาจค่อยๆ ถูก ย้ายไปทางเอกชน หรือหน่วยงานรัฐเอง อาจจะมีคนที่ทำงานตาม Core values ของกรมโยธาธิการและผังเมืองเอง โดยไม่ต้องพึ่งกรมโยธาธิการและผังเมืองอีกต่อไป

(3) “Empower Professionals” สร้างความแข็งแกร่งให้องค์กรวิชาชีพ ให้การกำกับดูแลให้เกิด คุณภาพ ความเที่ยงธรรม ความทันสมัย ความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ความพร้อมเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

- สร้างให้เกิดสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ในทุกสาขาที่จำเป็น
- สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาในด้านการปฏิบัติจริง
- กำกับดูแลวิชาชีพในเชิงนิติบุคคล เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง
- สนับสนุนการเชื่อมโยงกับองค์กรวิชาชีพต่างประเทศ เช่น สภาวิชาชีพใน กลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน

(4) “Balance with Private Sectors” รักษาความสมดุล ในด้านความสัมพันธ์ กับธุรกิจ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมอันเกี่ยวข้องกับ Core Value ขององค์กร

- องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ (Conglomerate) ทั้งใน ประเทศ และ ต่างประเทศ อสังหาริมทรัพย์ ผู้ค้าวัสดุก่อสร้าง ผู้บริหารงานก่อสร้าง ผู้บริหารอาคาร ทั้งนี้รวมถึงองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรด้วย

- สร้างเครือข่ายเพื่อรับฟังความเห็น และข้อมูล เพิ่มวิสัยทัศน์ ให้กับองค์กรต่อโลกภายนอก
- ลดค่าใช้จ่ายในการทำวิจัย และได้เป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนจากผู้เกี่ยวข้องโดยตรง
- ช่องทางในการรับฟังปัญหาในภาพใหญ่ในเชิงเศรษฐกิจจากผู้ที่มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในโลกเอกชน

- สร้างพื้นฐานในการปรับแผนการพัฒนางองค์กร เพื่อหาโอกาสในการดำเนินการให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดตามวิสัยทัศน์ เช่น ด้านการบริหารกายภาพอาคาร การบริหารเมือง หรือการศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจพื้นฐานของการพัฒนาเมือง

- องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเป็นองค์กรสำคัญที่มีวาระทางสังคม (Social Agenda) ที่ต้องการการพัฒนา กรมโยธาธิการและผังเมืองที่มีอำนาจรัฐสามารถเข้าไปเชื่อมโยงได้

(5) “Protect the Public” สร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม

- เป้าหมายสุดท้ายของพันธกิจทั้งหมดคือการสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นที่พึงของประชาชนที่ถูกกลืนรอนสิทธิในการใช้พื้นที่ทางกายภาพที่ถูกสร้างขึ้น

- ประชาชนที่ใช้พื้นที่ ทั้งส่วนบุคคล และ สาธารณะควรได้รับการคุ้มครองในหลักพื้นฐาน

- การใช้พื้นที่ทางกายภาพ หลักสำคัญในทางวิชาชีพ คือ Health Safety and Welfare คือ ความปลอดภัยในสุขภาพ ชีวิต และทรัพย์สิน เป็นหลักพื้นฐานเชื่อมโยงไปถึงหลักการด้านสิทธิของผู้พิการ สิทธิของผู้สูงอายุ และสิทธิของเด็กและเยาวชนที่ควรมีสิทธิเข้าถึงพื้นที่ที่เป็นสาธารณะได้อย่างเหมาะสมและเท่าเทียม กรมโยธาธิการและผังเมืองสมควรใช้ Core Values ในการปกป้องสิทธิของคนเหล่านี้

3.3 กลยุทธ์

จากการวิเคราะห์ Megatrends และ นโยบายภาครัฐ กับ บทบาทของกรมโยธาธิการและผังเมืองแล้ว คณะที่ปรึกษาได้สรุปร่างยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมืองในเบื้องต้น ออกมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ประเด็นที่สอดคล้องกับ Megatrends และ นโยบายภาครัฐ ตามตาราง ดังนี้

MEGATRENDS	Demographic Shift	Rise of Technology	Global Environment	Economical Power Shift	Urbanization	ความมั่นคงและการจัดการภาครัฐ
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 ต.ค. 61)	3.5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี 4.1.3 กระตุ้นการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร 4.2.3 จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อสังคมที่มีคุณภาพตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและขยายตัวของเมืองในอนาคต	6.1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้	5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (5.1.3 / 5.2.3 / 5.4.1 / 5.4.2 / 5.5.1 / 5.5.4)	2.4.2 สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	4.2.1 พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค	1.2.3. การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 6: ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (6.2.1 / 6.3.1 / 6.3.3 / 6.4.1 / 6.4.2 / 6.5.1 / 6.7.1 / 6.7.3)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12		8 เทคโนโลยีนวัตกรรม	4 เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	7 โครงสร้างพื้นฐาน Logistic	9 พัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	5 ความมั่นคง 6 ป้องกันทุจริต
แผนยุทธศาสตร์กระทรวง มหาดไทย			2 จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ	1 เสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	5 พัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	4 วางรากฐานการพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล
ร่างยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง	* ยุทธศาสตร์ด้านการรองรับความเป็อยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม	* ยุทธศาสตร์ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ	* ยุทธศาสตร์ด้านการควบคุมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	* ยุทธศาสตร์ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ	* ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความมั่นคงของชาติ * ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันและบูรณาการกับหน่วยงานราชการ	

ภาพที่ 3.1 ตารางการเชื่อมโยงระหว่าง Megatrends

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง

ทั้งนี้ เมื่อมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 แล้วนั้น ได้มีการกำหนดแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำ “แผนปฏิบัติการ” เป็นแผนระยะยาวของหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการปรับ “ร่างยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง” เป็น “แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง” และ “ประเด็นยุทธศาสตร์” ตามร่าง ได้ปรับเป็น “กลยุทธ์” ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการเรียกชื่อแผนระยะยาวของหน่วยงานซ้ำซ้อนกับชื่อแผนระยะยาวในระดับประเทศ

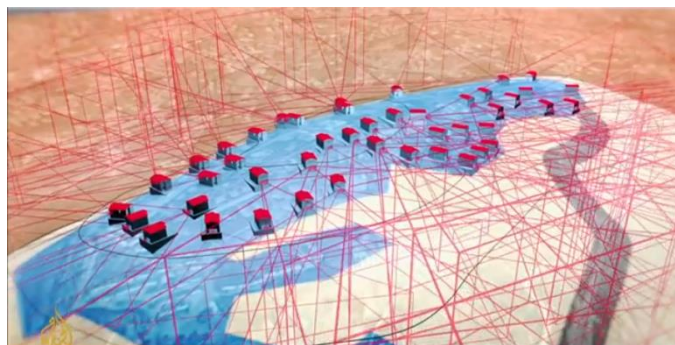
MEGATRENDS		Global Environment การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	Economic Power Shift เมืองมีการ เปลี่ยนตัว อำนาจทาง เศรษฐกิจโลก	Urbanization เมืองมีการ เจริญเติบโต อย่างรวดเร็ว	Demographic Shift การเปลี่ยนแปลงของ โครงสร้างประชากร	Rise of Technology ความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	1. ความมั่นคง 1.2.3 การสร้างความ ปลอดภัยและความสันติ สุขอย่างถาวรในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้	5. การสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม 5.1.3 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ 5.2.3 ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน 5.4.1 จัดทำแผนผังภูมิวิเวศเพื่อ การพัฒนาเมือง 5.4.2 พัฒนารูปแบบอยู่อาศัยยั่งยืน 5.5.1 จัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ 5.5.4 ลดความเข้มข้นการใช้ พลังงาน	2. ความ สามารถใน การเข้าถึง 4.2.1 พัฒนา ศูนย์กลาง ความเจริญใน ภูมิภาค 2.4.2 สร้าง และพัฒนา เขตเศรษฐกิจ พิเศษ	4. การสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม 4.2.1 พัฒนา ศูนย์กลาง ความเจริญใน ภูมิภาค 4.2.3 จัดระบบ เมืองที่เอื้อต่อ สังคมสูงวัย	3. การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ 3.5.3 การสร้าง สภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการมีสุข ภาวะที่ดี	6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ 6.1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยง ในการให้บริการสาธารณะ ต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ 6.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศ 6.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม 6.3.3 ส่งเสริมการกระจายอำนาจ ให้ อปท. 6.4.1 องค์การภาครัฐมีความยืดหยุ่น 6.4.2 ปรับระบบราชการให้ทันสมัย 6.5.1 ภาครัฐมีความคล่องตัว 6.7.1 กฎหมายเหมาะสมกับบริบทที่ เปลี่ยนแปลง 6.7.3 ปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ
	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12	5. การเสริมสร้างความ มั่นคงแห่งชาติเพื่อการ พัฒนาประเทศสู่ความ มั่งคั่งและยั่งยืน 4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืน	7. การ พัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานและ ระบบ โลจิสติกส์	9. การ พัฒนา ภาค เมือง และ พื้นที่ เศรษฐกิจ		8. การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม 6. การบริหารจัดการในภาครัฐ การ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และ ธรรมาภิบาล
แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย		1. การเสริมสร้างความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงภายใน 4. การเพิ่มศักยภาพ การ พัฒนาสภาพแวดล้อมสู่อุตสาหกรรม	2. การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ			
แผนปฏิบัติการ กรมโยธาธิการ และผังเมือง ระยะ 20 ปี	1. ด้านการเสริมสร้าง ความมั่นคงของชาติ	2. ด้านการส่งเสริมและ ควบคุมการพัฒนาอย่าง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	3. ด้านการสนับสนุนการ พัฒนาเพื่อเสริมศักยภาพ การแข่งขันทางเศรษฐกิจ	4. ด้านการรองรับความ เป็นอยู่ที่เหมาะสมใน สังคมอย่างเท่าเทียม	5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อการดำเนินการ	6. ด้านการสร้างความเป็นหนึ่ง เดียวภายในและบูรณาการกับ หน่วยงานราชการอื่น
	1.1 แผนงานเสริมสร้าง ความมั่นคงของสถาบันหลัก ของชาติ 1.2 แผนงานพัฒนาและ แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ภาคใต้ 1.3 แผนงานรองรับ วิกฤตการณ์ (DPT Black Swan)	2.1 แผนงานเสริมสร้างการ เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2.2 แผนงานจัดการผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาวะ ภูมิอากาศและภัยพิบัติ 2.3 แผนงานเสริมสร้างความ ร่วมมือในการกำหนดกฎเกณฑ์ ทางสิ่งแวดล้อม 2.4 แผนงานเสริมสร้างความ ร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อ ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม	3.1 แผนงานพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 3.2 แผนงานเสริมสร้างรายได้จากการ ท่องเที่ยวและบริการ 3.3 แผนงานบูรณาการงานพัฒนาเมือง ตามผังร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3.4 แผนงานการเป็นตัวแทนรัฐบาลเพื่อเจรจากับ ภาคเอกชนต่างชาติ ตามคุณค่าหลักขององค์กร อันเกี่ยวข้องกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 3.5 แผนงานส่งเสริมการประกอบวิชาชีพ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง 3.6 แผนงานฐานข้อมูลผู้ให้บริการด้าน วิชาชีพเพื่อการพิจารณาคัดเลือกว่าจ้าง ใครสมควรย์, บัณฑิตเสร็จจดเดียว	4.1 แผนงาน พัฒนาเมือง สำหรับทุกคน (City for All) 4.2 แผนงานจัดตั้ง สถาบันการพัฒนา เมืองสำหรับทุกคน (City for All Institute) 4.3 แผนงาน ส่งเสริมความสะดวก ในการติดต่อเข้า กรมโยธาธิการและ ผังเมือง (DPT - ACCESS)	5.1 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการ พัฒนาเมืองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 5.2 แผนงานส่งเสริมการพัฒนาและการ จัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) 5.3 แผนงานพัฒนาระบบจัดการภายใน กรมโยธาธิการและผังเมืองอย่างเป็น เอกภาพ ระดับ ที่ 1 THE-DPT (L1) 5.4 แผนงานพัฒนาระบบจัดการภายใน กรมโยธาธิการและผังเมืองอย่างเป็น เอกภาพ ระดับ ที่ 2 THE-DPT (L2) 5.5 แผนงานการสร้างเครื่องมือทางเทคโนโลยีสำหรับกรมโยธาธิการและผังเมือง 5.6 แผนงานพัฒนาระบบจัดการภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองอย่างเป็น เอกภาพ ระดับ ที่ 3 THE-DPT (L3) 5.7 แผนงานพัฒนากฎหมายและผังเมืองเพื่อบริการประชาชน (Your DPT)	6.1 แผนงานพัฒนาบุคลากร ภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง (DPT Special Forces) 6.2 แผนงานการทูตระหว่างหน่วยงาน (DPT Ambassador) 6.3 แผนงานการพัฒนากรมโยธาธิการ และผังเมืองเป็นศูนย์กลางการ สนับสนุนและเรียนรู้ (DPT KM Contribution Center)

(1)ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงของชาติหมายถึงความมั่นคงที่เกี่ยวกับผลกระทบในภาพกว้างของประชาชนจำนวนมาก อันรวมถึงเศรษฐกิจและสถาบันที่สำคัญ เดิมความมั่นคงของชาติมุ่งเน้นไปในเชิงของการเข้าโจมตีในทางทหาร แต่ในปัจจุบันรวมถึงประเด็นอื่นด้วย เช่น ความมั่นคงจากการก่อการร้าย อาชญากรรม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางพลังงาน หรือความมั่นคงทางอาหาร หรือแม้แต่ความมั่นคงด้านสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งนิยามที่กว้างขวางขึ้นย่อมมีผลมาจากสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งองค์กรที่ไม่ได้มีการใช้ความรุนแรง เช่น บริษัทขนาดใหญ่ หรือองค์กรลัทธิที่มีสมาชิกจำนวนมาก ในนิยามนี้เน้นถึงภัยที่เกิดจากมนุษย์

กรมโยธาธิการและผังเมืองในฐานะองค์กรหลักด้านการพัฒนาทางด้านกายภาพ ต้องมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคง โดยหลักมีผู้รับประโยชน์ที่เป็นเจ้าภาพคือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป การออกแบบเมือง หรือการพัฒนาเมืองมีผลอย่างมากต่อนโยบายเรื่องการรักษาความมั่นคงที่ต้องมีการทำงานใกล้ชิดกับทุกภาคส่วนของหน่วยงานรัฐอันเกี่ยวข้องกับความมั่นคง

ในประเด็นหลักๆ ที่มีความมั่นคงทางการทหาร การสร้างเมืองให้อำนวยความสะดวกในการส่งยุทธโปกรณ์ หรือเป็นที่มั่นในการรบได้ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในสภาวะที่หากประเทศเกิดสงคราม ในประเด็นรอง เช่น การก่อการร้าย สภาพเมือง ต้องพร้อมรองรับการอพยพจำนวนมาก อย่างเช่นการออกแบบเมืองเพื่อให้เกิดการแยกส่วนได้ในกรณีที่เกิดการก่อการร้ายรวมถึงการออกแบบเมือง เพื่อให้พร้อมดำเนินการอพยพในกรณีฉุกเฉิน

กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานด้านความมั่นคงเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน เช่นการรับมือกับเหตุการณ์ทางภัยพิบัติ ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมืองต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานด้านภัยพิบัติ ที่โดยหลักอยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทยด้วยกัน

ภาพที่ 3.2 กรณีศึกษา: ในประเทศอิสราเอล มีการออกแบบเมืองให้พร้อมปรับเป็นป้อมทหาร

(2)ด้านการควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติอันทรงคุณค่าที่ไม่สามารถทดแทนได้ ซึ่งการพัฒนาในด้านต่างๆ ของมนุษย์ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม การนำสิ่งแวดล้อมเดิมออกไปและนำสิ่งแวดล้อมใหม่เข้ามาแทนเป็นวาระที่กรมโยธาธิการและผังเมือง สามารถกำกับดูแลได้ในทุกมิติ มีส่วนในการพัฒนาเมืองให้มีสภาพแวดล้อมและพื้นที่สาธารณะที่มีคุณภาพ และคืนความเป็นธรรมชาติกลับเข้ามาในอาคารและเมืองมากที่สุด ซึ่งจะช่วยทำให้ประชาชนเมืองได้มีสุขภาพที่ดี ตัวอย่างเช่น นครแวนคูเวอร์ (Vancouver) ที่ประเทศแคนาดา

กรมสามารถเข้ามามีบทบาททางวิชาการด้านการออกแบบและก่อสร้างอาคารสมัยใหม่ เรื่อง Green Building หรือ อาคารเขียว หรือในการพัฒนาเมืองตามทฤษฎี Eco - City ในโลกของอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ กรมโยธาธิการและผังเมือง สามารถสร้างความสัมพันธ์โดยตรง ทำงานร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนากฎหมายเชิงกายภาพ ทั้งควบคุม อาคาร ผังเมือง และ แนวทางการพัฒนาเมืองร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง หรือการแข่งขัน

ผู้รับประโยชน์จากกลยุทธ์นี้ คือ 1) หน่วยงานของรัฐ ที่จะได้รับ Core Values จากกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยมีมาตรฐานทางสิ่งแวดล้อมที่ดี 2) วงการวิชาชีพที่กรมโยธาธิการและผังเมืองควรเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอาคาร การก่อสร้าง และการผังเมือง ที่มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ สร้างมาตรฐานขึ้นมา และ 3) ประชาชนที่มีสุขภาวะที่ดี

(3)ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีจุดมุ่งหมายหลักคือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักรายชั้นกลาง และก้าวไปสู่การบริการที่มีนวัตกรรม

โดยประเด็นย่อยเกี่ยวกับการพัฒนาประเด็นต่างๆ ให้ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น ดังนั้นในประเด็นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่สนับสนุนและปรับปรุงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ล้ำสมัยให้เหมาะสมกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ทางฝ่ายรัฐบาลทราบความสำคัญของผังเมือง และมองว่าเป็นอุปสรรค จึงได้มีการพยายามเข้ามาควบคุมโดยตรง เช่น การตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยมีคณะกรรมการที่มีอำนาจเต็มที่ เป็นประเด็นหนึ่งที่ทางรัฐบาลนำงานที่ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโยธาธิการและผังเมืองไปจัดการ กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถสร้างคุณค่าได้โดยการติดตามสถานการณ์และเสนองาน หรือเสนอแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เป็นประโยชน์กับเป้าหมายดังกล่าว หากรัฐบาลรับฟังกรม และพิจารณาว่ากรมสามารถสนับสนุนเป้าหมายที่ตั้งไว้ กรมโยธาธิการและผังเมืองจะสามารถยกประเด็นเรื่อง “คนที่ปกป้องตัวเองไม่ได้” ขึ้นมาเพื่อให้รัฐบาล นำไปประกอบการพิจารณาก่อนที่จะให้สิทธิพิเศษอย่างมากมายกับบริษัทข้ามชาติ ที่อาจทำให้พ้นจากการตรวจสอบ อันส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามมาได้

กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถเสนอเรื่องข้อกำหนดพื้นฐานในด้านการจัดการพื้นที่อาศัยของแรงงานต่างชาติ ที่รวมถึงแรงงานระดับล่าง ระดับกลาง และ ระดับบน รวมทั้งเรื่องความเสี่ยงทางเทคนิคต่างๆ ที่โรงงานจากต่างชาติเหล่านี้มี ซึ่งอาจมีผลอย่างมากต่อการวางแผนด้านสาธารณสุขเพื่อสนับสนุนการพัฒนา โดยกรมสามารถเป็นเจ้าภาพในการมองภาพรวม ซึ่งโดยส่วนใหญ่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค หรือกระทรวงคมนาคม จะมองเฉพาะหน้าที่ที่ตัวเองเกี่ยวข้องเป็นหลัก ไม่ได้พิจารณาถึงประเด็นการตั้งถิ่นฐานของคน

ผู้ได้รับผลประโยชน์จากกลยุทธ์นี้คือ 1) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือเมืองชายแดนที่ควรมีการวางผังเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่รักษาสีทิวทัศน์ของผู้อาศัยอย่างยั่งยืน 2) ผู้ประกอบวิชาชีพ โดยกรมสามารถเชื่อมต่อกับบริษัทข้ามชาติ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนด

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพ และหาโอกาสทางวิชาชีพให้กับผู้ประกอบวิชาชีพของไทยในการทำงานให้กับธุรกิจที่จะมาจัดตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3) ภาคธุรกิจ ธุรกิจที่กรมมีความเกี่ยวข้อง เช่น บริษัทอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้รับเหมาก่อสร้าง กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของเรื่อง ในการสร้างโอกาสให้กับธุรกิจเหล่านี้ รวมถึงการให้ข้อมูลเพื่อสร้างโอกาสให้แก่ธุรกิจเหล่านี้

(4) ด้านการรองรับความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม ประเทศไทยมีประเด็นความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมทางสังคมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถนำ Core Value มาใช้ในการแก้ปัญหาทางกายภาพได้ ตามประเด็นดังนี้

- ประเด็นของผู้พิการและทุพพลภาพที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ หรือใช้อาคารอย่างมีคุณภาพได้
 - ประเด็นของคนชราที่ไม่อำนวยให้มีกิจกรรม
 - ประเด็นของผู้ที่เลี้ยงดูเด็ก หรือมีครรภ์
 - ประเด็นของผู้ที่สัญจรด้วยรถจักรยานยนต์ หรือจักรยาน ที่ไม่ใช่รถยนต์ส่วนบุคคล
- การพัฒนาเพื่อรองรับการใช้ชีวิตที่เหมาะสม ของบุคคลเหล่านี้ คือภารกิจหลักเพื่อ “ปกป้องผู้ที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้” และเป็นการสร้างพลังให้บุคคลเหล่านี้มีคุณค่า และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับประเทศในเชิงเศรษฐกิจได้เมื่อมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม

ผู้ที่ได้ประโยชน์จากประเด็นนี้ คือ 1) หน่วยงานของรัฐในเชิงสังคมสงเคราะห์ที่ดูแลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก โดยหลักคือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถสร้างพันธมิตรในเชิงยุทธศาสตร์กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง 2) ภาควิชาชีพควรได้รับการสนับสนุนด้านความรู้เรื่องมาตรฐานของการออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารเชิงกายภาพ ให้เหมาะสมกับบุคคลที่ต้องได้รับการสนับสนุน ทั้งในระดับอาคารและระดับเมือง 3) องค์กรเอกชนทั้งหลายที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับผู้ที่มีข้อจำกัด และองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรแต่มีเรื่องสังคมอย่างเท่าเทียมเป็นภารกิจขององค์กร หากกรมโยธาธิการและผังเมืองมีองค์กรเหล่านี้เป็นพันธมิตร ก็จะสามารถได้ข้อมูลที่ต้องการในการนำไปพัฒนากฎหมาย และนโยบายด้านกายภาพให้เหมาะสม 4) ประชาชน ที่เป็นผู้รับประโยชน์สุดท้าย ให้มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีมีคุณภาพเหมาะสมกับคนทุกสถานะของชีวิต ทุกข้อจำกัด และทุกวัย

5) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ ประเด็นด้านเทคโนโลยี จะเป็นประเด็นที่ทุกหน่วยงานมักให้ความสนใจกันมากโดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และบริษัทชั้นนำที่มีรายได้ติดอันดับโลกในปัจจุบันคือบริษัทเทคโนโลยีเกือบทั้งสิ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว เทคโนโลยีคือ “เครื่องมือ” เพื่อใช้สร้างประโยชน์ ซึ่งต้องมีเป้าหมายของประโยชน์นั้นอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมเท่านั้น จึงควรนำมา “ประยุกต์ใช้” ให้เกิดผล

การนำมาประยุกต์ใช้ ต้องดำเนินการโดยพิจารณาถึงผลที่จะเกิดต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยไม่สร้างภาระให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่ม ทั้งในแง่ภาระด้านการปรับแนวทางการทำงาน ภาระด้านเวลา หรือภาระด้านค่าใช้จ่าย ผู้ที่ควรรับภาระดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่คือกรมโยธาธิการและผังเมืองเองที่มีสถานะ “เจ้าภาพ” ในเรื่องเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

กรมโยธาธิการและผังเมืองไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ลงทุนหรือเรียนรู้ใหม่ เพื่อเข้าใจเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีมากมายมหาศาล ทรัพยากรสำคัญที่กรมสามารถนำมาใช้คือ “Brand” กรมโยธาธิการและผังเมือง ในฐานะองค์กรหลักด้านกายภาพ สามารถเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญในเทคโนโลยีด้านต่างๆ มาตั้งเป็นคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ กรมสามารถสร้าง “ความเป็นทางการ” มอบให้กลุ่มคนเหล่านี้ ซึ่งกรมจะได้รับข้อมูลมากมาย และสามารถนำไปใช้งานได้จริง ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ และภารกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้คำแนะนำที่ถูกต้องและตรงกับภารกิจของกรม

ประเด็นทางเทคโนโลยี มี 4 ประเด็นหลัก ตามที่เคยกล่าวไว้ใน ขั้นตอนการวิเคราะห์ Megatrends แล้ว คือ

(1) เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูล เป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย สามารถนำไปใช้ได้ในงาน หรือธุรกิจที่ตนเองรับผิดชอบ

(2) เทคโนโลยีในการก่อสร้าง เป็นประโยชน์อย่างมากโดยเฉพาะกับผู้ประกอบวิชาชีพ และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง

(3) เทคโนโลยีในเชิงวัสดุ เป็นประโยชน์กับหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบวิชาชีพ และหน่วยงานเอกชน

(4) เทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการ เป็นประโยชน์กับการบริหารภายในกรมโยธาธิการและผังเมืองเอง และหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องหรือสนใจในการปรับใช้

ทั้งนี้ การเรียกชื่อเทคโนโลยี อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย แต่หลักคิดทั้ง 4 ของเทคโนโลยี เป็นหลักคิดที่เป็นเชิงของการบริหาร และเน้นถึงเป้าหมายของการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นกรอบที่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

(6) ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น
กรมโยธาธิการและผังเมือง ต้องสลายความแบ่งแยกระหว่างงานผังเมืองและงานโยธาธิการ และต้องมีการไว้วางใจกันทั้งสอง เพราะบุคลากรทุกคนคือข้าราชการที่ต้องดำเนินการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสิทธิสาธารณะในการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น

ประเด็นเรื่องการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ในภาคราชการ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีผู้รับบริการ (Client) แต่ไม่สามารถยืนยันได้ว่ากรมได้รับการยอมรับให้เป็น “ผู้นำ” ในเชิงการพัฒนาเชิงกายภาพตามวิสัยทัศน์

กลุ่มคน 4 ฝ่าย ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองมี ต้องบริหารจัดการในเรื่องการบูรณาการ
1) กระทรวงมหาดไทย 2) หน่วยงานราชการอื่นๆ 3) หน่วยงานท้องถิ่น 4) องค์กรต่างประเทศที่เป็นองค์กร

ลักษณะเดียวกัน (Counterpart) ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีแนวทางในการเชื่อมต่อ และบริหารจัดการความสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำแผนปฏิบัติการในระยะยาวขององค์กร คณะที่ปรึกษาจึงได้พิจารณาการจัดกลยุทธ์ออกเป็น 6 ด้านข้างต้น เพื่อให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมงานตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคตที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองต่อไปในระยะยาว ตามการวิเคราะห์ Megatrends และตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยโครงการหรือแผนงานต่างๆ ที่กรม ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงเข้ากับกลยุทธ์ในแต่ละด้านได้ และสามารถเพิ่มแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพิ่มเติมบรรจุไว้ในกลยุทธ์แต่ละประเด็น เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในอนาคต โดยจะเพิ่มเติมรายละเอียดของเป้าประสงค์ และแผนงานต่างๆ เพื่อให้ได้แผนงานหรือโครงการเพิ่มเติมที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และมีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของกรมโยธาธิการและผังเมืองต่อไป

3.4 เป้าประสงค์

- 1) ประเทศชาติมีความมั่นคง มีความสงบ ปลอดภัย ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันหลักของชาติ
- 2) ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีมาตรการป้องกันและรองรับภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน นวัตกรรม ชุมชนมีเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง
- 4) คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียมในสังคม
- 5) มีความรวดเร็วในการเข้าถึงระบบข้อมูลด้านผังเมือง และประสิทธิภาพในการจัดการการประสานงานโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 6) กรมโยธาธิการและผังเมืองมีความเป็นเอกภาพ สามารถประสานงานและบูรณาการกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 แผนปฏิบัติการ (Action plan)

แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี

วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์สาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น

พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

1. งานผังเมือง		2. งานควบคุมอาคาร		3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่		4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง		พันธกิจ	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน	
1. ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ		2. ด้านการควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		3. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ		4. ด้านการรองรับความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม		5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ		6. ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น		
- ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ - พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเชิงกายภาพให้ส่งเสริมความสงบ		- พื้นที่ที่ได้รับการแก้ไขปัญหาล้างและส่งเสริมทางสิ่งแวดล้อม		- พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ		- พื้นที่ที่มีการพัฒนาตามหลักการออกแบบพัฒนาทางกายภาพสำหรับทุกคน		- มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการจัดการบริหารราชการภายในองค์กร		- การประสานงานภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ - มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน - มีการจัดการองค์ความรู้เป็นระบบ		
1.1 แผนงานเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ		2.1 แผนงานเสริมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		3.1 แผนงานจัดทำผังประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศในเชิงกายภาพให้สอดคล้องกับแผนงานเชิงนโยบาย (National Physical Development Plan)		4.1 แผนงานสนับสนุนพัฒนาเมืองสำหรับทุกคน (City for All)		5.1 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาเมืองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ		6.1 แผนงานพัฒนาบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง		
1.2 แผนงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้		2.2 แผนงานจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศและภัยพิบัติ		3.2 แผนงานเพิ่มศักยภาพของเมืองโดยการพัฒนาเมือง		4.2 แผนงานส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights :TDR)		5.2 แผนงานสนับสนุนเครื่องมือทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ		6.2 แผนงานการทูตระหว่างหน่วยงาน (DPT Ambassador)		
1.3 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันอาณาเขตและรักษาดินแดน				3.3 แผนงานพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ				5.3 แผนงานจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการออกแบบวัสดุและการก่อสร้าง		6.3 แผนงานการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่องค์ความรู้ (DPT KM Contribution)		
				3.4 แผนงานเสริมสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ						6.4 แผนงานส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการเข้าถึงจากประชาชน (DPT - ACCESS)		

แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี : กลยุทธ์ด้านการควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)				พื้นที่ผู้เกี่ยวข้อง
(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์และการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น				
พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)				พันธกิจ
1. งานผังเมือง	2. งานควบคุมอาคาร	3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่	4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง	
2. ด้านการควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม				กลยุทธ์
- พื้นที่ที่ได้รับการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมทางสิ่งแวดล้อม				ตัวชี้วัด
2.1 แผนงานเสริมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		2.2 แผนงานจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและภัยพิบัติ		แผนงาน
1) โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบสำหรับคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustainable Green City)		1) โครงการจัดการด้านวิศวกรรมในการพัฒนาสาธารณูปโภคระดับมหภาค (Mega Facility) เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ เช่น หอกรองอากาศเพื่อผลกระทบจากหมอกฝุ่นมลพิษ, เขื่อนขนาดใหญ่รองรับการเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล (Dam for Rising Sea Level)		
2) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการตรวจสอบอาคารให้มีการออกแบบตามกฎหมายกระทรวงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการอนุรักษ์พลังงาน (BEC: Building Energy Code) โดยแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกัน		2) โครงการสนับสนุนงานบูรณะปรับปรุงเพื่อเสริมความแข็งแรงโครงสร้างพื้นฐานและอาคารราชการเพื่อรองรับภัยพิบัติในจังหวัดเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว		โครงการ/กิจกรรม
3) โครงการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Sustainable Built - Environment Institute (Official))		3) โครงการวางและจัดทำผังนโยบายบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำ		
		4) โครงการป้องกันอุทกภัยชุมชน		
		5) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำภายในประเทศ		
		6) โครงการจัดทำแผนงานรองรับวิกฤตการณ์ (DPT Black Swan) โดยจำลองวิกฤตการณ์ (Threat Scenario) ด้วย Threat Matrix Consequence และ การฝึกองรับวิกฤตการณ์เมือง (City Crisis Practice Program)		

แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี : กลยุทธ์ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์ธรรมชาติและการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น

พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

1. งานผังเมือง

2. งานควบคุมอาคาร

3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่

4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

- พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ

3.1 แผนงานจัดทำผังประเทศเพื่อการ
พัฒนาประเทศในเชิงกายภาพให้สอดคล้อง
กับแผนงานเชิงนโยบาย (National
Physical Development Plan)1) โครงการจัดทำผังประเทศเพื่อการ
พัฒนาประเทศในเชิงกายภาพให้
สอดคล้องกับแผนงานเชิงนโยบาย
(National Physical Development
Plan)3.2 แผนงานเพิ่มศักยภาพของเมืองโดย
การพัฒนาเมือง1) โครงการส่งเสริมการพัฒนาและจัด
การเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในจังหวัด
พื้นที่เป้าหมาย 7 จังหวัด
2) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
3) โครงการพัฒนาพื้นที่ตามผังเมืองโดย
บูรณาการงานพัฒนาเมืองร่วมกับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น3.3 แผนงานพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจ
พิเศษ1) โครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจ
พิเศษ
2) โครงการพัฒนาพื้นที่ชุมชนชายแดน
3) โครงการพัฒนาพื้นที่เขตระเบียง
เศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก (EEC)3.4 แผนงานเสริมสร้างรายได้จากการ
ท่องเที่ยวและบริการ

1) โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

กลยุทธ์

ตัวชี้วัด

แผนงาน

โครงการ/กิจกรรม

แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี : กลยุทธ์ด้านการรองรับความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม

วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)				วิสัยทัศน์
(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์สาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น				
พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)				พันธกิจ
1. งานผังเมือง	2. งานควบคุมอาคาร	3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่	4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง	
4. ด้านการรองรับความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม				กลยุทธ์
- พื้นที่ที่มีการพัฒนาตามหลักการออกแบบพัฒนาทางกายภาพสำหรับทุกคน				วัตถุประสงค์
4.1 แผนงานสนับสนุนพัฒนาเมืองสำหรับทุกคน (City for All)		4.2 แผนงานส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights :TDR)		แผนงาน
1) กำกับ ดูแลอาคารและการให้บริการด้านช่าง เพื่อออกแบบก่อสร้างอาคารภาครัฐตามหลักเกณฑ์การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)		1) โครงการส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights : TDR) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่อย่างสมดุลและได้ประโยชน์อย่างเท่าเทียม		
2) ยกร่างกฎหมายด้านการพัฒนาเชิงกายภาพตามหลักการการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล ทุกเพศ สภาพ วัย				โครงการ/กิจกรรม
3) โครงการพัฒนามาตรฐานงานออกแบบก่อสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับทุกคน โดยการบูรณาการร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ การเคหะแห่งชาติ				
4) โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบที่ได้รับการวางผังตามหลักการการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)				

แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)				โครงการศึกษาบริบทองค์กรเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง			
				กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย			
แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี : กลยุทธ์ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ							
วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)							
(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาสีทิวทัศน์สาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น							
พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)							
1. งานผังเมือง		2. งานควบคุมอาคาร		3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่		4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง	
5. ด้านการส่งเสริมใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ							
- มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการจัดการบริหารราชการภายในองค์กร							
5.1 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาเมืองด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ				5.2 แผนงานสนับสนุนเครื่องมือทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ		5.3 แผนงานจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการออกแบบ วัสดุและการก่อสร้าง (DPT Innovation Center)	
1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง One DPT (ระยะที่ 1)				1) โครงการสนับสนุนเครื่องมือทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ		1) โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการออกแบบ วัสดุและการก่อสร้าง โดยความร่วมมือกับภาควิชาชีพ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา	
2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง One DPT (ระยะที่ 2)							
3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง One DPT (ระยะที่ 3)							
4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบ จัดการ และควบคุมอาคารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร (BIM-based Project Management System)							
5) โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบนำร่องการขออนุญาตอาคารด้วยแบบจำลองจากเทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร (BIM E-Permit Pilot Project)							
6) โครงการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายควบคุมอาคารเพื่อการขออนุญาตอาคารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์							
วิสัยทัศน์		พันธกิจ		กลยุทธ์		ตัวชี้วัด	
แผนงาน							
						โครงการ/กิจกรรม	

แผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี : กลยุทธ์ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น

วิสัยทัศน์ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

(ร่างที่ 3) เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศและรักษาลิทธิสาธารณะด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น

พันธกิจ (จากการศึกษาบริบทองค์กร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบกลุ่มใน 4 ภูมิภาค)

1. งานผังเมือง

2. งานควบคุมอาคาร

3. งานพัฒนาเมืองและป้องกันพื้นที่

4. งานบริการด้านช่างที่เกี่ยวข้อง

6. ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น

- การประสานงานภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ
- มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน
- มีการจัดการองค์ความรู้เป็นระบบ

6.1 แผนงานพัฒนาบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง

1) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผังเมือง การอาคาร การพัฒนาเมือง และการบริการด้านช่างให้กับบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง

6.2 แผนงานการทูตระหว่างหน่วยงาน (DPT Ambassador)

1) สนับสนุนและส่งเสริมการเพิ่มทักษะด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ

6.3 แผนงานการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่องค์ความรู้ (DPT KM Contribution)

1) พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่องค์ความรู้ (KM Contribution) โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน

6.4 แผนงานส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการเข้าถึงจากประชาชน (DPT - ACCESS)

1) จัดตั้งระบบช่องทางการรับข้อมูล (Listening Post) ทั้งทางตรง และการติดตามจาก Social Network ในระดับประชาชน เพื่อตอบสนองเรื่องร้องเรียนและเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

กลยุทธ์

ตัวชี้วัด

แผนงาน

โครงการ/กิจกรรม

3.6 แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)

กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ

เป้าประสงค์ : ประเทศชาติมีความมั่นคง มีความสงบ ปลอดภัย ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันหลักของชาติ

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 1.1 แผนงาน เสริมสร้างความ มั่นคงของสถาบัน หลักของชาติ	1) โครงการสนับสนุน กิจกรรมพิเศษหลวง	1) โครงการกิจกรรมพิเศษ หลวงได้รับการก่อสร้าง อย่างเรียบร้อยสวยงาม สมพระเกียรติ	1,999.67	3,000.00	973.44	973.44	973.44	กรมโยธาธิการและผังเมือง (กองออกแบบก่อสร้าง พลับพลาพิธี และโครงการ พิเศษ, โครงการก่อสร้าง กิจกรรมพิเศษในพระบรม วงศานุวงศ์)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 1.2 แผนงานพัฒนาและ แก้ไขปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้	1) โครงการพัฒนาใน พื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้	1) ประชาชนในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ได้รับ ประโยชน์จากการออกแบบ และพัฒนาเมืองโดยส่งเสริม ความมั่นคงและปลอดภัยและ เสริมสร้างเศรษฐกิจ	863.52	902.61	1,044.62	1,044.62	1,044.62	- กรมโยธาธิการและ ผังเมือง (สำนักสนับสนุน และพัฒนาตามผังเมือง) - สำนักงานสภาพความมั่นคง แห่งชาติ - กองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร - ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 1.3 แผนงานพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อป้องกัน อาณาเขตและรักษา ดินแดนของชาติ	1) โครงการป้องกันตลิ่ง ริมชายฝั่งและแม่น้ำ ชายแดนระหว่างประเทศ	1) ความยาวของพื้นที่ตลิ่งริม ชายฝั่งและแม่น้ำชายแดนที่ ได้รับการป้องกันการพังทลาย	4,398.31	3,302.55	1,633.05	1,133.05	633.05	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักสนับสนุนและ พัฒนาตามผังเมือง)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ : ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีมาตรการป้องกันและรองรับภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 2.1 แผนงานเสริมสร้าง การเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน	1) โครงการวางผังและ พัฒนาเมืองต้นแบบ สำหรับคุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน (Sustainable Green City)	1) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการ ออกแบบวางผังและพัฒนาให้ เป็นเมืองต้นแบบสำหรับ คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่ง แวดล้อมอย่างยั่งยืน	162.44	160.53	180.00	13,248.52	13,248.52	- กระทรวงพลังงาน - กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักสนับสนุนและพัฒนา ตามผังเมือง)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
	2) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการตรวจสอบอาคารให้มีการออกแบบตามกฎหมายกระทรวงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการอนุรักษ์พลังงาน (BEC : Building Energy Code) โดยแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกัน	2) จำนวนอาคารที่มีพื้นที่ 2,000 ตร.ม. ขึ้นไป ที่ได้รับการออกแบบตามกฎหมายกระทรวงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการอนุรักษ์พลังงาน (BEC)	-	-	-	9,000.00	9,000.00	กรมโยธาธิการและผังเมือง (กองนิติการ, สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
	3) โครงการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Sustainable Built - Environment Institute (Official))	3) จำนวนกฎหมายหรือมาตรฐานอาคารและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนา ร่วมกับสถาบันอาคารเขียวไทยและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	4,500.00	4,500.00	- สถาบันอาคารเขียวไทย - วิศวกรรมสถาน - สมาคม สถาปนิกสยาม - กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักพัฒนามาตรฐาน, กองนิติการ, สำนักสถาปัตยกรรม, สำนักวิศวกรรมโครงสร้างและงานระบบ, สำนักวิศวกรรมผังเมือง)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 2.2 แผนงานจัดการ ผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลง สภาวะภูมิอากาศ และภัยพิบัติ	1) โครงการจัดการด้านวิศวกรรมในการพัฒนาสาธารณูปโภคระดับมหภาค (Mega Facility) เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ เช่น หอกรองอากาศเพื่อผลกระทบจากหมอกฝุ่นมลพิษ, เชื้อขนานใหญ่รองรับการเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล (Dam for Rising Sea Level)	1) โครงการสาธารณูปโภคระดับมหภาค (Mega Facility) ที่ได้รับการพัฒนาออกแบบและก่อสร้าง	-	-	-	13,500.00	13,500.00	- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมโยธาธิการและผังเมือง (กองควบคุมการก่อสร้าง, สำนักวิศวกรรมโครงสร้างและงานระบบ, สำนักวิศวกรรมการผังเมือง, กองบูรณะและบำรุงรักษา)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
	2) โครงการสนับสนุนงานบูรณะปรับปรุงเพื่อเสริมความแข็งแรงโครงสร้างพื้นฐานและอาคารราชการเพื่อรองรับภัยพิบัติในจังหวัดเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว	2) จำนวนจังหวัด ที่จัดทำแผนและมีการบูรณะปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงโครงสร้างพื้นฐาน, อาคารเพื่อรองรับภัยพิบัติ	-	-	-	13,500.00	13,500.00	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด, สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร, กองบูรณะและบำรุงรักษา)
	3) โครงการวางและจัดทำผังนโยบายบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำ	3) จำนวนลุ่มน้ำที่ได้รับการวางผังนโยบายบรรเทาอุทกภัย	150.00	2,212.50	2,212.50	2,212.50	2,212.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักวิศวกรรมการผังเมือง)
	4) โครงการป้องกันอุทกภัยชุมชน	4) จำนวนชุมชนที่ได้รับการป้องกันอุทกภัย	3,481.33	5,879.67	5,879.67	5,879.67	5,879.67	กรมโยธาธิการและผังเมือง
	5) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำภายในประเทศ	5) ความยาวของพื้นที่ตลิ่งริมแม่น้ำภายในประเทศที่ได้รับการป้องกันการพังทลาย	7,468.29	4,607.62	2,632.93	1,974.70	1,316.46	กรมโยธาธิการและผังเมือง

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
	6) โครงการจัดทำแผนงานรองรับวิกฤตการณ์ (DPT Black Swan) โดยจำลองวิกฤตการณ์ (Threat Scenario) ด้วย Threat Matrix Consequence และการฝึกรองรับวิกฤตการณ์เมือง (City Crisis Practice Program)	6) ผลกระทบของแผนที่กรมโยธาธิการและผังเมืองมีส่วนพัฒนาในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ตาม Black Swan Plan	-	-	-	9,000.00	9,000.00	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ, สำนักพัฒนามาตรฐาน, สำนักวิศวกรรมการผังเมือง, กองผังเมืองเฉพาะ)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์ : ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน นำลงทุน ชุมชนมีเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 3.1 แผนงานจัดทำผัง ประเทศเพื่อการ พัฒนาประเทศในเชิง กายภาพให้สอดคล้อง กับแผนงานเชิง นโยบาย (National Physical Development Plan)	1) โครงการจัดทำผัง ประเทศเพื่อการพัฒนา ประเทศในเชิงกายภาพให้ สอดคล้องกับแผนงานเชิง นโยบาย (National Physical Development Plan)	1) ผังประเทศได้รับการจัดทำและทบทวนเพื่อยกร่าง ประกาศใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ในเชิง กายภาพให้สอดคล้องกับ การพัฒนาประเทศในเชิง นโยบาย	-	-	-	262.50	262.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักผังประเทศและผัง ภาค, สำนักงานคณะกรรมการผังเมือง)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ได้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 3.2 แผนงานเพิ่มศักยภาพของเมือง โดยการพัฒนาเมือง	1) โครงการส่งเสริมการพัฒนาและจัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในจังหวัดพื้นที่เป้าหมาย 7 จังหวัด	1) จำนวนจังหวัดในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาและจัดการเมืองเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)	-	-	-	262.50	262.50	- กระทรวงพลังงาน - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม - กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ, กองผังเมืองเฉพาะ) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	2) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	2) จำนวนพื้นที่ หรือจำนวนโครงการการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดรูปที่ดิน	80.00	23.75	23.75	23.75	23.75	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักงานกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่, สำนักงานจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่, สำนักโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 3.3 แผนงานพัฒนาพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ	1) โครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	1) จำนวนพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องตามผังเมือง	367.13	4.28	4.28	4.28	4.28	1) สำนักนายกรัฐมนตรี 2) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 3) กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักสนับสนุนและพัฒนาตามผังเมือง)
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่ชุมชนชายแดน	2) จำนวนพื้นที่ชุมชนชายแดน ที่ได้รับการพัฒนา	119.00	14.00	14.00	14.00	14.00	
	3) โครงการพัฒนาพื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	3) ร้อยละของผลการดำเนินงาน หรือ ผลการก่อสร้างเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	222.64	75.59	75.59	75.59	75.59	

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 3.4 แผนงานเสริมสร้าง รายได้จากการ ท่องเที่ยวและบริการ	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว	1) จำนวนพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ที่มีการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างเป็นระบบ สอดคล้องตามผังเมือง	206.24	167.19	167.19	167.19	167.19	1) สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา 2) กรมโยธาธิการและ ผังเมือง (สำนักสนับสนุน และพัฒนาตามผังเมือง)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการเสริมสร้างพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม

เป้าประสงค์ : คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียมในสังคม

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 4.1 แผนงานสนับสนุน พัฒนาเมืองสำหรับ ทุกคน (City for All)	1) กำกับ ดูแลอาคารและ การให้บริการด้านช่าง เพื่อออกแบบก่อสร้าง อาคารภาครัฐตามหลัก เกณฑ์การออกแบบเพื่อ คนทั้งมวล (Universal Design)	1) จำนวนอาคารภาครัฐและ เอกชนที่มีการออกแบบตาม หลักเกณฑ์การออกแบบเพื่อ คนทั้งมวล (Universal Design)	-	-	-	850.00	850.00	- กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ - การเคหะแห่งชาติ - กรมโยธาธิการและ ผังเมือง (กองนิติการ, สำนักพัฒนามาตรฐาน, สำนักสนับสนุนและพัฒนา ตามผังเมือง, กองควบคุม การก่อสร้าง, สำนัก สถาปัตยกรรม, สำนัก ควบคุมและตรวจสอบ อาคาร)
	2) ยกร่างกฎหมาย ด้านการพัฒนาเชิงกาย ภาพตามหลักการการ ออกแบบเพื่อคน ทั้งมวล ทุกเพศ สภาพ วัย	2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ มีการผ่านการพิจารณา และยกร่างประกาศใช้	-	-	-	850.00	850.00	

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 4.2 แผนงานส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights :TDR)	1) โครงการส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights : TDR) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่อย่างสมดุลและได้ประโยชน์อย่างเท่าเทียม	1) จำนวนพื้นที่เป้าหมายที่ได้ดำเนินการกำหนดเป็นพื้นที่ควบคุมการพัฒนาหรืออนุรักษ์ (Sending Areas) และพื้นที่ที่สนับสนุนการพัฒนา (Receiving Areas) และมีการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ระหว่างกัน	-	-	-	4,250.00	4,250.00	- กรมที่ดิน - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ, กองนิติการ)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ

เป้าประสงค์ : มีความรวดเร็วในการเข้าถึงระบบข้อมูลด้านผังเมือง และประสิทธิภาพในการจัดการ

การประสานงานโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 5.1 แผนงานส่งเสริม ประสิทธิภาพการ พัฒนาเมืองด้วย เทคโนโลยี สารสนเทศ	1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง One DPT (ระยะที่ 1)	1) ร้อยละของการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลโดยเป็นฐานข้อมูลเพียงหนึ่งเดียวทั้งองค์กร	-	-	-	72.50	72.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ)
	2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิสารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง One DPT (ระยะที่ 2)	2) ร้อยละของการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลโดยเป็นฐานข้อมูลเพียงหนึ่งเดียวทั้งองค์กร	-	-	-	72.50	72.50	

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 5.2 แผนงานสนับสนุน เครื่องมือทาง นวัตกรรมและ เทคโนโลยีด้านการ ออกแบบวิศวกรรม และสถาปัตยกรรม สำหรับผู้ประกอบ วิชาชีพ	1) โครงการสนับสนุน เครื่องมือทางนวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านการ ออกแบบวิศวกรรมและ สถาปัตยกรรมสำหรับผู้ ประกอบวิชาชีพ	1) จำนวนผู้ประกอบวิชาชีพ ที่เข้าร่วมโครงการและได้รับ บริการ	-	-	-	72.50	72.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (ศูนย์เทคโนโลยีและ สารสนเทศ)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 5.3 แผนงานจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การออกแบบ วัสดุ และการก่อสร้าง (DPT Innovation Center)	1) โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การออกแบบ วัสดุ และการก่อสร้าง โดยความร่วมมือกับภาควิชาชีพ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา	1) จำนวนครั้งของการให้บริการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การออกแบบ วัสดุ และการก่อสร้าง	-	-	-	797.50	797.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (กองวิเคราะห์วิจัยและทดสอบวัสดุ)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น

เป้าประสงค์ : กรมโยธาธิการและผังเมืองมีความเป็นเอกภาพ สามารถประสานงานและบูรณาการกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีที่ดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 6.1 แผนงานพัฒนา บุคลากรภายใน กรมโยธาธิการและ ผังเมือง	1) โครงการถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านการ ผังเมือง การอาคาร การพัฒนาเมือง และการ บริการด้านช่างให้กับ บุคลากรภายในกรมโยธา ธิการและผังเมือง	1) จำนวนบุคลากรได้เข้ารับ การฝึกอบรม	-	-	-	50.00	60.00	กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักพัฒนาบุคลากรด้าน การพัฒนาเมือง, กองการ เจ้าหน้าที่)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประเมินกรอบงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

แผนงาน	โครงการ / กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณปีเพื่อดำเนินการ (ล้านบาท)					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			61	62	63	64	65	
แผนงาน 6.4 แผนงานส่งเสริมเพิ่ม ประสิทธิภาพการให้ บริการและการเข้าถึง จากประชาชน (DPT ACCESS)	1) จัดตั้งระบบช่องทาง การรับข้อมูล (Listening Post) ทั้งทางตรง และ การติดตามจาก Social Network ในระดับ ประชาชน เพื่อตอบสนอง เรื่องร้องเรียนและเผยแพร่ ความรู้ให้ประชาชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	1) จำนวนเรื่องร้องเรียน หรือ การสอบถาม ได้รับการ ให้บริการข้อมูล	25.00	12.50	12.50	12.50	12.50	กรมโยธาธิการและผังเมือง (กองเผยแพร่ และ ประชาสัมพันธ์)

หมายเหตุ : เป็นเพียงการประมาณการงบประมาณในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้รวมงบประมาณจริงในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ไว้ ทั้งนี้ งบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามข้อมูล รายละเอียดโครงการ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการศึกษาของคณะที่ปรึกษา ซึ่งได้วิเคราะห์บริบทองค์กร ผ่านกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอน จนนำมาซึ่งแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองนั้น สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญ ในการผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ คือ วิสัยทัศน์ ดังภาพ

Implementation to “Action”

ภาพที่ 4.1 ความเชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์สู่แผนปฏิบัติการ

วิสัยทัศน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เห็นทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจนในอนาคตของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ที่คณะที่ปรึกษา ได้นำเสนอในผลการศึกษา คือ “กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาเชิงกายภาพของประเทศ และรักษาสีทิวทัศน์ด้านการใช้สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น” โดยได้นำเสนอร่างวิสัยทัศน์ดังกล่าว ในการประชุมรับฟังความคิดเห็น และผลจากแบบทดสอบพบว่าผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์นี้ อย่างไรก็ดีตาม คำสำคัญ (Keyword) ที่ใช้ประกอบขึ้นเป็นวิสัยทัศน์ เป็นคำทดแทนคำสากลที่เป็นที่เข้าใจในภาษาอังกฤษ เช่น เชิงกายภาพ (Physical) และ สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น (Built environment) ซึ่งในภาษาไทย ยังไม่เป็นที่คุ้นเคยและเข้าใจต่อการรับรู้โดยทั่วไป ดังนั้น เพื่อให้วิสัยทัศน์ขององค์กร เป็นสิ่งที่บุคลากรเข้าใจตรงกัน และเป็นเป้าหมายร่วมกันที่จะขับเคลื่อนองค์กรต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างความเข้าใจ ถึงความหมายของคำสำคัญดังกล่าว กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกัน ถึงวิสัยทัศน์ที่นำเสนอ และแลกเปลี่ยนมุมมองจากบุคลากรภายในองค์กรทุกระดับและสาขา นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมือง เหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคสมัยในปัจจุบัน อาจนำความคิดเห็นที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะพิจารณาเพื่อกำหนดเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ที่จะเป็นแนวทางกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559) ยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อสร้างไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579).
กองแผนงาน. (2555) แผนปฏิบัติการ 4 ปี (2555 - 2558). กรมโยธาธิการและผังเมือง.
กระทรวงมหาดไทย
กองแผนงาน. (2559) แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2559 - 2562. กรมโยธาธิการและผังเมือง.
กระทรวงมหาดไทย
กองแผนงาน. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี. กรมโยธาธิการและผังเมือง. กระทรวงมหาดไทย
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
นวัตน์ การเกษ และวรกรันยา คุณากรวิรุฬห์ (2559) การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
วิลาส สมบัติฤทธา. (2559) สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์.
สำนักนโยบายและแผน. (2560) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 - 2564.สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
Americas Market Intelligence. (2013) The Urbanization Megatrend and How It Will Change Your Business.
Cannix Yau. (2019) Central-Wan Chai Bypass inspires call for air purification systems across other high-traffic zones in Hong Kong. South China Morning Post.
Margaret Walls. (2007) Transfer of Development Rights in U.S. Communities. University of Maryland– Baltimore County, and Resources for the Future.
National Research Council (NRC), 2006. Surface Temperature Reconstructions For the Last 2,000 Years. National Academy Press, Washington, D.C
Rachel Burger. (2017) How "The Internet of Things" is Affecting the Construction Industry.
Resources for the Future (2007) Transfer of Development Rights in U.S. Communities :evaluating program design, implementation, and outcomes. Resources for the Future NW Washington, DC
Stephen Chen. (2018) China builds 'world's biggest air purifier'. South China Morning Post.
United Nations Environment Programme (2017) Towards a Pollution-Free Planet Background
-

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. เอกสารประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น

เอกสารประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น โครงการศึกษาบริบทองค์กร เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

What is Megatrends?

นิยาม Megatrends
“เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อพัฒนาการของสังคมหรือวงการใด หรือกิจการใด” (Oxford)

เกณฑ์การพิจารณา Megatrends ที่เกี่ยวข้องกับกรมโยธาธิการและผังเมือง

1. ภูมิศาสตร์
ผลกระทบทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้กับประเทศไทยอาจต้องนำมาพิจารณา
2. การกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง
เรื่องที่ทางไกลจากภารกิจของกรมโยธาธิการ คณะที่ปรึกษาจะลดระดับความสำคัญลง
3. ยุคสมัย
เรื่องที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและต้องดำเนินการต่อไป หากไม่ได้มีประเด็นรายละเอียดปลีกย่อยที่มีสาระสำคัญ คณะที่ปรึกษาจะลดระดับความสำคัญลง

Relevant Megatrends

1 Global Environment

- 1.1 ความมั่นคงทางอาหาร
ธุรกิจด้านอาหารจะมีบทบาทในการเป็นในการพัฒนาเมืองมากขึ้น
- 1.2 การใช้พลังงาน
มีบทบาทที่คนนึกถึงได้และ visible
- 1.3 กายพิบัติทางธรรมชาติ
มีความรู้ที่สามารถเข้าไปจัดการและดูแลได้โดยตรง

2 Demographic Shift

- 2.1 สังคมผู้สูงอายุ
เป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศแรกๆ ที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์
- 2.2 ความยืดหยุ่นในการประกอบอาชีพ
คำนิยมคนรุ่นใหม่ มีการทำงานที่หลากหลาย
- 2.3 แรงงานข้ามพรมแดน
ไทยต้องการแรงงานระดับกลางเพิ่มมากขึ้น

3 Technology

- 3.1 BIM
การผนวก ข้อมูล เข้ากับ ภาพจำลอง
- 3.2 VR, AR
ภาพจำลองเสมือนอยู่ในอาคารจริงๆ
- 3.3 Drone
ใช้ในการ Survey จุดบางจุดที่มนุษย์เข้าถึงลำบาก
- 3.4 Cloud Computing
ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานร่วมกันได้ทันที ไม่ต้อง combine แบบ
- 3.5 Cyber Security
- 3.6 Robot, 3D Printing
การขึ้นรูปชิ้นงานจำนวนมากในคราวเดียว
- 3.7 IoT/ การพัฒนากระบวนการ AI
ทุกอย่างสามารถเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตเพื่อควบคุมและสื่อสารระหว่างกันได้

4 Economic Power Shift

ประเทศจีนเข้ามามีอิทธิพลและบทบาทอย่างมาก ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของทั้งภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบของการให้ความร่วมมือ หรือเสนองบประมาณในการร่วมลงทุนโครงการต่างๆ

5 Rapid Urbanization

มหาตม / การก่อการร้าย / สิ่งแวดล้อม / ความต้องการสาธารณูปโภคพื้นฐาน

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

1. ความมั่นคง
 - 1.2.3 การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ความสามารถในการแข่งขัน
 - 2.4.2 สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
 - 3.5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
4. การสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม
 - 4.2.1 พัฒนาศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค
 - 4.2.3 จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อสังคมสุขวัย
5. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - 5.1.3 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ
 - 5.2.3 ขยายพื้นที่ได้รับการป้องกัน
 - 5.4.1 จัดทำแผนผังเมืองเพื่อการพัฒนาเมือง
 - 5.4.2 พัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน
 - 5.5.1 จัดการน้ำเชิงนิเวศที่ระบบ
 - 5.5.4 ลดความเข้มข้นการใช้พลังงาน
6. การปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ
 - 6.1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้
 - 6.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
 - 6.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม
 - 6.3.3 ส่งเสริมการกระจายอำนาจ ให้อำเภอ
 - 6.4.1 องค์การภาครัฐมีความยืดหยุ่น
 - 6.4.2 ปรับระบบราชการให้ทันสมัย
 - 6.5.1 ภาครัฐมีความโปร่งใส
 - 6.7.1 กฎหมายเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง
 - 6.7.3 บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

4. การเติบโตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
6. การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และ ธรรมภิบาล
7. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
8. การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
9. การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ

3. แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ 23 แผน

- แผนแม่บทที่ 6 - แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองนำร่องอัจฉริยะ
- แผนแม่บทที่ 7 - แผนแม่บทประเด็นโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
- แผนแม่บทที่ 9 - แผนแม่บทประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- แผนแม่บทที่ 19 - แผนแม่บทประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

4. แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน

- แผนปฏิรูปที่ 4 แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม
- ประเด็นการปฏิรูป การปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย
 - ประเด็นการปฏิรูป การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
- แผนปฏิรูปที่ 5 แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
- ประเด็นการปฏิรูป การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน
- แผนปฏิรูปที่ 6 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ประเด็นการปฏิรูป ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ประเด็นการปฏิรูป ปฏิรูปการผังเมือง
- แผนปฏิรูปที่ 10 แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน
- ประเด็นการปฏิรูป การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC) และการใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO)
- แผนปฏิรูปที่ 11 แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ประเด็นการปฏิรูป ตั้งศูนย์การเผยแพร่ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน

5. แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย

1. การเสริมสร้างความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
4. การเพิ่มศักยภาพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมสู่อนาคต
2. การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

6. ประเด็นเร่งด่วน 15 ประเด็น

6. โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ (QuickWin)

6 กลยุทธ์จากแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมืองระยะ 20 ปี

1 ด้านการสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ	1.1 แผนงานเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	1.2 แผนงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังหัวเวียงแดนภาคใต้	1.3 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันอาณาเขตและรักษาดินแดนของชาติ	
2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน	2.1 แผนงานเสริมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	2.2 แผนงานจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ		
3 ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ	3.1 แผนงานจัดทำผังประเทศเพื่อการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนงานเชิงนโยบาย (National Physical Development Plan)	3.2 แผนงานเพิ่มศักยภาพของเมืองโดยการพัฒนาเมือง	3.3 แผนงานเสริมสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ	3.4 แผนงานพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
4 ด้านการเสริมสร้างพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในสังคมอย่างเท่าเทียม	4.1 แผนงานสนับสนุนพัฒนาเมืองสำหรับทุกคน (City for All)	4.2 แผนงานส่งเสริมและกำหนดแนวทางการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights : TDR)		
5 ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการ	5.1 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยสารสนเทศ	5.2 แผนงานสนับสนุนเครื่องมือทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพ	5.3 แผนงานจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการออกแบบวัสดุและการก่อสร้าง (DPT Innovation Center)	
6 ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวภายในและบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น	6.1 แผนงานพัฒนาบุคลากรภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง	6.2 แผนงานการทูตระหว่างหน่วยงาน (DPT Ambassador)	6.3 แผนงานการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่องค์ความรู้ (DPT KM Contribution)	6.4 แผนงานส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการเข้าถึงจากประชาชน (DPT ACCESS)

HIGHLIGHT PROJECTS

National Physical Master Plan

โครงการผังพัฒนาเชิง
กายภาพในระดับประเทศ

One DPT

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภูมิ
สารสนเทศกลาง กรมโยธาธิการ
และผังเมือง

Mega Facilities

โครงการสาธารณูปโภคระดับ
มหภาคเพื่อป้องกันและรองรับ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
สภาวะภูมิอากาศ

BIM-based Project Management System & E-Permit Pilot Project

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการ
ออกแบบ จัดการ และควบคุมอาคาร
ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเมือง และ
พัฒนาเมืองต้นแบบนำร่องการขอ
อนุญาตอาคารด้วยแบบจำลองจาก
เทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร

City for All

โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบที่ได้
รับการออกแบบตามหลักการการ
ออกแบบเพื่อคนทั้งมวล
(Universal Design)

Smart City

โครงการส่งเสริมการพัฒนาและ
จัดการเมืองอัจฉริยะในจังหวัด
พื้นที่เป้าหมาย

Sustainable Green City

โครงการพัฒนาเมืองต้นแบบ
สำหรับคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

DPT Construction Technology Center

โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมการก่อสร้าง กรมโยธาธิการ
และผังเมือง

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต ภูจันดา	หัวหน้าโครงการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ลิขิตเรืองศิลป์	ผู้เชี่ยวชาญทางวิศวกรรมโยธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พร วิรุฬห์รักษ์	ผู้เชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและยุทธศาสตร์ระดับองค์การ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ศรีสรหิรัญ	ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์
นางสาวอมรรัตน์ เดชอุดมทรัพย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม
นายจิรวุฒิ ชีพสุมล	ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวกชัย ตั้งอร่ามวงศ์	นักวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภวัฒน์ หิรัญธนวิวัฒน์	นักวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภารเทพ อมรวิชย์กิจ	นักวิจัย
นายประพันธ์ศักดิ์ รักไชยวรรณ	นักวิจัย
นางสาวอรุณรา ขุนเสวี	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาว เพ็ญฉัตร เศรษฐ์เลาห์	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาว ณัฐวิภา รุ่งเรืองธนาผล	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาว จิตา ชินสมบูรณ์	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาว นรมณ อุไรเลิศประเสริฐ	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาว มณัญชา เพิ่มพูล	ผู้ช่วยนักวิจัย

แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)
ตามกรอบแผนปฏิบัติการกรมโยธาธิการและผังเมือง
โครงการศึกษาบริบทองค์กร เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กรมโยธาธิการและผังเมือง

จัดทำโดย
ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330